

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN
EĞİTİM - ÖĞRETİM KALİTESİNE ETKİSİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan: **Zehra BOYRAZ**

İSTANBUL, 2008

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN
EĞİTİM - ÖĞRETİM KALİTESİNE ETKİSİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan;

Zehra BOYRAZ

050712353

Danışman;

Dr. Zülfikar ÖZKAN

İSTANBUL, 2008

YEMİN METNİ

Sunduğum Yüksek Lisans Tezimi, Akademik Etik İlkelerine bağlı kalarak, hiç kimseden akademik ilkelere aykırı bir yardım almaksızın bizzat kendimin hazırladığına and içerim. ..../..../.....(Tarih)

Zehra BOYRAZ

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

10/09/2008

Enstitümüz *İşletme Yönetimi* Anabilim dalı *Eğitim Yönetimi ve Denetimi* Bilim dalı yüksek lisans öğrencisi 050712353 numaralı **Zehra Boyraz'ın**, "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği tezini, Yönetim Kurulumuzun 22.05.2008 tarih ve 2008/14 sayılı toplantısında seçilen ve 10/06/2008 tarihinde Taksim Kampüsünde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda savunmuş ve kendisine düzeltme verilmiştir. Aday, "**TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN EĞİTİM-ÖĞRETİM KALİTESİNE ETKİSİ**" adlı düzeltilmiş tezini Taksim Kampüsünde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (.....) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi *oyçokluğu/oybirliği* ile **Kabul veya Red** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 7 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
DR. ZÜLFİKAR ÖZKAN

ÜYE
DR. SEYFİ TOP

ÜYE
PROF.DR. EROL EREN

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN EĞİTİM-ÖĞRETİM KALİTESİNE ETKİSİ

Zehra BOYRAZ

Özet

Bu tez çalışmasında; Türk eğitim sistemindeki eğitim teknolojisinin eğitim-öğretim kalitesine etkisi incelenmiş ve araştırmada anket yoluyla toplanan veriler SPSS for Windows paket programından frekans(f), yüzde (%) ve toplam yüzde ($\Sigma\%$) teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ile hedeflerinin gerçekleşmesinde en önemli yeri teşkil eden eğitim öğretim faaliyetleri eğitim yardımcı materyallerinin, öğrenci davranışları ve eğitim öğretimlerine etkisi ile öğretmenlerin ders işleyişlerindeki etkisi incelenmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim-öğretim, Eğitim Teknolojisi, Öğretim Teknolojisi, Öğretmen

THE EFFECT OF EDUCATION TECHNOLOGY IN EDUCATION -TEACHING QUALITY IN TURKISH EDUCATION SYSTEM

Zehra BOYRAZ

Summary

In this thesis work, the effect of Education Technology is investigated in Education-Teaching quality in Turkish Education system.

And in this research, the datums that have been collected by the way of public survey and they have been analyzed by using SPSS for Windows packet programme frequency (f), percentage (%) and total percentage (t%) techniques.

The education and teaching activities form the most important part in countries development levels and incoming true of their targets, thus, Education helping materials, student behaviors and their effect on teaching and education, teacher's way of teaching has been investigated and they have been presented.

Key words: Education-Teaching, Education Technology, Teaching Technology, Teacher

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni	
Jüri Sayfası	
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeler	
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler(Abstract)	
Tablolar Listesi	v
Şekiller Listesi	vii
Kısaltmalar Listesi	viii
Giriş	1

I. BÖLÜM

İNSAN İHTİYAÇLARI, EĞİTİM VE TEKNOLOJİ

1. GENEL OLARAK İNSAN İHTİYAÇLARI	3
1.1. Fizyolojik İhtiyaçları.....	4
1.2. Sosyal ve Psikolojik İhtiyaçları.....	4
1.3. Fizyolojik, Sosyolojik İhtiyaçların Karşılanması ve Eğitim.....	5
2. EĞİTİM VE TEKNOLOJİ	8
2.1. Eğitim Boyutu.....	8
2.2. Teknoloji Boyutu.....	8
2.3. Eğitim Teknolojileri (E.T.)	10
2.4. Materyallerin Seçimi.....	17
2.5. Ortam ve Materyallerin Kullanımı.....	18
2.6. Eğitim Teknolojisinde Yararlanılan Materyaller.....	19
2.6.1. Bilgisayar.....	19
2.6.2. Yazıcı.....	21
2.6.3. İnternet.....	22
2.6.4. Eğitim Yazılımı.....	23
2.6.5. Eğitsel İçerikli Oyunlar.....	24
2.6.6. Televizyon.....	24
2.6.7. Video.....	25

2.6.8. Eğitsel İçerikli Video Kasetler.....	26
2.6.9. Gösterim Araçları (Elmo, Tepegöz, Data Show ve LCD Panel).....	26
2.7. Öğretim ve Öğrenmenin Önemi.....	27

II. BÖLÜM

EĞİTİM TEKNOLOJİSİ VE KALİTE

1. EĞİTİMDE ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ (ÖT).....	31
2. TÜRKİYE’DE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ.....	39
3. TEKNOLOJİNİN EĞİTİM KALİTESİNE ETKİSİ.....	41
3.1. Eğitimde Teknolojinin Verimliliğe Etkisi.....	43
3.2. Türk Eğitim Sisteminde Eğitim Teknolojilerinin Kalitesi.....	44
3.3. Kaliteli Eğitimde Öğretmenin Rolü ve Görevleri.....	48
3.4. Kaliteli Eğitimde Öğrenci Özelliklerinin Belirlenmesi	51
3.5. Eğitim Teknolojisinde Zaman Yönetiminin Önemi.....	51
3.6. Öğretmenin Eğitim Ortamını Hazırlamada Yeri ve Sahip Olması Gereken Nitelikler	52

III. BÖLÜM

ANKET VE ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. YÖNTEM	56
2. ANKETİN SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	60
2.1.Öğretmenlerin Cinsiyetine Göre Dağılımına Ait Bulgular.....	61
2.2.Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımına Ait Bulgular.....	61
2.3.Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımına Ait Bulgular.....	61
2.4.Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımına Ait Bulgular.....	62
2.5. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımına Ait Bulgular.....	62

2.6. Öğretmenlerin Derslerini Planlarken Öğrenci Özelliklerini Belirlemelerine Ait Bulgular.....	63
2.7.Öğretmenlerin Hizmet Öncesi Eğitiminde Eğitim Teknolojisi Eğitimi Alma Dağılımına Ait Bulgular.....	63
2.8.Eğitim Teknolojisi ile İlgili Hizmet İçi Eğitim Almak İsteğine Ait Bulgular..	63
2.9.Öğretmenler Derslerini Planlarken Öğrenci Özelliklerini Belirleme Durumuna Ait Bulgular.....	64
2.10.Öğretim Teknolojilerinin Okulunuzdaki Bulunma Durumuna Ait Bulgular.....	66
2.11.Eğitim Teknolojisi ile İlgili Sınıflarda Yer Alan Teknolojileri Kaç Tür Yarar Gerçekleştirmek İçin Tercih Edildiğini Gösteren Sıklık Dağılımına Ait Bulgular.....	72
2.12.Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Sınıflarında Yer Alan Teknolojileri Kullanmaktan Bekledikleri Yararlara Ait Bulgular.....	73
Yöntem Ortam ve Materyallerin Seçimi	
2.13.Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersten Önce Seçme Durumu, Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntemleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımına Ait Bulgular.....	77
2.14.Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Ortam Formatını Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımına Ait Bulgular.....	78
2.15.Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Materyalleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımına Ait Bulgular.....	79
2.16.Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmelerinin Sağladığı Yararların Dağılımına Ait Bulgular.....	79
2.17.Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmemelerine İlişkin Olarak Belirttikleri Nedenlerin Dağılımına Ait Bulgular.....	81
2.18.Seçilen Ortam ve Materyallerin Kullanımı Öncesi ve Sırasında Yerine Getirilen Etkinliklerin Sayısal Dağılımı, Öğretmenlerin Yerine Getirdiği Etkinlikleri Gerçekleştirmenin Sağladığı Yararların Dağılımına Ait Bulgular.....	82
2.19.Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğrencilere Olası Etkisine Ait Bulgular.	83
2.20.Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğretmenlere Etkisine Ait Bulgular	86

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç.....	90
Öneriler.....	93

KAYNAKÇA.....	95
----------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ.....	101
----------------------	------------

EKLER: Veri Toplama Aracı (Anket).....	103
---	------------

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa</u>
1. Ortam ve Materyallerin Kullanımı	19
2. Türkiye ve AB Ülkelerinde İlköğretimde Bir Sınıfa Düşen Ortalama Öğrenci	49
3. Öğretmenlerin Cinsiyetine Göre Dağılımı	61
4. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	61
5. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı	61
6. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	62
7. Öğretmenlerin Branşlarına göre Dağılımı	62
8. Derslerinizi Planlarken Öğrenci Özelliklerini Belirliyor musunuz?	63
9. Öğretmenlerin Hizmet Öncesi Eğitiminde Eğitim Teknolojisi Eğitimi Alma Durumu	63
10. Eğitim Teknolojisi ile ilgili hizmet İçi Eğitim Almak İster misiniz?	63
11. Öğretmenler Derslerini Planlarken Öğrenci Özelliklerini Beliyorlar mı?	64
12. Öğretim Teknolojilerin Okulunuzdaki Bulunma Durumu	66
13. Eğitim Teknolojisi ile İlgili Sınıflarda Yer Alan Teknolojileri Kaç Tane Amaç Geliştirmek İçin Tercih Edilme Sıklık Dağılımı	72
14. Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Sınıflarında Yer Alan Teknolojileri Kullanmaktan Bekledikleri Yararlar	73
15. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersten Önce Seçme, Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntemleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı	77
16. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Ortam Formatını Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı	78
17. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Materyalleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin	79
18. Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmelerinin Sağladığı Yararların Dağılımı	79

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa</u>
19. Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmemelerine İlişkin Olarak Belirttikler Nedenlerin Dağılımı	81
20. Seçilen Ortam ve Materyallerin Kullanımı Öncesi ve Sırasında Yerine Getirilen Etkinliklerin Sayısal Dağılımı Seçilen Ortam ve Materyallerin Kullanımı Öncesi ve Sırasında Öğretmenlerin Yerine Getirdiği Etkinlikleri Gerçekleştirmenin Sağladığı Yararların Dağılımı	82
21. Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğrencilere Olan Etkisi	83
22 .Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğretmenlere Etkisine Ait Bulgular	86

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No.</u>	<u>Sayfa</u>
1.Yaşantı Konisi	35

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
a.g.k.	Adı Geçen Kitap
AİÖ	Açık İlköğretim
AÖL	Açık Öğretim Lisesi
AR-GE	Bilimsel Yaklaşım
EĞİTEK	Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
ET	Eğitim Teknolojisi
f	Frekans
İDE	İnternet Destekli Eğitim
İTE	İnternet Temelli Eğitim
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖFM	Öğretici Filmler Merkezi
ÖT	Öğretim Teknolojisi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
vb.	Ve benzeri
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
y.y.	Yüzyıl
%	Yüzde
Σ	Toplam

GİRİŞ

Ülkemiz gelişmekte olan bir ÷lkedir. Bilgi çağına uygun bir insan yetiştirmekte, teknolojinin getirilerinden olan ileri düzey bilimde ve global dñyamızda söz sahibi olabilmek, “teknolojiyi eğitim sistemimiz içinde kullanabilmek” demektir. Sunulan eğitim hizmetlerinde teknolojiyi kullanmak, her ÷lkenin ana hedefi olmuştur. Çağdaş teknolojinin getirilerini kullanan okullar daha kaliteli hizmet vermekte ve istenilen hedeflere az zamanda hızla ulaşmaktadır.

Değişen ve gelişen dñyamızda 21.yy bireylerini yetiştirebilmek; çok büyük önem kazanmıştır. Üretim ve sanayide oluşan gelişmeler ve değişmelerle birlikte eğitim ve öğretim alanında da yol kat edilmiştir. Bu değişimler öğretmenlerin, öğrenme ortamlarını aktif kullanımında ve öğretimi daha kaliteli, verimli, kalıcı hale getirmek için kullanılması yönünde önem kazanmaktadır. Bununla ortaya “Eğitim Teknolojisi” kavramı çıkmıştır. Eğitim teknolojisinde teknoloji ve eğitimin öğrenme ve öğretme ortamlarında kaliteyi arttırmak için birlikte kullanılarak bir bütünlük sağladığı gör÷lmektedir.

İnsanların çocuklarına veya çevresindeki diğer insanlara bildiği bir şeyi öğretmek istediğinde, öğreteceği şeyi hangi materyal, yöntem ve tekniklerle nasıl aktaracağını, en iyi öğretmeyi nasıl yapacağı endişesi ile yüz yüze bulunurlar. Böylelikle insan “varolanı öğretebilme kaygısı” ve “en iyi şekilde nasıl öğretebilirim?” sorularını sormaya başladığından itibaren bu soruya verilecek cevapların başında eğitim teknolojileri gelmektedir.

Türk eğitim sisteminde eğitim teknolojilerinin eğitim-öğretim kalitesine etkisi adlı çalışmamın amacı; İzmit ili ilçe merkezinde bulunan ilköğretim okullarında yararlanılan eğitim teknolojilerinin, öğretmenin dersteki başarisında ve öğrenci üzerindeki etkin öğrenme ile eğitimin kalitesini ne kadar etkilediği yönünde ampirik bir çalışmadır.

Araştırmanın temel hipotezi;“eğitim araçlarını aktif bir Şekilde ğretmenlerin kullanması sağlanırsa eğitim kalitesi yükselir”, Őeklinedir. Gerekli araç gereçlerin ve donanımların kullanılmasıyla da öğretmenler verimliliğin artması, kalite ve ađdaŐ eğitimi yakalamak hedeflenmektedir. Bu yüzden öğretmenlerin etkin ve etkileşimli eğitim ve ğretim ortamları hazırlamaları ve imkânları değerlendirerek teknolojik araç gereçleri kullanmaları önemli bir yer tutmaktadır.

ÇalıŐmada İzmit yöresinde ilköğretim okullarında eğitim teknolojilerinin eğitim ve ğretim kalitesi ile öğretmenler üzerindeki aktiflik ve kaliteyi artırmaya yönelik etkilerini ölçmek amacıyla yapılan bu çalışma bir anket çalışması uygulamasına yönelik bir araŐtırmadır. Araştırma, 41 ilköğretim okulunda 110 ğretmen üzerinde genel bir eğilimi belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Bu araştırma eğitim teknolojisinin eğitim ğretim üzerine etkilerini görmek için yapılmış ve toplam olarak üç bölümden oluşmuştur. Bu bölümler İnsan İhtiyaçları, Eğitim ve Teknoloji, Eğitim Teknolojisi ve Kalite,Anket ve Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi Őeklinedir.

I. BÖLÜM

İNSAN İHTİYAÇLARI, EĞİTİM VE TEKNOLOJİ

Bu bölümde genel olarak insan ihtiyaçları ana başlığı altında fizyolojik ihtiyaçlar, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlar, fizyolojik ,sosyolojik ihtiyaçların karşılanması ve eğitim konularına kısaca yer verilmiştir. Eğitim ve teknoloji ana başlığı altında eğitim ve teknoloji boyutu ,eğitim teknolojisi tanımı ele alınmıştır. Eğitim teknolojisinde materyallerin seçimi ve kullanımı ana başlığı altında ise ,materyallerin seçimi, ortam ve materyallerin kullanımı, eğitim teknolojisinde yararlanılan materyaller, öğretim ve öğrenmenin önemi konuları ele alınmıştır.

Son zamanlarda bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim sisteminin, verimlilik ve kalitesini artırmak üzere önemli girişimler yapılmaktadır. Öncelik ise eğitim teknolojilerindedir. Ancak eğitim teknolojisinin ne olduğunu açıklayabilmek için, onun hizmet alanı olan eğitimin nasıl başladığı, ne olduğu ve insan için gerekliliği üzerinde durulacaktır.

1.GENEL OLARAK İNSAN İHTİYAÇLARI

İnsan anne karnında bir tek hücrenin (döllenmiş yumurta hücresinin) bölünüp gelişmesi sonucu oluşmuştur. Çekirdekteki insanın kalıtsal özelliklerinin kodlarını taşıyan 23 çift kromozomun yarısı anneden yarısı babadan gelmiş halidir. ¹

‘Anne rahminin (Uterusun) çeperine tutunan bu hücre mitoz yoluyla bölünmeye başlar ve kalıtsal olarak birbirine benzeyen bir topluluk halini alır. Bu hücreler anne kanından aldığı besinlerle beslenip çoğalmaktadır. Bir süre sonra hücre yığını belli fizyolojik kurallara uyarak;

1. Dış deri(ektoderm)
2. Orta deri (mezoderm)
3. İç deri (endoderm) olmak üzere bir embriyoya dönüşür. Dokular gelişir. Bu çeşitli oluşan dokular belli bir işi görmek üzere bir araya gelerek organları

---

¹ Çilenti,K. Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1991,s.6.

oluşturur. Bu organ sistemleri ise bir bütün organizma olan canlıyı oluşturur. Yani insanı. Bir süre sonrada yavru gelişimi bitirip dünyaya gelir.’’¹

İnsan yavrusunun gerek anne karnındaki gelişimini tamamlayabilmesi gerekse dünyaya geldikten sonra canlı kalarak büyüüp gelişebilmesi için çevresiyle bir denge (ekolojik denge) kurması gereklidir. Çünkü dünyaya adımını atan her insanın beslenme, çoğalma, korunma, uyku ve dinlenme gibi bir takım fizyolojik ihtiyaçları; sevme, sevilme, ait olma, güvence ve sosyal bir duruma sahip olma gibi sosyal ve psikolojik ihtiyaçları vardır.²

1.1. Fizyolojik İhtiyaçları: İnsanın yaşamı ve neslinin devamını sağlayan ihtiyaçlardır. Beslenme bunların en başında olan ve anne karnında başlayıp ölene kadar süren ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç için çevreden besin alınması; bunların sindirim sistemi içinde sindirilmesi yani kana karışarak dolaşım sistemiyle vücudun her tarafına götürülmesi ve orada solunum sırasında akciğerlerden gelen oksijenle birleşerek parçalanması ve kimyasal enerjinin ortaya çıkmasıdır.³

Çoğalma ihtiyacı, insan soyunun devamı için, korunma, kötü ve zarar verici etkilerden korunma zorunluluğundan, uyku ve dinlenme ihtiyacı yorulmadan dolayı doğar. Vücut etkinliklerini normal olarak sürdürebilmesi için bütün bunlar gereklidir.⁴

1.2. Sosyal ve Psikolojik İhtiyaçları: İnsanın dünyaya gelişinden sonra beliren ve yaşadığı sosyo-psikolojik ortam içinde gelişen oldukça soyut, duygusal ihtiyaçlardan oluşur.

Örneğin her insan sevmek ve sevilme ister. Her insan, içinde yaşadığı toplumda bir sosyal duruma sahip olmak ister. Başka bir deyişle, belli bir işe sahip olma, belli bir düzeyde yürütebileceği belli ve kararlı bir sosyal duruma erme ihtiyacındadır.⁵

---

¹ Çilenti, a.g.k., s.2.

² Çilenti,K. Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1991, s.2.

³ Çilenti, a.g.k., s.2.

⁴ Çilenti, a.g.k., s.3.

⁵ Çilenti, a.g.k.,s.4.

1.3. Fizyolojik, Sosyolojik İhtiyaçların Karşlanması ve Eğitim: Bireyin fizyolojik, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması çevresiyle diyalogu açısından önemlidir. Bunlar için çaba gösteren insan öğrendiklerini de iletişim yollarıyla insanlara ve çocuklarına öğretmesi eğitim denilen sürecin ortaya çıkmasını sağlamıştır Bu da kendini gerçekleştirme ihtiyacıdır. İnsan bu sayede **biyo-kültürel ve sosyal varlık**¹ haline gelmiştir. İnsanın bu hale gelmesinde eğitim önemli bir yere sahiptir.

Eğitimde kalite motive edilmiş bir öğrenci grubuyla yakalanır. Öğrencileri motive edebilmek için onların ihtiyaçlarıyla bağdaştırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. H.Maslow, motivasyonu açıklarken önem sırasına göre bir ihtiyaçlar dizisi oluşturmuştur. Maslow'a göre bütün insan ihtiyaçları aşağıdan yukarıya doğru beşli bir kademe içinde incelenebilir.

- ‘1. Fizyolojik İhtiyaçlar: Yeme, içme, barınma, hayatı devam ettirme seklindedir.
2. Güvenlik İhtiyaçları: Hastalık, yaşlılık v.b. gibi hallerde geleceği garantiye almaktır.
3. Ait olma ve sevgi ihtiyaçları: Kendi kendini anlama şefkat...v.b.
4. Değer İhtiyaçları: Prestij, başarı, saygı görme...v.b.
- 5 .Kendini Gerçekleştirme İhtiyaçları: Yapma tamamlama arzusu, kişisel tatmin, kişisel başarı, bilimsel buluşlar.’²

Bu teoriye göre fizyolojik ihtiyaçlar temeldir. Birey tüm ihtiyaçları aynı anda hissetse bile ilk önce fizyolojik ihtiyaçları tatmini düşünür. Kişinin toplumda kendini iyi bir yerde görebilmesi için doğuştan itibaren ailesi vasıtasıyla fizyolojik ihtiyaçları karşılanmalıdır. Kişi güvenlik ihtiyacında kendini garantiye alma kaygısı yaşar. Güvenlik sağladıktan sonra sosyal bir gruba girmek hissi oluşur. Kişi böylelikle bir gruba dahil olmayı isteyecektir Sevginin kişinin fizyolojik ve güven ihtiyacından sonra geldiğine inanır. Eğer birey aile ve çevresinde sevgiyle kuşatılmışsa toplumda kendini iyi hisseder Birey saygı duyulduğunu hissederse kendini güvende hisseder. Değer ihtiyaçlarında kişi, grup içinde ve grup dışından kendisine devamlı değer verilmesini ister. Buraya kadarki

---

¹ Ertürk, S., Eğitimde Program Geliştirme, Ankara, 1972, s.3.

² <http://www.frmtr.com/ekonomi-iktisat-isletme/02.09.2008>.

durumlar gerçekleşmişse birey toplumda kendine güvenli, huzurlu ve saygılı görür. Bu olay birey iş ve özel hayatında iyi bir yerde olmasını sağlar.¹ Bu piramit olarak düşünülürse en alt basamakta fizyolojik ihtiyaç ve son olarak da kişinin toplumdaki yeri gelir. İhtiyaçlar dizisinin sonuncu bölümünde ise, yaratma ve kendini gerçekleştirme ihtiyacı meydana gelecektir. Maslow'a göre çoğu kişi ihtiyaçlar dizisinin en son bölümüne gelemeyebilir.

Birey ihtiyaçlarını karşılamasına rağmen hala kendini bilgi, beceri ve yetenekleriyle tam olarak ortaya koyamadığını düşünüyorsa içinde bir boşluk hissedecek ve bunu gidermeye çalışacaktır. Burada başarıya ulaşma, örnek insan olma hali söz konusudur. Buna kendini tamamlama, kendini gerçekleştirme adı verilmektedir.² Kişinin kendini gerçekleştirme tam açıklığa kavuşmamış olmakla birlikte Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde en üst basamakta yer alır. Kendini geliştiren bireylerin psikolojik sağlığı yerindedir.

İnsan değerlerine saygılı, onları benimseyici ve geliştirici, zamanı iyi kullanan, yaratıcı, kendine saygılı, kendini kabul eden, yeterli bir kişiliğe sahip, verimli gerçekçi bir ben kavramına sahip, kim olacağı konusunda tutarlı kendi ve başkaları hakkında iyi düşüncelere sahip duygularını açıklayan değişmeye ve yeni yaşantılara açık, değişmekte olan dünyanın bir parçasıdır.³

Başarı her normal insanın kendisi hakkında duyduğu veya hissettiği iyi psikolojik duygulardır. Başarı ihtiyacı ise kişilerin kendini gerçekleştirmek için gerekli yetenek bilgi ve deneyimlerini araştırarak bunları kullanma niyetidir.⁴

Öğrencinin başarı ihtiyacına ulaşması için belli bir gayret göstermesi gereklidir. Bu ihtiyaca öncelikle bir amaç bulunmalı ve bu amaç üzerinde planlar yapılarak hareket edilmelidir. Sorumluluk sahibi öğrenci amacını yarıda bırakmaz ve gerçekleşmesi için azim gösterir. Amacına ulaştığında başarmış ve bu kişilik ihtiyacını tamamlamış olur. Başaran öğrenci kendisini daha iyi hisseder ve mutlu olur.

---

¹ <http://www.gencliginseesi.net/modules/02.09.2008>.

² <http://www.caginpolisi.com.tr/02.09.2008>.

³ <http://www.sosyalarsivi.com/02.09.2008>.

⁴ Top, S., Girişimcilik Keşif Süreci, İstanbul, 2006, s.75.

Başarıdaki çevresel faktörlerde düşünüldüğünde eğitim teknolojileri ile başarı daha hızlı gerçekleşmekte ve böylelikle öğrenci başarıyla kalitede artmaktadır. Çevrede bulunan teknoloji teknik bilgi ve enformasyon gerekli olan diğer bilgilerde kişiliği önemli ölçüde etkiler. Çocukluktan gelen kötü deneyimler aile yapısı, çevre ve ekonomik kapasiteler kişiliği başarı yönünden etkileyen faktörlerdir. Başarının yanında başarısızlıkta oluşabilir. Başarısızlık olgusu kültüre ve sosyal ilişkilere özgü bir faktör ve gerekli bir eğitim unsuru olarak değerlendirilir. Bazı kültürel çevrelerde bu bir öğrenme süreci gibide algılanır. Bazı bireysel başarı faktörleri dediğimizde iyi bir sağlık, bireysel özgür mizaç, kendi kendini yönlendirmek, farkındalık, ısrarcılık, kişiler arası iyi ilişkiler, yeterli duygusal denge, zorluklara meydan okuma ve aciliyet duygusuna sahip olma şeklindedir.¹

İyi bir eğitimle bireylerin hayattan daha fazla zevk almalarını sağlayabiliriz. Eğitimle bireylerin hayat standartlarının yükseltilebileceği düşünülmektedir. Eğitimle alınacak olan bilgiler ilerde meslek edinilmesine ve bireyin toplumdaki yerinde önemlidir. Ruhsal doyum ve maddi rahatlığı eğitim sayesinde kazandığımızı da unutmamalıyız. Eğitim ailede başlar okulda devam eder. Eğitim bireydeki olumsuz davranışları azaltıp olumlu yönde gelişmesini ve topluma uyum sağlaması için gereklidir.

---

¹ Top,S.,a.g.k.,ss.78-80.

2.EĞİTİM VE TEKNOLOJİ

2.1.Eğitim Boyutu

Eğitim “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.”¹Eğitimde davranış değişikliği önceliklidir. Bu da bireylerin kendi yaşantıları yoluyla gerçekleşebileceği düşünülmektedir.

İnsanların diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşimleri sonucunda kültür edindiği yani kültürlenmeye uğradığı söylenebilir. Çevresiyle etkileşerek öğrendiklerini, yani edindiği kültürü diğer insanlara da öğretmeye kalkışan kimse ise belli bir amaca yönelik olarak o insanları kültürlenmeye çalışıyor demektir.² İnsanların diğer insanları belli bir maksatla kültürlenmelerine ya da kasıtlı kültürlenme sürecine ise eğitim denir.³

Eğitim kişi veya bireyin yaşadığı çevre ve sosyal ortamında gelişen ve oluşan bir süreç olmuştur. Birey, toplumun kendisinden istediği davranışı gerçekleştirme çabası içerisinde. Toplum istediği davranışları kazandırmak için bireyi yönlendirir. Bunu yaparken de eğitimin niteliklerinden faydalanır.

2.2.Teknoloji Boyutu

Teknoloji (technoslogos), techne; yapmak ve logos; bilmek anlamına gelmektedir. İnsanoğlunun gereklerine uygun yardımcı alet ve edevatın yapılması yada üretilmesi için gerekli bilgi ve yetenektir.⁴

Literatürde teknoloji; “bilginin sanayideki işlemlerde sistematik olarak uygulamaya alınması” demektir. Geniş anlamda, araştırma, geliştirme, üretim, pazarlama, satış ve satış sonrası hizmeti kapsayan bir sanayi sürecinin, etkin ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi için kullanılacak bilgi ve becerilerin tümüdür. Teknolojik yenilik de, “ üretim süreçlerinde yenilik, yeni ürünler ve yeni kurumsal örgütlenme biçimleri” olarak tanımlanmaktadır.⁵

---

¹ Ertürk, S. Öğretimi Planlama Uygulama ve Değerlendirme, Ankara, 1998, s.13.

² Bozkurt, G., İnsan ve Kültür, İstanbul, 1974, ss.5-6.

³ Ertürk, a.g.k., s.8.

⁴ www.teknoloji1.com/teknoloji_nedir/23.07.2008.

⁵ http://www.ebilge.com/3747/Teknoloji_nedir.htm/23.07.2008.

Tarihten itibaren insanoğlu birtakım araçlar geliştirmiş ve bunları birbirlerine öğretilmişlerdir. İşte eğitim ve teknoloji bu anlamda birbirini tamamlamıştır.

Eğitim ailede ve toplumda uygulanırken de teknoloji ile sürekli etkileşim halinde idi. Bu etkileşim eğitimin bir bilim döngüsüne girmesinden sonra da hızla devam etmiştir. İnsanoğlu doğada hakimiyet kurma çabasına girmiş, böylece teknoloji oluşmaya başlamıştır.

Dünyada büyük bir yarış başlamıştır. Ülkeler gelişmekte ve toplumlar bilgi toplumu olmaya doğru gitmektedir. Bilgi(enformasyon),toplumu olmada teknoloji önemlidir. Yeni teknolojileri etkili olarak eğitim ortamında kullanılması uygulanan klasik ders işleme yöntemlerinde değişikliklere neden olacaktır. Köklü değişimlere ayak uyduramamak eğitimde beklenen kaliteyi elde edememek anlamına gelir.¹

Seçilmiş olan teknolojinin doğru olması için bunu kullanacak bireylerin bu teknoloji hakkında öncelikli olarak bilgi sahibi olmaları gerekir. Teknolojiye merak ve merakın sonuçlandırılması içinde kullanılıp görülmesi gereklidir.

Teknolojinin fayda ve zararları teknolojiden faydalanma durumumuza göre değişmektedir. Örneğin bir televizyonu genel kültürümüzü artırıcı programları izlerken kullanmamız faydalı, zamanımızı öldürürken kullanmak zararlı olduğu gibi. Bu örnekler çoğaltılabilir, son yüzyılın buluşu olarak değerlendirilen internet ise; elektronik ortamda hızlı bir şekilde bilgiye ulaşmamızı sağlarken; internete bağımlı insanlar oluşturup, sosyal hayattan insanların kopmasına da neden olmaktadır. Buradaki ölçü demek ki teknolojiyi ne şekilde kullandığımızdır.

Sonuç olarak teknoloji günümüzün vazgeçilmez unsurlarından biridir. Ülkelerin gelişmişlik seviyesi bulundukları teknolojik ortamları ile değerlendirilmektedir. Teknolojinin kullanım alanları oldukça geniştir. Eğitimden savunma sanayine kadar her alanda kullanılan teknoloji, sosyal ve ekonomik hayatında bir vazgeçilmezi durumuna gelmiştir.

---

¹ Kılıç,H.,İlköğretimde Eğitim Durumlarının Düzenlenmesinde Yeni Eğitim Teknolojilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğe, 20001, s.23.

2.3.Eğitim Teknolojileri (E.T.)

Eğitim ve teknoloji bir arada güçlü bir görünüm sergiler.Teknolojide meydana gelen gelişmeler eğitim sistemlerini tüm yönüyle etkiler.Bu anlamda eğitim ile teknoloji i içedir. Literatürde eğitim teknolojileriyle ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazılarına bir göz atalım.

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.¹Teknoloji ise; İnsanoğlunun gereklerine uygun yardımcı alet ve edevatın yapılması yada üretilmesi için gerekli bilgi ve yetenektir.²

Teknoloji insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerin daha etkin ve daha verimli biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesinde yardımcı olmuştur.³ Böylece teknoloji ve eğitim birlikte başarıya ulaşacaktır.

Alkan'a göre Eğitim, insanın doğuştan kazandığı gizli glerin ve yeteneklerin açığa çıkarılmasında, onun daha güçlü, daha olgun, yaratıcı ve yapıcı bir varlık olarak gelişme ve büyümesine hizmet etmiştir. Teknoloji ise, insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerin daha etken daha verimli biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uyguluya bilmesinde yardımcı olmuştur. Böylece eğitim ve teknoloji insanoğlunun mükemmelleştirilmesi, kültürlenmesi ve geliştirilmesi, doğaya ve çevresine karşı etken ve nüfuslu, egemen bir unsur haline gelmesinde etken olmuştur.⁴

Eğitim, bilimsel anlamda insan davranışları ile ilgili bir bilimdir. Bu bilim alanının başlangıcı temelde psikoloji disiplinine dayanmaktadır. Eğitim bilimleri, insan davranışlarının deneysel analizine dayalı olup deneysel araştırmalara dayalı uygulamaları

---

¹ Ertürk,a.g.k.,s.13

² www.teknoloji1.com/teknoloji_nedir/23.07.2008.

³ Alkan, C., Eğitim Teknolojisi, İstanbul, 1998, s.13.

⁴ Alkan, C., Eğitim Teknolojisi, Ankara, 1997, ss.11-12.

öngörmektedir. Bugün eğitim bilimleri alanında bir düzineden fazla bilim dalı bulunmaktadır. Bunlardan biri de eğitim teknolojisi disiplini¹.

Eğitim teknolojisi öğrenme sistemlerini planlayan, mümkün olan tüm yöntemlerini, kaynaklarını, iletişim araçlarını çizen, en etken ve olumlu öğrenmeyi sağlamak için var olan yaratıcı öğretim tekniklerini tamamlayan bir bilim dalıdır.²

Literatürde eğitim teknolojisi farklı biçimlerde tanımlansa da teknoloji ve eğitim kavramlarının anlamları dikkate alındığında; eğitim teknolojisi, genelde eğitime, özelde öğrenme durumlarına egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır. Diğer bir deyişle öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi işidir.³

Ertürk eğitim teknolojisini; “Çevre ayarlanmasında belli öğrenmeleri kılavuzlamak için belli öğretim yöntemleri kullanırken, öğretmenin dersinin gereğince belli eğitim araç ve gereçlerinde yararlanma işlemi” olarak tanımlanmaktadır.⁴

Alkan da eğitim teknolojisini, “eğitimin yürütülmesine ilişkin süreçlerle ilişkili olup, davranışları saptama, eğitim durumlarını belirleme ve yaşantıları kazandırma etkinlikleriyle ilgili olarak ortamı düzenleme ya da çevreyi ayarlama etkinlikleridir.” olarak tanımlanmaktadır.⁵

Çilenti ise, eğitim teknolojisini, “davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak eğitimle ilgili ulaşılabilir, insan-gücü ve insan-gücü-dışı kaynakları akıllıca ve ustaca kullanıp, sonuçları değerlendirerek, bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalı.” diye tanımlanmaktadır.⁶

Bugünün bilimsel ve teknolojik toplumda eğitim ile teknoloji ilişkisini eğitsel, ekonomik, kültürel olarak düşünmek gerekmektedir. Çağımızın gerektirdiği kendine

---

¹ Alkan, a.g.k. ss.4-5.

² Rıza, E.T.,Eğitim Teknolojisi Uygulamaları I , İzmir, 1997, s.27.

³ Alkan, a.g.k., ss.13-14.

⁴ Ertürk, a.g.k., s.104.

⁵ Alkan, a.g.k., s.22.

⁶ Çilenti, K., Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1998,s.29.

özgü yaşam görüşünün, değerler sisteminin, sosyal yapısının, tutum ve davranışlar biçiminin olması doğaldır. Buda genel eğitim formasyonunun sağlanmasında eğitim-teknoloji ilişkisinin kültürel boyutunu oluşturur. Eğitimin ekonomik boyutu ise, her teknoloji ile ilgili iş bölümü, uzmanlaşma yani kısaca teknolojinin gerektirdiği nitelikte insan gücünün yetiştirilmesidir. Teknolojinin eğitime uygulanması ya da teknolojik imkanlardan eğitim alanında yararlanılması “eğitim teknolojisi” yada “ eğitim teknolojisinin yeni teknolojiler boyutu” ile ilişkilidir. Bu durum eğitim-teknoloji ilişkisinin üçüncü boyutudur. Teknolojinin eğitim alanında uygulanması eğitimin niteliğini ve kalitesini artırmaktadır. ¹

Eğitim teknolojisinin işlevlerini daha belirgin bir biçimde görebilmek için teknoloji ve eğitim ilişkilerine bakmak gerekir. Teknoloji genel olarak bir üretim ve sorun çözme etkinliğidir.²

Eğitim teknolojisi, eğitim programının tümüyle ilgili bir disiplin olsa da esas itibariyle uğraş alanı daha çok programın yürütülmesi aşamasıdır. Yani eğitim felsefelerince belirlenen eğitim hedeflerine “nasıl” ulaşacağı konusunda uğraşmaktadır. Bu durumda eğitim teknolojisi, eğitimin süreç ve onun fonksiyonu olan ortam, yöntem ve tekniklerle ilgili bir disiplindir.³

Eğitim teknolojisi belli bir içeriğin uygun süreçler yoluyla uygulama sonuçlarını değerlendirme etkinliğidir. Eğitim teknolojisi kavramı bu yüzden programın tümüyle ilgili bir kavramdır ve programın tümünü kapsamaktadır. Program bütünü içinde belirli işlevleri olan öğeler vardır. Eğitim teknolojisi, bu öğelerden süreç ve onun fonksiyonu olan ortam, yöntem ve tekniklerle ilgili olmakla birlikte kapsamı sadece bu öğeler ilişkili ve bir bütün oluşturmaz.⁴

Bilimle teknoloji arasındaki temel fark bilmek ve yapmak arasındaki farka benzetilir. Bilim, bilme ve betimleme; teknoloji ise yapma ve geliştirme uğraşısıdır.

---

¹ Alkan, a.g.k.,ss.12-13.

² Şimşek, A., Eğitim İletişimi, Eskişehir, 2001, s.19.

³ Alkan, a.g.k., s.22.

⁴ Alkan, a.g.k., s. 22.

Eğitim bilimleri insanın nasıl geliştiğini ve öğrendiğini anlamak ve betimlemek, eğitim teknolojisi ise bireyi geliştirme ve ona öğretime için etkili yollar bulmak için uğraşır.¹

Çilenti öğretime durumunu “belli eğitim yaşantıları kazandırmak üzere düzenlenen çevre” olarak tanımlamıştır.² Ertürk; çevre ayarlamasını “belli öğretime yöntemleri ile eğitim araçlarının öğrencinin çevresinde onu etkileyecek biçimde düzenlemesi olarak tanımlamıştır.³

Eğitim; öğretmen, öğrenci ve çevre arasındaki bir iletişim yöntemi şeklinde dir. Bu üçlüyü oluşturmada eğitim teknolojisinin de önemli görevleri olacaktır. Eğitimde belirlenen hedeflere teknolojinin getirileriyle ulaşılırken istenen kalitede yakalanabilmektedir. Bilim ve teknolojideki değişimlere ayak uydurmak, ancak eğitim sisteminin ilerlemesi ve en modern şekle getirilmesiyle mümkün olmaktadır.

“Eğitim değişen ve gelişen bilim teknolojiye ayak uydurmak zorundadır. Çünkü toplum-birey-bilgi üçlüsünden oluşan eğitimin her bir öğesi ayrı ayrı bu değişim ve gelişimden etkilenmektedir. Bu etkilenme eğitimde güncelleştirilme sorununu yaratmakta ve bu sorunun çözümünde ise eğitim, kendine özgü ortam ve teknolojileri geliştirmektedir. Ayrıca bir yandan da öğrenme-öğretime süreçlerinde öğrencilere kazandırılacak olan hedeflerin etkili bir biçimde nasıl gerçekleştirilebileceği sorusunu cevaplamaya çalışmaktadır”⁴ şeklinde ifade edilir.

Eğitim sürecinin sonunda bireylere yeni davranışlar kazandırılması hedeflenir. Bu hedeflere ulaşmak için de bireyin, eğitim süreci içerisindeki ihtiyaçlarını bilme ve bu ihtiyaçlara göre kendini yetiştirme alışkanlığı kazanabilmesi gerekir.

---

¹ şimşek, A., Eğitimde Yeni Teknolojiler Eğitim Teknolojisine Giriş, Ankara, 1995, s.82.

² Çilenti, K., Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1988, s.27.

³ Ertürk,a.g.k., s.103

⁴ Numanoğlu,G., Bir Eğitim Ortamı Olarak Bilgisayardan Yararlanmada Politika ve Stratejiler Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.,Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1995, s.67.

Eğitimin sorunlarını bilimsel bir metotla ele alma, eğitimdeki taleplerin karşılanması ve eğitimdeki sıkıntıların giderilmesi için 1960'lı yıllarda ABD'nde teknolojik kaynakların eğitimde daha verimli bir biçimde kullanılması amacıyla "Eğitim teknolojisi" bilim dalının ortaya çıkmasına neden olmuştur.¹

Birçok okulumuzda projektörler, slaytlar, film şeritleri ve öğretici filmler bulunmaktadır. Fakat bunları ustalıkla kullanacak insan gücünü yetiştirmeyi ön planlarımız içine almadığımız için, olduğu yerde paslanıp kullanılamayacak ve hiçbir işe yarayamaz hale gelmektedirler.

Teknolojik ürünlerin gelişimi ile eğitim sadece okula bağlı bir alan olmaktan çıkmaktadır. Kütüphaneler, TV, radyo, sinema, bilgisayar, Internet ve gezi ile öğrencilerin eğitim ortamları da değişmektedir. Eğitimciler, daha çok öğrenciye daha az zamanda daha çok bilgi öğretme olanağını bu yeni gelişen çağdaş teknolojiler ile sunmak zorunda kalmaktadır.²

Gerçekten bundan yüzyıl kadar önce endüstride tesis için yapılan yatırımlar tüm giderlerin % 75'i araç-gereç için yapılan yatırımlar ise % 25 'i oranında idi. Bugün bu durum tamamen tersine dönmüş olup modern işletmelerde araç ve gereç yatırımları % 75 ve tesis yatırımları % 25 oranındadır. Bu durum üretim ve hizmet sektörlerindeki tesis ve emek yerine üretim ve hizmet mekanizmalarını meydana getiren araç ve gereçlerden oluşmuş sistem ve organizasyonlara dayalı teknoloji yoğun bir dönüşüm yapmıştır. Ancak geleneksel kalıplar içinde kalmış bulunan eğitim sektörü, emek yoğun niteliği, yatırımların %80-%85 ' ini öğretmen maaşı olarak ödeyen yapısı ve "bir okul, bir müdür, bir mühür" deyimiyle özleşen eğitim anlayışıyla henüz bu gerçeği kavramış görünmemektedir."³

Bilgi, otomasyon ve sibernasyon dünyasında eğitim teknolojisinin gereği; "büyük kitlelere işlevsel eğitim hizmetleri götürmek, insan kaynaklarını daha yararlı duruma getirmek, daha yüksek kaliteli eğitim sağlamak, bireysel farklılıkları ve toplum taleplerini karşılayabilmek, eğitimde sosyal adalet, demokrasi ve imkan eşitliğini

---

¹ Numanoğlu, a.g.k.,s. 2.

² Alkan,C., Eğitim Teknolojisi, Ankara, 1998,ss. 4-5.

³ Alkan, a.g.k., ss.10-11.

yükseltmek, maliyeti düşürmek, var olan olanaklardan en iyi ve en yaratıcı biçimde yararlanmak eğitim teknolojisinin vazgeçilmez gerekliliğidir.”¹

“Çağdaş eğitim teknolojisi uygulamaları sisteme ve bireye; fırsat ve olanak eşitliği, yaratıcılık, öğrenme-öğretme süreçlerinde çeşitlilik ve kalite, bireysel öğrenme, ilk kaynaktan bilgi sağlama, öğrenme hızını arttırma, kitle eğitim hizmeti sunma, öğretmen ve öğrenciye serbestlik sağlama gibi olanaklar yaratmaktadır.”²

Türk eğitim sisteminde araç-gereçlerden daha etkili bir şekilde yararlanmak için öğrenme ve öğretme sürecindeki eğitim ortamlarının ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde organize edilmesi gerektiği ortadadır. Bu bağlamda, Milli Eğitim Sisteminde eğitim teknolojilerinden daha çok yararlanmada izlenecek politika ve uygulamaların belirlenmesi gereklidir.

Eğitim teknolojilerinin derslerde kullanılması nedenleri olarak şunlar belirtilmektedir:

- “1. Faal öğrenme ortamlarının tasarımı.
2. Bireyler arası iletişimin artması.
3. Bireysel öğrenme ortamlarının tasarımı.
4. Bilginin hızlı olarak yayılması.
5. Eleştirel düşünmeyi öğrenme.
6. Kubaşık çalışma fırsatı.
7. Küresel eğitim fırsatı.
8. Bilgiyi öğrenmeye karşı güdülenmenin artması.”³

Eğitim teknolojilerinin sağladığı bu faydalardan dolayı öğretmenler teknolojileri kendi eğitim öğretim ortamlarında etkili olarak kullanmaya çalışmalıdırlar. Öğrenme öğretim ortamlarında teknolojiler kullanılırken ders için belirlenen hedef ve davranışlara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

---

¹ EARGED, Eğitim Teknolojisi Kılavuzu, Ankara, 1999, s.5.

² Numanoğlu, a.g.k., .s.23.

³ <http://www.ödevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.html> 12.11.2007.

Bilgi alışverişinin hızlı olduğu bir çağda, teknolojik gelişmelerin eğitim ortamlarında kullanılması kaçınılmazdır. Teknolojik gelişmeler, eğitim sisteminin yapısını ve eğitim ortamlarında uygulanan öğrenme-öğretme faaliyetlerini etkilemektedir. Eğitim-öğretim ortamlarında görev yapan öğretmenler, her geçen gün etkili ve teknolojik temelli (internet, televizyon, radyo, vb.) olan yöntemleri kullanarak bilgileri öğrencilerine daha kolay ulaştırma çabası içindedirler. Bu çabalara paralel olarak, öğrencilerin özellikleri daha nitelikli hale gelmektedir. Böylece, belli bir dönem sonra öğrenciler bilgi edinebilmek için bilgisayar ya da internet okuryazarı olacaktır. Bu gelişim de, öğrenme faaliyetlerinin kalitesini yükseltecektir. Diğer bir ifade ile eğitimde teknoloji kullanımı zorunlu ve sürekli bir hale gelecektir. ¹

Öğrenme amaçları ve ortamlardan;

“1. Sinyal ve zincir, birçok görsel ve işitsel ortam tarafından gerçekleştirilebilir. Radyolar, filmler ve televizyon sinyal öğrenme görevleri için optimal değildir.

2. Çoklu ayırt etmeler, en iyi şekilde işitsel ortamlar, basit görsel ortamlar, benzeşimler ve dil laboratuvarları ile gerçekleştirilebilir.

3. Kavramlar ve ilkeler en iyi şekilde basit görsel ortamlar, filmler ve televizyon, ziyaret ve alan gezileri ile gerçekleştirilebilir.”²

Format bir mesajın içinde bulunduğu ve iletildiği fiziksel formdur. Ortam formatında ses, müzik, film(işitsel), slaytlar, video ve hareketli görüntüler, fotoğraf, resim, şekil v.b. vardır. Mevcut ortam türleri, öğrenci modelleri ve belirlenen hedef ortam formatının seçiminde dikkate alınmalıdır.³

Öğrenme ortamının çeşitli kaynaklarla donatılmasının öğrenmenin gerçekleşmesindeki önemi çok büyüktür. Konunun uyarıcı materyallerle desteklenmesi sınıfın hedef davranışlar merkezinde odaklanmasını sağlayarak öğrenmeyi kolaylaştıracaktır.⁴

---

¹ <http://www.zonguldak.meb.gov.tr/ust/projeler/bilgitek.htm/23.01.2008>.

² Alkan,C. Eğitimin Ortamlarının Düzenlenmesi, Ankara, 1992, s.191.

³ Tüy,M.A.,Öğretim Teknolojilerinin Sistematik Kullanımına İlişkin Öğretmen Davranışlarının Çözümlemesi,Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002,s.36.

⁴ Kılıç, a.g.k.,s.18.

2.4. Materyallerin Seçimi

Öğretmen merkezli bir ders için materyal ve teçhizatı kullanmayı öğretmen deneyebilir. Öğrenci merkezli bir derste ise öğrencilerin ihtiyaç duydukları bütün materyallere kolayca erişebilmeleri sağlanmalıdır. Bu durumda öğretmene düşen rol bir kolaylaştırıcı gibi davranmaktır. Öğretmen, öğrencilerin ihtiyaç duyacağı materyalleri önceden temin etmeli, hatta ek materyal gereksinimlerini karşılamaya hazırlıklı olmalıdır.¹

Öğretim aracı seçiminde, hedefe, konuya, öğrenciye, bütçeye uygunluk, temininde kolaylık, kullanılabilirlik ve etkililik gibi ölçütlerin dikkate alınması gerektiğini belirtmektedir.² Araçları seçerken; amaca ve konuya uygunluk, çekicilik ve öğrenmeye yardım edicilik gibi özelliklere dikkat edilmesini önermektedir.³

Başka dikkate alınması gereken ise öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olması, okulların donanım olarak tam olması ve öğrenci mevcutlarının uygun olmasıdır. Öğretmenler mevcut araç ve gereçlerini ne düzeyde kullanıyor ve kullanabiliyor şeklindeki araştırmalar ise bu konudaki başka dikkat çeken unsurlar olmuştur.

En fazla kullanılan eğitim araçlarının başında, gerçek araçlar ve varlıklar, özel laboratuvar araçları, modeller, tepegöz projektörü ve gereçleri ile numuneler gelmektedir. Etkileşimli video ve video kasetten öğretmenlerin tamamının hiç yararlanmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim araç ve gereçlerinden yararlanma durumlarının genelde ortanın altında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin tamamının eğitim araçlarıyla ilgili hizmet içi eğitim almak istedikleri belirlenmiştir.⁴

---

¹ Tüý, a.g.k., s.38

² Alkan, C., a.g.k., s. 515

³ Demirel, Ö. –Seferoğlu, S.-Yağcı, E., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara, 2001, ss.75,76.

⁴ Özer, A., Orta Dereceli Askeri Okullarda Görev Yapan Fen Bilimleri Dersleri Öğretmenlerinin Araçlarından Yararlanma Durumları ve Eğitim Araçlarıyla İlgili Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1996, s.20.

Literatürdeki ve araştırmalardaki bilgilere göre de ortam ve materyal seçimi, kullanımı konusunda öğretmenler bilgi beceri-eksikliği ve ortam ile materyal yoksunluğu çekmektedirler. Ayrıca öğretim sürecinde öğretmen ve öğrenci iletişimi, öğretmenin sınıfla etkili iletişimi önemli diğer unsurlardır.

Eğitimde, öğrencileri tanıma ve yerleştirme, öğrenmeleri izleme ve öğrenme düzeyini belirleme amaçlarıyla ölçme ve değerlendirmeler yapılır. Bunlardan ilki, öğrencilerin derste gerçekleşecek öğrenmelere ilişkin yönleriyle tanınmaları ve onların, en iyi öğrenebilecekleri öğrenme-öğretme ortamlarına sokulmaları amacını güder. İkincisi, ünitelerdeki öğrenme eksiklikleri ile bu eksikliklere yol açmış olması beklenen güçlükleri belirleyerek tüm öğrencilerin bütün öğrenme eksikliklerinin sonraki üniteye geçmeden önce tamamlanması amacını güder. Üçüncüsü ise, bir dersin bir dönemi içinde dersin özel hedefleri doğrultusunda ne ölçüde bir ilerleme sağlamış olduğunu belirleme ve bazı hedefler doğrultusundaki ilerlemelerde aksama varsa bunları ders bitmeden önce giderme amacını taşır.¹

2.5.Ortam ve Materyallerin Kullanımı

Kaliteli bir eğitim için Tablo1'i incelediğimizde Ortam ve Materyallerin Kullanımında genel olarak nelere dikkat etmemiz gerektiğini görebiliriz.

---

¹ Özçelik,D.D., Eğitim Bilimlerinde Çağdaş Gelişmeler, Eskişehir, 1991, s.270.

Tablo: 1. Ortam ve Materyallerin Kullanımı

Materyalleri Gözden Geçirmek	<ul style="list-style-type: none"> • Önceden kontrol etmek • Hedef kitle ve hedef uygunluk • İçerik Kontrolü
Materyalleri Hazırlamak	<ul style="list-style-type: none"> • Önceden Hazırlamak • Öğretmen Kontrollü Çalışmak • Materyal temin etmek, ek materyale hazırlıklı olmak
Çevreyi Hazırlama	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencinin ortam ve materyalden yararlanması • Isı, hava, aydınlatma, oturma ve oturma düzeni gibi rahat eğitim ortamı • Teçhizatın çalışır durumda olması
Öğrencilerin Hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Dikkatin yönlendirilmesi • Motivasyon • Mantıksal izahın yapılması
Öğrenme Yaşantısı Sağlama	<ul style="list-style-type: none"> • Sınıf Dikkatini Yönlendirebilme • Kılavuz öğretmen • Etkili öğrenme yöntemleri kullanma

Kaynak: Tüy, M.A., Öğretim Teknolojilerinin Sistematik Kullanımına İlişkin Davranışların Çözümlemesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002, ss.36-39.

2.6. Eğitim Teknolojisinde Yararlanılan Materyaller

2.6.1. Bilgisayar

Bilgisayar verileri toplar, sınıflar, işler, saklar ve bize geri verir. İnsan tarafından hazırlanarak verilen bilgileri yine verilen komutlar dizisine uygun biçimde işleyen ve işlenmiş bilgileri veren , depolayan elektronik bir cihazdır.¹

¹ http://www.enf.mu.edu.tr/ders_notlari/23.01.2008

Bilgisayar destekli eğitimde, bilgisayarlar eğitim ve öğretimi destekler nitelikte kullanılır. Bilgisayarlar yardımcı materyallerdir. Örneğin, İngilizce dersinde İngilizce ile ilgili bazı CD ler sınıf ortamına getirilebilir. Bilgisayarlar, öğretmene dersini sunması için yardım eder. Buna örnek, öğretmenin ders anlatımında PowerPoint (sunum yapmak için kullanılır) programı kullanmasını örnek verebiliriz. Öğrenciler, direk olarak bilgisayarlar ile iletişim kurar ve onları kullanır. Başka bir örnek, öğrencilerin yazı yazması için Word 97 veya diğer Word yazı programlarını kullanması olabilir. Öğrenciler, ödevlerini yazmada bilgisayarları kullanabilir.

Bilgisayar temelli eğitimde, öğrenme-öğretme faaliyetleri tamamen bilgisayar sistemi üzerinde yapılır. Öğretmen, eğitim-öğretim faaliyetlerinde geri planda kalarak organizasyon işlerini yapar. Öğrenci, bilgisayarın karşısında geçip bütün bilgileri buradan öğrenir. Burada, öğrenci tamamen bilgisayar ile iletişim kurup bütün soruların cevaplarını bu sistemden alır. Öğretmenin yapması gereken faaliyet, konular ile ilgili bilgilerin bilgisayar sisteminin içerisine yerleştirilmesini organize etmektir.¹

Bilgisayar etkili bir ders aracıdır. Öğretmen bilgisayarı ne zaman kullanacağına karar vererek ders işlenişi sırasında kullanabilir. İlköğretim müfredatına uygun hazırlanmış yazılımlarla sınıfta işlediği konuya uygun olarak etkileşimli deneyler, oyunlar, alıştırmalar, testler ve ansiklopedi bölümleri ile zenginleştirilmiş yazılımlar rahatlıkla sınıflarda kullanılabilir. Bilgisayar kullanımında öğrenciler yaptıkları çalışmalarını kendi adlarıyla kaydetme alışkanlığı kazanırlar. İnternet kullanmayı öğrenebilirler; sınıfa ait web sitesi oluşturulup aileleri okul ve sınıf konusunda bilgilendirebiliriz. Öğrencilere arama motorlarını kullanmayı öğretebiliriz. Örnek başlat menüsünden bul ile bilgisayarda istedikleri dosyayı arayabilirler. Öğrenciler verilen ödev ve projeleri okuldaki bilgisayar laboratuvarında bireysel veya grup çalışması yapabilir, ekranlarında renk, fon, ses, gibi ayarlarla yazılımı kullanarak kendilerini iyi hissetmeleri sağlanabilir.² Öğrenciler yaptıkları ödevleri veya çalışmalarını bir klasörde toplayıp ilerde faydalanabilir.

İnternette arama motorlarını kullanarak istedikleri kavramı içeren web sitelerine girebilirler. Bilgisayarlara da kayıtların kaydedilmesi ve özel evrakların çıkarılması için kullanılır. Bilgisayar laboratuvarlarındaki bilgisayarlar bir ağ ile birbirine bağlanırsa

---

¹ <http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/23.01.2008>.

² www.odevsel.com/egitim/02.09.2008.

öğretmen kendi bilgisayarından öğrencilerin neler yaptığını takip edebilir. Bu yöntemle sınavlar yapılıp, sınıf içi bireysel etkinliklerin takibi kolaylaşır. Aynı zamanda öğretmen bu ağ sayesinde öğrencilerin bilgisayarı üzerinde istediği konuda onları yönlendirerek ders işleyişini sürdürebilir. Bütün bunlar bilişim teknolojisi çağındaki bilgisayarın günlük yaşam ve eğitim dünyamızdaki yerini almasıyla uygulanmaya başlanmıştır. Ortaokullarda İngilizce öğrenen öğrenciler ve internete girmeyi öğrenen çocuklarımız yabancı bir mektup arkadaşı olarak e-posta ile haberleşme yapmaktadır. Bu da kültür ve ülke tanıma açısından önemlidir.

Bilgisayar ağı, birbirlerine bağlı ve birbirleri arasında metin,ses,sabit ve hareketli görüntü aktarımı yapabilen bilgisayarların oluşturduğu yapıdır.Ağlar sadece bilgisayardan oluşmaz.Yazıcı ,tarayıcı yedekleme üniteleri gibi donanım birimleri de ağda bulunabilir.Bu tür cihazlar kendi başlarına iş yapmadıkları ve diğer bilgisayarların komutlarına uydukları için ağ içerisinde farklı bir grup olarak düşünülebilirler.¹Örneğin donanım parçası olan bir yazıcı bozulursa bağlı olduğu bilgisayar, ağa bağlantılı diğer bilgisayar yazıcısından çıktısını alabilmektedir.Bu da inanılmaz kolaylık sağlamaktadır. Okulların bilgisayar laboratuvarlarına ulaşmasıyla birlikte bütün okulları kapsayan MEB.NET.adında büyük bir eğitim ağı kurulmaktadır.Bu sistemde tüm okulların internete geçişini amaçlamaktadır.

2.6.2.Yazıcı(Printer)

Yazıcılar, bilgisayar ortamında üretilen şekil, grafik ve yazıların kağıda aktarılmasını sağlayan araçlardır.Bilgisayarda yer alan bilgilerin kağıda yazdırılmasını sağlayan elektronik ve mekanik parçalardan oluşmuş bir araçtır. Birçok tür ve marka yazıcı bulunmaktadır. Eğitimde ise yazıcılardan ulaşılan veya oluşturulan bilgilerin çıktısı alınarak zaman ve iş gücü tasarrufu sağlanmaktadır.Uzun zaman alan yazmayı veya bilgi alımı sırasında kaybedilen süreyi en aza indirmektedir.Yazıcı, internet üzerinden indirilecek kaynak ve şekilleri bize en hızlı veren araçtır.

---

¹ <http://web.inonu.edu.tr./02.09.2008>.

Yazıcılar farklı ihtiyaçları karşılayabilecek şekil ve modellerde üretilmektedir. Bunlar; nokta vuruşlu, mürekkep püskürtmeli ve lazer yazıcılardır. Günümüzde oldukça yaygınlaşan yazıcı kullanımı öğretmen ve öğrenciler tarafından yok sayılmayacak kadar önemli bir teknolojik gelişmedir.¹

2.6.3.İnternet

Gelişen çağa ayak uydurabilmek ve yeni bilgileri anında takip etmek için internet mutlaka, öğretmenler tarafından kullanılmalıdır. Örnek olarak, dersimiz sosyal bilgiler olsun. İnternet sisteminde sosyal bilgiler öğretimi konusunda çeşitli WEB sayfaları bulunmaktadır. Dersin öğretmeni, konu ile ilgili internetteki web sayfalarını bulup bunları öğrencilere verebilir veya ders esnasında dünyadaki son durumu öğrencilerine rahatlıkla internete girerek gösterebilir. Öğretmen, öğrencilere ödev vererek öğrencilerin internetten araştırma yapmasını isteyebilir. Öğrenciler, internette sosyal bilgiler ile buldukları resim ve makaleleri bulup arkadaşları ile paylaşabilirler.

Bunun sayesinde öğrenciler ilgi alanları ile ilgili en son bilgileri ve büyük çapta makaleleri derleyip toplayabilirler. Böylelikle, öğrenciler geniş bir biçimde düşünmeyi öğrenebilirler. Öğretmen dersi içinde interneti kullanmaya karar vermiş ise bunu öğrencilerine önceden duyurmalı ve bu tür servisleri nerelerden elde edebileceklerini mutlaka söylemelidir.

İnternet, eğitimde iki şekilde kullanılabilir:

1. İnternet Destekli Eğitim (İDE): İnternet servisi ile çeşitli öğretim materyalleri verilebilir. Eğitim-öğretim faaliyetinde yardımcı araç olarak kullanılabilir.²

2. İnternet Temelli Eğitim(İTE): Eğitim-öğretim faaliyetlerinin tamamı bu sistem ile yapılır. Öğrenci, bütün bilgileri internetten öğrenir. Öğrenci internette ilgili sayfaya girip öğrenme faaliyetlerini yürütür.³

---

¹<http://www.teknomerkez.net/makale.asp?konu=37-59k/26.01.2008>.

² <http://www.wikipedia.org/wiki/23.07.2008>.

³ www.ilkogretmen.com/forum/internet ve eğitim/23.07.2008.

İnternet ile öğrenci özgüven kazanabilir.Kaliteli eğitimde olması gereken, öğrenci merkezli ve araştırma eğilimli bireylerin interneti eğitim ortamlarında kullanılmasının sağladığı birçok faydalar vardır. Öğrenciler konular hakkındaki bilgileri dünyanın farklı bölgelerinde bulunan ilköğretim, ortaöğretim yada üniversitelerin kütüphanelerinden, bu okullara gitmeden alabilirler. Gazete ve dergileri okuma imkanı sağlar Belli bir konu hakkında farklı görüşlere sahip bilgilere ulaşabilirler. Öğrenciler, elde ettikleri farklı makaleler ile geniş düşünmeyi öğrenebilirler. İnternet bir dünya kütüphanesidir ve öğrenme-öğretme ortamlarını zenginleştirebilir. Dünyanın diğer yerinde bulunan insanlar ile kurulan iletişim sayesinde düşünceler ve bilgiler paylaşılabilir.İnternet öğrenci üzerinde olumsuz etkilerde oluşturabilir.Seçilmemiş bilgilerle,gerçekliği olmayan bilgilere ulaşma, sosyal yaşamdan koparma gibi olumsuzluklar oluşabilir. Bütün bunlarla birlikte eğitim hızla küreselleşme yolundadır.

2.6.4.Eğitim Yazılımı:

Bilgi kullanmayı kolaylaştıran programların bütünüdür. Bilgisayarda her işi yapmamızı sağlar.Eğitim alanında bize birçok konuda kolaylık sağlayan ofis yazılımları bilgisayarın vazgeçilmezidir.Bütün branş derslerinde gerekli olabilecek şekiller,tablolar,soru veya yazı çalışmaları,çizelgeler,iletişim,bilgiye ulaşma gibi birçok işimizi ofis yazılımları sayesinde yapabiliriz.

Örneğin:

Microsoft Word: Düz yazı şeklinde metin yazmayı sağlar.

Excel: Tablolama yapmaya yarar.

PowerPoint: Sunu hazırlamaya yarar.

Access: Bilgiye erişimi sağlar.

Publisher: Kolay web sitesi tasarlayıp davetiye türü hazırlamaya yarar.

Outlook: Maillerinizi kontrol etmesini sağlar.

Frontpage: Web sitesi tasarlamaya yarar.¹

Yazılımın eğitimde kullanıldığı yerler: Yönetim, eğitim araştırmaları, öğretim, rehberlik, bilgisayar destekli öğretim, bilgisayarlı öğretim, bilgisayar okuryazarlığı, donanım ve yazılım öğretimi, paket program, bilgisayar mühendisliğinde, ders yazılımları şeklinde kullanılmaktadır. Yazılım çeşitlerini şu şekilde belirtebiliriz.

---

¹ <http://www.forumayrinti.com/23.07.2008>.

İşletim sistemi yazılımları: Bilgisayar donanım ve yazılım birlikte çalışması için temel kuralları belirler. MS-DOS, Win3.1, Win95, Win98, Win2000 Home, Win Xp Home, Winnt, Win2000 server, Win Xp server, Novel, Unix.

Uygulama Yazılımları Bilgisayar kullanan kişilerin belirgin işlerini yapmalarını sağlayan yazılımlardır. Word, Excel, Power Point, Point, Wordpad, Not defteri, Autocad, Photoshop.

Diploma Dilleri Bilgisayarda işlenen işlemlerin yapılabilmesine bilgisayara işlenen işlemlerin yaptırılmasını sağlamak için yazılan deyimlerin toplamına program denir. Pascal, Cobol, Basic.¹

2.6.5.Eğitsel İçerikli Oyunlar

Öğrencinin ders içerisinde var olmasını sağlayan, dikkati toparlamaya ve motivasyona katkısı büyük olan eğitsel içerikli oyunlar hedefleri gerçekleştirmede öğretmene uygun bir ortam hazırlar. Ayrıca bireylerin zihinsel gelişimine(analiz, sentez, problem çözme, hipotez gibi) duygusal ve psiko-motor gelişimi açısından da kontrol edilmesini sağlar.²

Oyun içerisinde istenilen davranış değişiklikleri yani bilgi, beceri ve kazanımlar kolaylıkla verilebilir. Hangimiz derslerimizde oyunla karşılaştığımızda hayır diye biliriz ki... Bu gerçeği hiç azımsamamalı ve oyunun bu getirilerinden öğretmenler olarak faydalanmayı ihmal etmemeliyiz.

2.6.6.Televizyon

Televizyon eşya, olgu ve olayların küçük bir ekranda,iki boyutlu,sesli,siyah beyaz yada renkli görüntüler halinde gözlenmesini sağlar.İlgi çekici ve sürükleyicidir.Öğrenmeye teşvik edicidir.Heyecan verici ve açıklayıcıdır.³ Televizyon sayesinde her türlü müzik, haber ve bunun gibi konular yayınlanmakta

---

¹ Bilgisayar Kullanım Kılavuzu, Mebs Ok.ve Eğt.Mrk.K.lığı, Ankara, 2000, ss.4-5.

² <http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/17.01.2008>.

³ Çilenti.K., a.g.k, s.74.

öğrenciler direk ya da dolaylı olarak eğitilmektedir. Belirtilen bu televizyon programları sayesinde, insanlar bazen eğlenmekte, bazen bilgi öğrenmekte ve bazen de ülke içinde ve dışında meydana gelen olaylar, hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Görsel ve işitsel olarak eğitime katkı sağlamaktadır.

Eğitim açısından sınırlılıkları da söz konusudur. Yakın zaman içerisinde hemen hemen bütün okullarımıza ulaşan televizyonun kullanılmasında da sorunlar oluşabilmektedir. Büyük ve kalabalık sınıflarda ekran boyutları yeterli gelmeyen televizyonu bilgi ve mesaj alımı açısından öğrencinin izleyebilmesi ve sesi duyabilmesi sorun olmaktadır. Bu tür sınıflarda birden fazla televizyon konulması, öğrencilerin bölünerek veya ön, orta ve arkadaki öğrencilerin görüp, işitebileceği şekilde televizyonların yerleştirilmesi gerekmektedir.

Ders programlarını televizyon programlarına uydurabilmek zordur. Video kasetler veya cd ler işimizi kolaylaştırmaktadır. Televizyondaki programlar sınıf düzeyindeki öğrencilere hitap ederken kaynaştırma öğrencilerinde algılayamama sorunlarıyla karşılaşılabilir. Bu tür durumlarda öğretmen desteği ve rehberlik gerekebilir.

Televizyondaki programların iyi hazırlanmış olması ve ses düzeninde problem olmaması gerekmektedir. Bu teknolojik araçtan sınıf içinde faydalanmak istiyorsak mutlaka öğretmen denetiminde olmalıdır. Öğretmen isterse görüntüyü dondurarak sorular sorması ve öğrencilerin bu soruları yanıtlamaları öğrenciyi programın içine çekmesi açısından önemlidir. Öğrencilerde dikkat dağılması da göz önünde bulundurulmalı programın zaman ve içerik ayarlaması iyi yapılmalıdır.

Birçok sınıfımıza eğitim materyali olarak giren televizyonlarda raflarda tozlanmaya bırakılmamalıdır. Etkileyici görüntülerle kalıcı yaşantılar veren televizyon bütün öğrencilerin görebileceği yönde ve ekran boyutunda olmalıdır.

2.6.7.Video

Video, ses ve resimleri aynı anda bir banda yükleyen düzenektir. Kayıt edilen bu sesler ve resimler uzun zaman bu manyetik bantlar üzerinde kalabilir. Gelişmiş ülkelerde video öğrenme – öğretme ortamlarında çok sık kullanılmaktadır. Son on yıl içinde de videonun eğitim amaçlı kullanılmasında artışlar gözlenmiştir. Okullar, her sınıfa bir

video sistemi kurma yarışına girmişlerdir. Çünkü bu sistem hem kulağa hem de göze hitap etmektedir. Bundan dolayı kalıcı öğrenme kolay bir şekilde gerçekleşmektedir.

2.6.8.Eğitsel İçerikli Video Kasetler

Eğitim ve öğretimle ilgili videokasetler yerini eğitim CD'lerine bırakmıştır. Bu kasetler derslerin içeriği hakkındaki konuları anlatan, öğrencide hem işitsel hem de görsel öğrenmeyi kolaylaştıran bir eğitim aracıdır. Bunlar şu anda eğitim CD'leri şeklinde yaygınlaşmaya başlamıştır.

Eğitim kasetleri okullarımızda her ders için yeterli sayıda bulunmamaktadır. Var olan kasetlerde ne yazık ki ses ve görüntü kalitesinin bozukluğu nedeniyle kullanılamamaktadır.

Bütün bu sayılan araç gereçler eğitim ve öğretimde kaliteyi artırmaktadır. Öğrenmenin hızlı ve kalıcı olmasını sağlamaktadır. Gelişen ve hızla bilgi çağına giren dünyamızı bizlerde takip etmeli bunun içinde öncelikli olarak yukarıda belirtilen ve hızla değişim içinde bulunan bu materyallerimizden ve teknolojinin getirilerinden faydalanmalıyız.

2.6.9. Gösterim Araçları (Elmo, Tepegöz, Data Show ve LCD Panel)

Elmo, tepegöz, data show ve LCD panel yazılan yazıların veya çizilen resimlerin duvara büyütülerek gösterimine yarayan teknolojilerdir. Bunlarda kendi aralarında üç kısma ayrılmaktadır:

- (1) Tepegöz tek başına kullanılır,
- (2) Elmo mutlaka bir televizyon ile kullanılması gerekir,
- (3) Data show ve LCD panelin mutlaka bir bilgisayar ile kullanılması gerekir.

Tepegöz çeşitli Lens, Lamba, Yansıtıcılar, Frensel lens gibi parçalardan meydana gelir.¹

Tepegöz, hafif ve kolay taşınabilir niteliktedir. Tepegözü kullanmak için asetatlı kağıt gerekmektedir. Asetatlı kâğıtlar, tepegözün üstüne konularak üzerine yazılar yazılabilir veya hazır olanları da tepegöz üstüne konularak gösterilebilir. Yazıcıların büyük bir kısmı asetatlı kâğıda çıktı alabilir. Normal fotokopi makineleri de asetatlar

---

¹ <http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/17.01.2008>.

üzerine bilgileri kopyalayabilir. Sunucular, bu asetatlı kağıtları tepegözün üzerine koyarak sunum yapabilirler.

Elmo için özel bir kâğıda gereksinim bulunmamaktadır. Çünkü Elmo şeffaf olan kısma kitap, kâğıt gibi her şeyi gösterir. Elmo; istenilen her an kullanılabilir fakat mutlaka bir televizyona gereksinim bulunmaktadır. Data Show ve LCD panel teknolojilerinde ise sunum yapmak için özel bir kağıda veya kitaba gerek yoktur. Her ikisi ile yapılan sunumlarda bilgisayara bağlantı yapılır. Bilgisayarda sunulmak istenilen bilgiler, Data Show ya da LCD panel sayesinde duvara yansıtılır. Data show ve LCD panel arasındaki fark, LCD paneli kullanmak için tepegöz'e ihtiyaç vardır. Sunumlarda, LCD panel tepegözün üzerine yerleştirilerek sunulması istenen bilgiler tepegözün lensleri yardımıyla sunulur. Bunları kullanmak için sunucular genel olarak PowerPoint sunum programı kullanılır. Bunlar, bilgisayardaki çizimlerin ve renklerin kalitesini kaybetmeden sunulabilir.¹

Tepegöz saydamları asetat levha ya da filmlerdir. Saydam tepegöz projektörü denilen bir aracın üzerine konarak beyaz perde veya duvara yansıtılır. Tepegöz saydamları, dersten önce konuya uygun seriler halinde hazırlanabileceği gibi ders sırasında yazılıp çizilip gerektiğinde silinerek yazı tahtası gibide kullanılabilir².

Öğretmen ve öğrencilerin tebeşir tozundan kurtulmasını sağlar. Konunun ilginç ve dikkati çekecek şekilde hareketli olarak sunulmasını sağlar, ders anlatımına somutluk verir. Artık tepegöz saydamı serileri yapılıp satılmakta, buda öğretmene zaman ve destek eğitimi verme kolaylığı kazandırmaktadır.

2.7.Öğretim ve Öğrenmenin Önemi

Öğretim, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gerekli araç ve gereçleri sağlama ve rehberlikte bulunma eylemidir. Öğretim öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür.³

---

¹ <http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/17.01.2008>.

² Çilenti.K.,a.g.k, ss.89-90.

³ <http://www.main-board.com/genel-konular/92184-ogretim-nedir.htm/23.06.2008>.

Öğrenme yaşantı ürünü ve az çok kalıcı izli davranış değişikliğidir¹. Öğrenme yaşantı sonucunda davranışta ya da potansiyel davranışta meydana gelen kalıcı izli bir değişimdir.² Öğrenme, insanın davranışlarında belli bir zaman diliminde oluşan bir değişimdir. Yaşantı sonucu ya da yapılan davranışta sürekli bir değişim meydana gelmesidir.

Öğretme ise davranış değişikliğinin okulda planlı ve programlı bir şekilde yapılması sürecidir. Öğretme faaliyetlerinin önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde amaçlı, planlı, düzenli ve kontrollü olarak yapıldığı yerler okullardır. Okullarda yapılan öğretme faaliyetleri ise “öğretim” olarak adlandırılmaktadır.³

Eğitim “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen değişim meydana getirme sürecidir.”⁴ Öğretim ise bireyde istenen davranışların oluşması için uygulanan eğitim süreçlerinin bütünüdür. Birtakım faktörler öğrenmeyi etkiler. Bunlar okul dışı sosyal faktörler ve okul içi faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul içi faktörler okulun insani olma özelliği ve okulun insani olmayan fiziksel özellikleri şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Okulun insani olma özelliği öğrenci, öğretmen, idareci ve diğer çalışanların özellik ve ilişkileri şeklindedir. Okulun insani olmayan fiziksel özellikleri ise laboratuvar, kütüphane, görsel eğitim araçları, teknik ve donanımdır.⁵ Teknolojik araçlar ve materyaller öğrenmeyi etkilediği düşünülmekte ve bu unsurlarda öğretim ortamı olan okulun insani olmayan fiziksel özellikleri arasında gösterilmektedir. Okulda öğretim yapılırken öğrenmeyi destekleyen faktörlerin göz önünde bulundurulması düşünülmektedir. Okulun sahip olduğu ekonomik kaynaklar öğrenmede kalite ve yenilikleri yakalamada önemli olduğu bilinmektedir.

Öğrenme ve teknoloji ilişkisine bakıldığında araç ve gereçler öğrenme işlemine katılan duyu sayısını arttırarak daha fazla ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine yardımcı olurlar. Çoklu öğrenme ortamı sağlarlar. Okuma, işitme, görme, hem görme hem işitme, söyleme, yapma ve söyleme şeklinde teknolojik materyallerle öğrenme ortamına katkı sağlanmaktadır. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olurlar. Dikkat çekmek için yarışan tüm uyarıcılara karşı öğrencilerin amaçlanan mesaja

¹ Demirel, Ö., Öğretme Sanatı, Ankara, 2004, s.9.

² <http://www.pskoloji.gen.tr/ogrenme/index.htm>. 12.11.2007

³ Demirel, a.g.k., s.9.

⁴ Ertürk, S., a.g.k., s.13.

⁵ <http://www.bozok.org/modules/02.09.2008>.

odaklanmasını sağlanarak ilgi çekici uyarıcılar sunulur. Hatırlamayı kolaylaştırır. Bilgi uzun süreli bellekte hem sözle hem de görsel olarak kaydedilir. Teknolojik araçlarla kullanılan bilgilerin hatırlanma oranı artar. Soyut kavramları somutlaştırır. Görsel araç ve gereçler sunulan bilgiyi somutlaştırır, özetler ve basite indirger. Zamandan tasarruf sağlar. Video, film, animasyon gibi materyaller sayesinde sınıfa getirilmesi imkânsız olgu veya olayların kolayla ve güvenle gözlenmesini, incelenmesini sağlarlar. Farklı zamanlarda birbirleriyle tutarlı içeriğin sunulmasını sağlarlar. Farklı derslerde kullanılan materyaller öğretmene maliyet ve zaman açısından kazanç sağlarlar.¹ Bu edinilen materyaller tekrar kullanılabilirler.

Eğitimle öğretim arasındaki farklar dediğimizde eğitimin hayatın her anında her an olabilmesi, öğretim için belirli bir yer veya mekanın gerekmesi, eğitimin insanın doğmasıyla başlaması, öğretimin hayatın belli bir bölümünden sonra başlaması, eğitimin bireyi yaşama hazırlaması, öğretimin bilgi kazandırmayı amaçlayan bir süreç olması, eğitimin hayatın her alanında karşımıza çıkabilecek olaylara karşı duruşumuzu belirlerken öğretimin birkaç saatlik sınavlar ve meslek hayatı dışında neredeyse hiç karşılaşılması yani kısaca öğretimin eğitimin olduğu yerde başlaması sayılabilir.²

Birçok teknolojik gelişmenin yanında bilgisayar, internet ve dünyayı birbirine bağlayan ağlar, elektronik kütüphaneler bilgi çağında yerini alarak bu çağa ismini vermiştir. Bilginin asıl lokomotifini bilgisayar ve internet olmuştur. Bilginin çokluğunun yanında bu çağı bilgi çağı yapan bilginin kullanılmasıdır da. Bilginin hayatımıza girmesi ve sorunlarımızı onunla çözdüğümüz oranda bilgi toplumu oluyoruz. Bilginin içinde kaybolmadan gerekli bilgiye en kısa yoldan ulaşmaktır. Aksi takdirde bilgi çokluğu bilgi kirliliği olarak da zarar verebilmektedir. Eğitimde bilgi çağı dediğimizde hızla değişen ve dönüşen teknoloji ve bilgi bombardımanına eğitimde bilgi çağı denildiğinde ise bilgi çağı ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı tartışılabilir. O halde eğitim sistemi ve anlayışı yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor denilebilir. Çağımızda her şey bilgidir. Telefonların, internetin sadece bir gün çalışmaması bütün dünyayı ekonomik bir felakete götürebilecek olması bilginin günümüzdeki önemini göstermektedir. “ Bilgi çağının özelliği bilgiyi almak ve olabildiğince verimli bir şekilde kullanmaktır.”³

¹ <http://web.bote.gazi.edu.tr/03.09.2008>.

² <http://www.uludağsozluk.com/k.eğitim-ile-öğretim-arasındaki-fark/05.08.2008>.

³ <http://tech.groups.yahoo.com/group/03.09.2008>.

Francis Bacon ‘‘ bilgi güçtür ’’ demiştir. Bilgi en demokratik olan güçtür. Çünkü ona zayıf ve güçsüzlerde sahip olabilirler. Bilgi çağında kitle iletişimde baş döndürücü gelişmeler olmuştur. İnsanlar artık dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olayı, gelişmeyi anında takip edebiliyor. Tv, gazete, sinema v.b. kitle iletişim araçları beraberinde önemli problemlerde getirmektedir. Elektronik ortamda kültür savaşları, kültürel sınırlılıklar aşılarmaya başlanmıştır.¹

Organizasyonlar bilgiyi, kaynak, avantaj ve mal olarak kullanabilirler. Kaynak olarak bilgi; çıktıların üretilebilmesi için para, insan, ham madde, makine ve zaman gereklidir. Girdi olarak kullanan kurumlar olarak düşünülür. Kaynaklar belli bir dereceye kadar bir diğerinin yerine geçebilir. Organizasyon üyeleri, bilgiyi maliyetleri düşürmek ve ilimin ve hizmetin kalitesini arttırmak için kullanabilirler.²Eğitim kurumlarındaki hammadde ve kaynaklar girdi, kurulan örgütsel sistemde bilgi çıktıları ise ürünler ve hizmetler olarak düşünülebilir. Girdilerden çıktılar elde edildiği söylenebilir.

Sistem birbirini düzenli biçimde etkileyen, birbirine dayanan öğelerden oluşan bir bütündür. Sistem, çevresinden girdiler alır, çevresine çıktıları vererek hizmet verir. Sistem girdi aldığı, çıktı verdiği ve etkileştiği sistemlerden oluşan bir çevre içinde yaşar. Sistemin amacı, çevresine çıktıları vererek karşılığında da çevresinden girdiler alarak yaşamasını sürdürmektir. Okul(örgüt) bir sistemdir.³

---

¹ <http://www.koolpa.com/medya/03.09.2008>.

² <http://www.genbilim.com/03.09.2008>.

³ Başaran,İ.E.,Eğitim Yönetimi, Ankara, 1996,ss.17-18.

BÖLÜM II

EĞİTİM TEKNOLOJİSİ VE KALİTE

Bu bölümde eğitimde öğretim teknolojisi ana başlığında öğrenme öğretme sürecinin ortam boyutu kısaca açıklanmıştır. Türkiye de eğitim teknolojilerinin gelişimi konusu ile teknolojinin eğitim kalitesine etkisi ana başlığı altında eğitimde teknolojinin verimliliğe etkisi, Türk eğitim sisteminde eğitim teknolojilerinin kalitesi konuları ele alınmıştır.

1.EĞİTİMDE ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ(ÖT)

Eğitimde verimi artırması bakımından öğretim teknolojileri önemli bir yere sahiptir. Öğretim teknolojileri; öğrenme gerçekleşirken, öğrenme ve öğretmede bulunacak materyaller ve araçlardır. Öğretmenler bu materyal ve araçlar ile kalıcı öğrenmeler sağlarlar. Öğrenci öğretmen iletişimi güçlenir. Öğrencinin dersten zevk alması ve derse motive olması açısından da önemlidir. Öğretim teknolojilerinde; eğitim verimli, bireylere dönük, herkese ulaşabilecek, bilime açık ve bireyler arası eşitlik isteyen, olabildiğince en iyi şekilde öğretime ulaşmak hedefdir.

Öğretim Teknolojisi “öğretimin eğitimin alt kavramı olduğu anlayışına dayalı olarak ve belirli eğitim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknolojiyle ilgili bir terimdir”, örneğin: fen bilgisi öğretimi teknolojisi gibi eğitim teknolojisi ise, insanın öğrenmesi olgusunun tüm yönlerini içeren problemlerine çözüm geliştirmeye çalışır.¹

Öğretim teknolojisi Ergin'e göre; öğrenmenin amaçlı ve kontrollü olduğu durumlarda öğrenmeyle ilgili sorunların analizi ve çözümünde insanları, yöntemleri, düşünceleri, araç-gereçleri ve organizasyonu içeren karmaşık ve tümleşik bir süreç olarak tanımlamıştır.² Öğretim teknolojisinden sadece materyal değil öğrencinin analiz ve düşünme gibi özelliklerini de içine aldığından söz edilmektedir.

---

¹ Alkan, a.g.k., s.16.

² Ergin, Öğretim Teknolojisi İletişim, Ankara, 1995, s.24.

Heinich ve diğeri, öğretim teknolojisini, insanların nasıl öğrendiği hakkındaki bilimsel bilgilerimizin öğretme ve öğrenme problemlerinin çözümü için uygulanması olarak tanımlamışlardır.¹

Öğretim teknolojilerinin ders düzeyinde sistematik bir biçimde kullanımına ilişkin olarak Heinich, Molenda, Russel ve Smaldino tarafından ASSURE adı verilen bir planlama modeli geliştirilmiştir. Bu model, öğrencilerin analizi, hedeflerinin belirlenmesi, yöntem, ortam ve materyallerin seçimi, ortam ve materyallerin kullanımı, öğrenci katılımı sağlama ve değerlendirme, gözden geçirme olarak altı bölümden oluşmaktadır.²

Eğitimde hizmetlerin hedef grup niteliğindeki öğrencinin süreçteki yeri ve işlevi, sayı, nitelik, ilgi ve beklenti, zihinsel ve bedensel gelişim durumu, sosyo-ekonomik durumu, öğrenmeye hazır oluş durumu, geçmiş yaşantılar ve yetenek durumunun belirlenmesi ve eğitim hizmetlerinin bu durumlara göre düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir.³ Öğretmen öğreteceği öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarını, yaşlarını beden ve zihin gelişimlerinin derecesini ve genel yetenek düzeylerini araştırıp öğrenmelidir.⁴

Bu görüşü destekleyen başka bir görüş ise şöyledir: Eğitimden yararlanacak olan kişilerin öğrenim durumları, cinsiyet ve yaşları, sosyo-ekonomik özellikleri, geçmiş deneyimleri, eğitime ilişkin beklenti ya da tutumları, ilgi alanları, ön bilgi miktarları, güdülenme düzeyleri, yetenekleri ve öğrenme biçimleri hakkında yeterli bilgi toplamadan yapılan eğitim çalışmalarının başarılı olmayacağı yönündedir.⁵

Literatürde, eğitim ve öğretimin hedefine ulaşabilmesi için; eğitimde niteliğin artırılması ve öğretim sürecinin öğrenci merkezli bir anlayışla yürütülmesi için öğrenci özelliklerinin dersten önce belirlenmesi gerektiği belirtilmektedir. Derste takip edilecek

---

¹ Yalın, H.İ., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara, 2001, s.4.

² Tüy, A.M., a.g.k., s.7.

³ Alkan, a.g.k., s.30.

⁴ Çilenti, a.g.k., s.51.

⁵ Şimşek, A., Eğitim İletişimi, Eskişehir, 2000, s.38.

teknik ve yöntemlerin belirlenmesi, öğrencilere kazandırılmak istenen bilgi, beceri, tutumların belirlenmesi ve takip edilecek değerlendirme ve yöntemlerin planlanmasındaki en belirgin ölçüt öğretimin amaçları olmuştur.

Öğretimde hedef belirlemek, eğitimin gerçekleştirilebilmesi için yani istendik davranış değişiklikleri için gereklidir ve şarttır. Bunun yanı sıra hedefler; öğretimde yöntem ortam ve materyallerin seçimi; ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi, uygulamaya konulması gibi süreçlerin işleminde önemli bir ölçüttür.

Öğrenme, büyüme ve vücutta değişik etkilerle oluşan geçici gelişmelere atfedilmeyecek, yaşantı ürünü meydana gelen davranışta ya da potansiyel davranıştaki kalıcı izli değişimdir.” Öğretme ise; öğrenmenin kılavuzlaşması ve sağlanması veya belirlenmiş özel hedeflere ulaşmak için gerekli bir seri öğrenme görevinin planlanması, organizasyonu ve uygulamasıdır.¹

İletişimi birçok eğitimci öğretme-öğrenme süreci ile aynı anlamda kullanmaktadır. İletişim Latince bir kelime olup “ortak, müşterek” anlamında kullanılmaktadır. İletişim, iki ve daha fazla insan arasında anlamları ortaklaştırma süreci” olarak tanımlanmaktadır. Öğretme-öğrenme süreçleri açısından ise anlamları ortak kılmanın yanı sıra duygu, düşünce, bilgi, becerileri paylaşarak davranış değişikliği meydana getirmelidir. İletişim davranış değişikliği meydana getirmek üzere fikir, bilgi, haber, tutum, duygu ve becerilerin paylaşılması² olarak tanımlanmaktadır.

Öğretmenlerin, öğrencilerinde herhangi bir konuda bir şey öğretebilmesi ve davranış değişikliği oluşturabilmesi kendisiyle öğrencileri arasında o konuda iletişimin kurulmasına bağlıdır. Örneğin, matematik dersi eğitimde önemli bir alandır. Çünkü düşünceleri paylaşma, anlama ve tartışma konuya hakim olmanın önemli bir yoludur. Kişi kendi matematiksel düşüncelerini savunurken, en çok da karşısındakini ikna etmeye gayret gösterirken iletişimin bütün öğelerini kullanma zorunluluğunda olur. Öğrenme ve öğretme süreçleri için iletişim oldukça önemlidir. Eğitimde kalitenin yakalanması öncelikli olarak iletişime bağlıdır. Alıcı kapalıysa öğrenmeyi gerçekleştirmek mümkün değildir. İletişim kavramını oluşturan öğeler vardır. İletişim sürecinin temel öğeleri

---

¹ Alkan,a.g.k.,s.86.

² Çilenti.a.g.k.,s.431.

kaynak, kodlama, mesaj, kanal, kod açma, alıcı ve geri bildirimdir.¹ İletişimdeki bütün öğeler dikkat çekici nitelikte olmalıdır.

Öğretme-öğrenme sürecinde eğitim teknolojisi ürünlerini kullanmak öğretmen-öğrenci iletişimini kolaylaştırır ve öğretmenin kalıcı izli olmasını sağlar. Doğru kurulan iletişim için öğretmenin iletişim sürecinde doğru araç-gereçler seçmesi ile bağlantılıdır. Öğretme-öğrenme ortamında kullanılan araç-gereç eğitimin amaçlarına göre öğrenci özellikleri gözeticilerle seçilmelidir.

. Beş duyu organının öğrenmeye etkisi; görme duyusu %75, işitme duyusu %13, dokunma duyusu %6, koklama duyusu %3, tat alma duyusu %3 olarak sıralanmaktadır². Öğretmen öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin ne kadar fazla sayıda duyu organına hitap ederse o oranda etkili öğrenme sağlamış olur.

Öğrenme-öğretme sürecinin ortam boyutu ele alınacak olursa; eğitimde istenilen başarının yakalanması ve kalitenin elde edilebilmesi için öğrenme ortamı büyük önem arz etmektedir. Belirli bir etkileşim durumundaki birey ile çevre arasında meydana gelen gelişmeler yaşamımızı oluşturur..Öğrenilecek konu için gerekli materyal ve ortamların öğrencilerin kabiliyet, ilgi, öğrenme durumuna uygunluk sağlanması gerekir.

Eğitim teknolojisinin gelişmesinde Edgar Dale'in ortaya koyduğu yaşantı konisi sayesinde yaşantılarla kavramların oluşumu arasındaki ilişkilerden yararlanarak, hedef davranışlara eriştirecek öğretim durumlarının belirlenmesinde, öğretmen ve eğitimcilere yardımcı olmaktır. Dale geliştirdiği bu esnek modeli yaşantı konisi ile izah etmektedir. Yaşantı Konisinin dayandığı bilimsel ilkeleri şöyledir:³

“ a. Öğrenme işlevine katılan duyu organı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenme gerçekleşir ve öğrenilenler geç unutulur.

b. En iyi öğrendiğimiz şeyler kendi kendimize- yaparak- öğrendiğimiz şeylerdir. Öğrenmede gözler çok önemlidir.

c. En iyi öğretim somuttan soyuta ve basitten karmaşığa doğru giden öğretimdir.”⁴

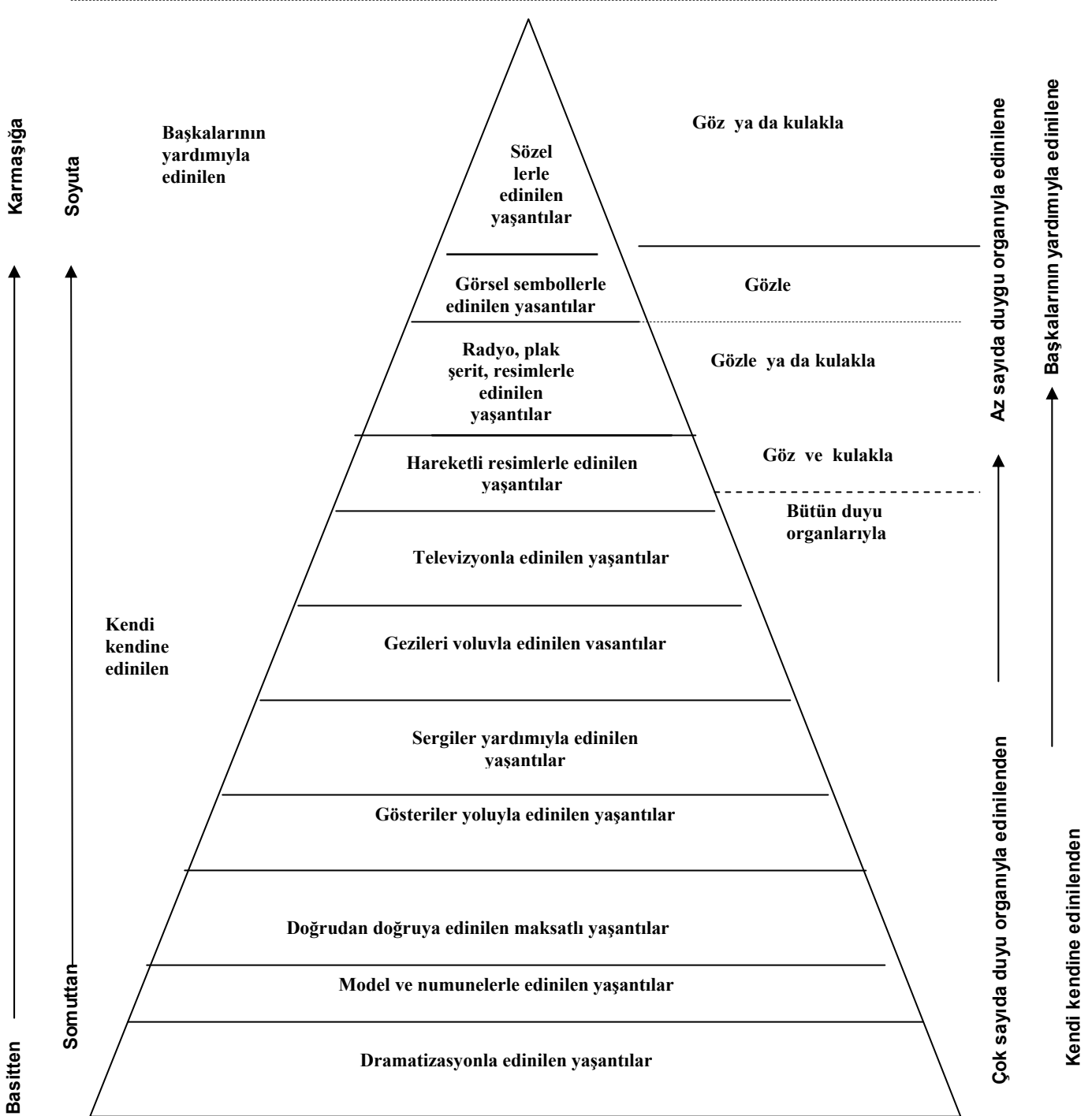
¹ Yalın,H.İ.,Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara, 2000, s.6.

² Küçükahmet, L.,Öğretim İlke ve Yöntemleri, İstanbul, 1998, s.41.

³ Çilenti,a.g.k.,ss.55-57.

⁴ Çilenti,a.g.k.,s.57.

Kaynak: Çilenti, K., Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1991, s. 56.

Şekil 1-Yaşantı Konisi

Bu modelde Dale, somuttan soyuta doğru üst üste dizilmiş yaşantıların hangi öğretim araç, yöntem ve teknikleriyle kazandırabileceğini belirlemiştir. Duyu organlarıyla elde edilebilecek somut yaşantılar koninin tabanında, azalan duyu organlarıyla edinilebilecek soyut kavramlar koninin yukarısında verilmiştir. Bireyleri kendi kendine edinebilecek yaparak öğrenme ürünü, yaşantılar konisinin tabanında, başkalarının yardımıyla edinilebilecek koninin yukarısındadır. Duyu organlarından gözle edinilen yaşantılar koninin alt katlarındadır. Ayrıca basit yaşantılar koninin tabanında, karmaşık yaşantılar konin yukarılarındadır. Koninin her basamağı aşağıda ayrı ayrı incelenmeye çalışılmıştır.

i. Doğrudan Doğruya Edinilen Maksatlı Yaşantılar : Daley'in yaşantı konisinin en tabanını oluşturur. Eğitimin temel taşı ve gerçek yaşantı yoluyla öğrenmedir. Hedefe ulaşmak için öğrenci bizzat kendi duyu organlarını kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirir. Olayların içinde yaparak-yaşayarak öğrenmede bulunur. Örneğin öğrencinin sınıfta veya laboratuvarında teknolojik bir araç olan mikroskobu kullanması, akvaryum içerisinde balıkları izlemesi, müzik aletleri ile çalışarak bir melodi çalabilmesi, limonu tadarak ekşi kavramını öğrenmesi gibi tamamen kendisinin katılımı ile etkileşim söz konusudur.

Bu yaşantı ile somut ve derin izli, uzun kalıcı yaşantılar sağlanır. Genelleme olanağı veren yaşantılar, bireylerin yetenekleri ölçüsünde eğitim görme, yaratıcılığa teşvik, problem çözmede somut alıştırımlara olanak sağlar. Aynı zamanda derslerin zaman ve kapsam yönünden planlanmasını güçleştirir. Sınıf üyelerinin aynı eğitim öğretim düzeyinde tutmasını güçleştirir. Bazen bu yaşantıları gerçekleştirmek için çaba ve para gerekebilir.¹

ii. Model ve Numunelerle Edinilen Yaşantılar: Bu yaşantılar doğrudan doğruya edinilen yaşantılara göre eşyaların gerçek halleriyle değil de başka bir maddeden yapılmış örnek modelleriyle kazanılır. Doğrudan doğruya edinilen yaşantılar kadar somut olamayabilir. Yapılan araç gereçlerden modeller cisimlerle aynı boyutta, büyük veya küçük olabilir. Örneğin yaprak, çiçek modeli, atom modeli, dünya, ay ve güneşi gösteren küreler gibi

iii. Dramatizasyonla Edinilen Yaşantılar: Bir olayı sınıf içinde anlatabilmek için öğrencilerin kendileri tarafından canlandırılmasıyla elde edinilen yaşantılardır. Bir cisim

---

¹ Çilenti, a.g.k., s.62.

modelle işlenirken, olayda dramatizasyon modeliyle işlenir. Örnek olarak yüz hareketleri jestler, vücut hareketleri, sesler verilebilir.

iv. Gösteriler Yoluyla Edinilen Yaşantılar: Bu yaşantılar bir olayın ya da fikrin bir kaynak aracılığıyla anlatılmasıyla elde edilir. Örneğin biyoloji öğretmenin yaptığı deneyleri öğrencilerin izlemesidir. Öğretmenin bir konuyu öğrencilere çeşitli duyu organlarına hitap edecek biçimde anlatması da söylenebilir. Ayrıca resim, fotoğraf, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler, beyaz perde, yazı tahtası ile de gösteri yapılabilir. Beceri kazanımında gösteri yoluyla öğretim etkili bir yöntemdir. Sınıfta yapılacak kağıt işlerinde önce öğretmenin yapıp göstermesi sonra öğrencinin kendisini denemesi oldukça faydalıdır.

v. Geziler Yoluyla Edinilen Yaşantılar: Sınıf içerisine getirilemeyecek olaylar, cisim veya araçların incelenmesi için yapılan planlı gezilerdir. Bu gezilerle öğrenciler sınıflarını dışında görerek gözlemde bulunurlar. Öğrenciler gözlemci ve seyirci konumundadır. Gidilecek olan müze, doğa gezileri veya fabrika gezileri öğrenciler tarafından teknolojik kameralarla kaydedilebilir. Gezi sonunda da tekrar izleme imkanı oluşabilir. Kalıcı yaşantılar sağlayan ve çevre ile ilişkileri güçlendiren geziler de öğrenmeye yardımcıdır.

vi. Sergiler Yoluyla Edinilen Yaşantılar: Bir etkinliğin başkalarına duyurulması için yapılabilir. Okulların yılsonu sergileri, fen fuarları, bilim fuarları, sınıf sergileri, resim, heykel sergileri örnek verilebilir. Bu tür sergilerde öğrenciler son teknolojik gelişmeleri görebilir, takip ederek değişik bakış açıları geliştirebilir. Öğrencileri başka çalışma ve projelerden haberdar eder.

Buraya kadar anlatılan gösteriler, geziler ve sergiler yardımıyla edinilen yaşantılar çok sayıda duyu organlarıyla edinilen, somuta yakın ve başkalarının yardımıyla edinilen yaşantılar ile gösterilmiştir.

vii. Teknolojik Araç Gereçlerden Televizyonla Edinilen Yaşantılar: Televizyon küçük bir ekrandan görüntülerle edinilen yaşantıları kapsar. Televizyon öğrenci için ilgi çekicidir. Teşvik edici, açıklayıcı ve bilgi fikir vericidir. Kalıcı yaşantılar sağlar. Ekran küçük ve zaman kısıtlı olursa sınıflarda izlenmesi güçleşebilir. İyi programlar bulmak zor

olduğu için CD'lerden öğretmenler öncülüğü ile yararlanılmaktadır. Televizyon yayın çeşitlerinden canlı yayın, filmle yayın, video teyple yayın kapalı devre yayınlardan yararlanılabilir.

viii. Hareketli Resimlerle Edinilen Yaşantılar: İki boyutlu hareketsiz resimleri bir beyaz perdeye hareketli görünümünün yansıtılmasıdır. Televizyona göre daha soyut bir eğitim aracıdır. Amaca göre düzenlenmiş görüntüleri verir. Hareketli filmler cisimleri ve olayları gerçek gibi sesleriyle sunan ilginç eğitim araçlarıdır. Teknoloji araçlarından hareketli resimler ve televizyon göz ve kulakla, az sayıda duyu organıyla ve başkalarının yardımıyla öğrenilen soyut yaşantılar içerisindedir.

ix. Radyo, Plak, Şerit, Resimlerle Edinilen Yaşantılar: Bu yaşantılar için ses dinleyerek elde edilir diyebiliriz. Teknolojik araçlardan olan radyo, pikap veya ses alma cihazları ile öğretimde faydalanılır. Radyo olayları sesle aktarırken plak ve manyetik şeritler (Teyp ve bantlar) kaydedilen sesleri dinleyerek tekrar yapmayı sağlayabilir. Artık ses kaydetme cihazları plak ve manyetik şeritlerin yerini almıştır. Öğrenciler bu cihazlarla röportaj yapıp sınıfta arkadaşlarına dinletebilmektedirler. Bu yaşantı göz yada kulakla edinilen soyut ve başkalarının yardımıyla edinilen yaşantılardır.

x. Görsel Sembollerle Edinilen Yaşantılar: Burada gerçekten uzak tamamen soyutluk ön plandadır. Bunlar karikatür, basit çizilenler, resimli hikâyeler, şema, kroki, harita ve grafikler soyut görsel sembollerdir. Sınıf içinde ilgiyi çekmede konuyu öğretimde zaman kazandırır. Gözle, soyut, başkalarının yardımıyla ve karmaşık yaşantılardır.

xi. Sözel Sembollerle Edinilen Yaşantılar: Öğrenciler yeni kavramları, bildikleri sözel sembollerle diğer eğitim araçlarının yardımıyla birlikte öğrenirler. Örneğin sınıf tartışması, sözlü sınav, açık oturum, mektup, rapor, dilekçe sözlü ve yazılı iletişimde sözel sembollerin kullanıldığı eğitim araç, gereç, yöntem ve teknikleri şeklinde söylenebilir. Göz ya da kulakla soyut ve başkalarının yardımıyla edinilen yaşantılardır.

Bu bilgilerden öğretmenler, öğrencilerin özelliklerini ve konuyla ilgili geçmiş yaşantılarını öğrencilerin konu için hazır oluş durumunu bildiği oranda daha fazla yararlanacaklardır. Ayrıca eğitim araç ve yöntemlerinin özellikleri, eğitim yönünden

yararları ile ilgili bilgilere öğretmenler sahip olurlarsa hedef davranışların kazandırılması daha kolay olacaktır.

Öğrenme ortamının çeşitli kaynaklarla donatılmasının öğrenmenin gerçekleştirilmesindeki önemi çok büyüktür. Konunun uyarıcı materyallerle desteklenmesi sınıfın hedef davranışlar merkezinde odaklanmasına neden olacak ve öğrenmeyi kolaylaştıracaktır.¹

Öğretim ortamının tam karşılığı sınıf ortamı değildir. Eğitim ortamı, okul binası, derslik, laboratuvar, atölye, kitaplık, oyun alanı ve hatta ev ortamını bile kapsamaktadır. Teknolojinin bu denli yaygınlaştığı dünyamızda birey, kitle iletişim araçları ile evinde bile öğretim yapabilmektedir.

Öğrenme-öğretme ortamlarında yardımcıları kullanarak eğitimin somutlaştırılması ve bu yolla soyut kavramlar oluşturmak kolaylaşmaktadır. Oluşturulan kavramlar ve genellemeler organize edilerek somut yaşantılar düzenlenmiş olabilir. Bu yardımcıları sayesinde bilgi iletme işleminin meydana geldiği, öğrencinin konu ile etkileşimde bulunduğu ortamda öğretim etkinliğini sürdürmek daha somut yaşantılar halinde düzenlenmiş olmaktadır. Bireyin yaşadığı çevreyi daha yakından tanımasına, soyut kavramları daha kolay kavramasına neden olmuş olur. Bugünün eğitim ortamında; mikrobilgisayarlar, modem, tele iletişim ortamları, elektronik bülten levha, optik disk, tele video, etkileşimli bilgisayarlar destekli öğretim araçları gibi kavramlar sık sık kullanılmaktadır.²

2. TÜRKİYEDE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ

Teknolojik gelişmeden eğitim sisteminin yapısı, öğrenme – öğretme ortamları, uygulanan faaliyetler de etkilenmektedir. Eğitimde teknolojiyi kullanmak her ülke gibi ülkemizde. Eğitim sistemi içerisinde etkili bir şekilde kullanması ana hedefi olmalıdır. Kullanılabilirlik, etkililik, bilimsellik, üretkenlik, kalite ve verimlilik gibi istekleri karşılamak için eğitimde teknoloji kullanılması Eğitim Teknolojisini oluşturmuştur.

---

¹ Aydın,A.,Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Ankara, 1999, s.260.

² Kılıç,H.,a.g.k.,s.18.

Bilgi çağı içinde iletişim önem kazanmış, çağdaş eğitim politikaları, plan ve programları, örgütsel yapısı ile bilimsel esaslara dayanmadığı, uygulamalarında teknolojik imkânlardan yararlanmadığı sürece toplumsal ve bireysel ihtiyaçları karşılayamaz.1930'lu yıllarda teknoloji araç ve gereçleri ülkemize girmeye başlamıştır.1950 li yıllarda bu eğitim araç ve gereçlerinin üretimi ülkemizde yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca 1951 yılında Öğretici Filmler Merkezi(ÖFM), 1952 yılında Test Bürosu daha sonra 1962 yılında Radyo İle Eğitim Ünitesi kurulmuş ve ÖFM' nin adı Film Radyo Grafik Merkezine çevrilmiştir. Bilgisayarın ise ülkemize ve yaşamımıza 1980 li yıllarda hızla girmesi ve yayılması, eğitimde çok faydalanılan bu araç için Bilgi İşlem Daire Başkanlığı1982 de açılmış ve 1992 yılında Bilgisayar Hizmetleri ve Eğitimi Genel Müdürlüğü olup, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ismini almıştır. Kısa adıyla EğiTek doğmuştur. EğiTek ülkemizin yetkin bir eğitim teknolojisi merkezi durumuna gelmesini hedeflemektedir. Eğitimde kullanılmak üzere her çeşit görsel, işitsel, bilgisayar tabanlı dijital eğitim aracını geliştirilmesi, üretilmesi çalışmalarını sürdürmektedir.¹

Eğitim ve öğretimin teknolojik malzemelerle güçlendirilmesi, her yere ulaştırılması, kalitenin artırılması, açık öğretim ile örgün öğretim arasında bağın kurulması için gereken araştırma, planlama, uygulama, değerlendirme çalışmaları, resmi yerleştirme ve bitirme sınavları gibi çalışmalar EğiTek' in görevleri içindedir. TV programları, Radyo programları, Ses kasetleri, Teleteks yayınları, Video paket programları, Slaytlar, CD rom, Fotoğraflar, Albümler, Basılı Materyaller, Web sayfası yayımları ve üretimleri yapılarak eğitim kurumlarına ulaştırılmaktadır. Web sitesi üzerinde MEB ile ilgili her türlü bilgiye erişilmekte, AÖL, AİÖ, MTAO ve başka merkezi sınavların sonuçları, öğretmen atamaları öğrenilmekte, elektronik posta gibi internet hizmetlerinden faydalanılabilmektedir.²

---

¹ <http://egitek.meb.gov.tr/egitek/tanitim.htm/12.06.2008>.

² <http://egitek.meb.gov.tr/egitek/tanitim.htm/12.06.2008>.

Ayrıca EğiTek bilgisayarın yaşamımıza hızla girmesi ve bilgi çağında geri kalınmaması adına, eğitimcilere eğitimde bilgi teknolojilerini kullanımına ilişkin seminer ve kurslar düzenlemekte ve birçok okulda bilgisayar destekli eğitim faaliyetlerine hızla geçilmiştir. Bütün okullarımızda "Bilgi Teknolojisi Sınıfları" oluşturulmuş, eğitimde istenen hedefler en kısa ve en doğru yoldan ulaşmak Milli Eğitimin amaçları olarak belirlenmiştir.

3.TEKNOLOJİNİN EĞİTİM KALİTESİNE ETKİSİ

Kalite, bir ürünün belirli ihtiyaçları karşılamasıyla ilgili tüm özellikleridir. Daha iyi sonuçlara ulaştırılma gayreti,koşullara,kullanıma ve araçlara uygunluk,sürekli başarı,verimlilik,esneklik ve etkili olmaktır.Saygı ve nezakettir,kalite bir yaşam tarzı ve hayat felsefesidir.Öğrenci,öğretmen,yönetici ve hizmetlinin tatminidir.¹

Kalite ile sağlanan yararlar şunlardır; eğitim seviyesinin kalitesinin artması, kalitede süreklilik sağlanması, okulların verimliliğinin artması, daha iyi rekabet ve etkinliğin artması, malzeme tasarrufu sağlanması, maliyetlerde azalma,başarı artışı,öğrenci ile öğretmen arasında sıkı işbirliği sağlanması, takım ruhu ile çalışma ve öğrenci ile öğretmen memnuniyeti şeklinde söylenebilir.²

Eğitimde kalite canlı, dinamik, değişen ve değişebilen girdileri ihtiva eder. Temelde öğrenci merkezlidir. Öğrencinin tam öğrenme sürecini kapsayan bir yaklaşımdır.³Kalkınmada ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmada toplumsal ve bireysel refahın artırılmasında eğitim gerekli ve önemlidir. Yaşadığı toplumla uyumlu, çalıştığı grupla işbirliği yapabilen, iletişim kurma zorluğu olmayan, araştırmacı, üretken, öğrenme yollarını bulabilme eğitimle gerçekleştirilebilir.⁴ Kaliteli eğitim, bağımsız düşünebilen bireyler hedeflemektedir.

Çocuklarımızın iyi bir eğitim alması bizleri çok mutlu eder. Bunun içinde büyük gayretler gösteririz. Öğrencilerimizin birtakım sınavlarda başarı göstermesi veya ezbercilik yöntemiyle çok iyi bir sayısal ve sözelci olması istenilen iyi bir eğitime

¹ Çağlayan,A.,Eğitimde Kalite Yolculuğu, İstanbul, 2006, s.7.

² <http://talim.terbiye.mebnet.net/program-gel/21.07.2008>.

³ <http://www.bekirhoca.com/makaleler/makale.asp?id=119&Toplam%20Kalite%20Y%C3%B6n%2013.06.2008>.

⁴ http://www.odevarsivi.com/dosya.asp?islem=gor&dosya_no=1630/13.06.2008.

kavuşma değildir. Halbuki iyi bir eğitimde kaliteyi yakalamak, bireylerin karşılaştıkları sorunlara çözüm yaklaşımlarında bulunması, yenilik ve değişimlere uyum sağlaması,yaşamında her zaman için öğrenme ve araştırmayı kendine ilke edinmesi iyi bir eğitimin sonuçları olmalıdır.Öğretilen değil, öğrenmeyi ve bilgiye ulaşma yollarını arayan,araştıran,isteyen bireyler yetiştirmek hedeflenmelidir.

Kendini tanıyan, bu doğrultuda hedefler belirleyen ,yenilikler ve değişime açık olan,üretken ve yaratıcı, problem çözme becerileri gelişmiş,analiz sentez yapabilen,farklılıklara saygı duyan ve bunun bir zenginlik olduğunu bilen,çoklu bakış açısı geliştirebilen bireyler gelişen ve değişen dünyamıza ayak uydurabileceklerdir.¹

Eğitimde verimliliğin artırılması ve gelişme sağlanması için araştırmalar yapılmakta ve yeni sistemler geliştirilerek uygulamaya alınmaktadır. Eğitim sistemimiz yenilikler ve çağdaş değişimlerle başarıyı yakalayabilir.Kaliteli eğitim,kişinin kendini tanımaya yardım eden,yaratılışını koruyan,onu geleceğe hazırlayan,sosyal uyum içinde yaşamasına zemin oluşturan çalışmalar bütünüdür denilmektedir.²

Eğitimde standartlığı sağlayabilmek için sistem içerisinde bir işlerlilik gerekmektedir.Bu işlerlilik için eğitimde toplam kalite uygulamasına başlanmıştır.Toplam Kalite Yönetimi hiçbir standardı kabul etmeyen ve sürekli geliştirmeyi,iyileştirmeyi amaçlayan,doğru üretimi ilk defasında yapmayı ve bunu her defasında tekrarlamayı hedefleyen,örgütün bir bütün olarak etkinliğini ve gerekli esnekliğe ulaşmasını sağlayıp kaliteyi artırarak rekabet gücünü geliştirmeyi hedefleyen çağdaş bir yönetim biçimidir. Kaliteyi geliştirmede en büyük değişim üründen çok süreç üzerindedir.Kalite,tüm çalışanların ortak sorumluluğudur.Süreçteki yapılan hataları ayıklamak yerine doğrudan hatanın kaynağını bulmak ve ortadan kaldırmak,her aşamada kalitenin oluşmasını sağlamak hedefleri arasındadır.³

Eğitime toplam kalitenin uygulanması toplumsal bir kurum olan okulda gerçekleşir.Eğitim kurumlarının ihtiyacı olan değişim ve yenilenme toplam kalite anlayışı ile gerçekleşmektedir.Eğitimde kaliteli hizmetin müşteri ve personele ulaşması

---

¹ http://www.tedmersin.k12.tr/index2.aspx?which_page=672&lang=tr-TR/13.06.2008.

² Çağlayan,a.g.k.,s.10.

³ <http://www.bekirhoca.com/makaleler/makale.asp?id=119&Toplam%20Kalite%20Y%C3%B6netimi/13.06.2008>.

hedeftir.Toplam kalite, eğitim kurumlarımızda nitelik kazanmış verimli insan yetiştirmemize katkı sağlayacaktır.

Carrol öğretimin kalitesini,sununun,açıklamanın ve öğrenilecek içeriğin düzenlenmesinin öğretim yapılan gruba en uygun duruma yaklaşıma derecesi şeklinde bakmaktadır.Her öğrencide gerçek bir öğrenme için farklı öğrenme metodları kullanılmalıdır.Bu şekilde öğrenciler öğrenecekleri konuları üst düzeyde öğrenebilir.İyi bir öğretim hizmeti hem öğretimin kaliteli olmasını hem de motivasyonun üst düzeyde olmasını sağlar.Öğretim kalitesi grup için değil bireylerin değerlendirilmesi ile daha doğrudur.Öğretimde etkinlik kalitesinin artmasıyla zamandan da tasarruf sağlanmaktadır.¹

3.1.Eğitimde Teknolojinin Verimliliğe Etkisi

Eğitimde teknoloji verimliliği artırmaktadır.Derslerin ulaşmak istediği hedefler ve davranışlarda kolaylık sağlamakta buda öğrenme üzerindeki verimliliği artırmaktadır.Bu konu üzerinde literatürden alıntılar aşağıda belirtilmiştir.

Eğitim hizmetinin içerik ve kalitesini etkileyen birçok faktör vardır.Tüm bu faktörler eğitim sisteminin işleyişini etkilemektedirler.Eğitime bir sistem olarak bakıldığında bütün örgütler gibi eğitim kurumu da girdi, süreç,çıkıtı ve değerlendirme öğelerinden oluşmaktadır.Kalite farklı değişkenlerin etkileşimiyle oluşur.Eğitim sisteminin her ögesi verimliliği etkileyen faktörlerdendir.²

Girdi ögesi; öğrenciler, öğretmenler, ülke ekonomisi, eğitim programları ve yönetim yaklaşımı sayılabilir. Süreç ögesi; öğrencilerin eğitim sistemine girişi ile sistemin bir çıktısı olana kadar geçen öğrenim süresini kapsar.Öğrenci katılmanlığı,öğretmen,ders programının işlenmesi,ekonomik imkanların etkin kullanımı,yönetim etkisi süreç ögesinin işlerliliğini etkileyen değişkenlerdir. Çıkıtı ögesi;öğrencilerin süreç sonunda kazanmış oldukları davranışlardır. Değerlendirme ögesi; sistemin aksayan ve eksik yönlerini tespit etmeye yarar.³

---

¹ Tan,Ş.-Erdoğan, A.,Öğretimi Planlama ve Değerlendirme, Ankara, 2004, s.43.

² www.canaktan.org/politika/kamuda-kalite/20.06.2008.

³ Tan,Ş.- Erdoğan,A.,a.g.k.,ss.4-5.

Öğretmenler, uygulanan programların, öğretilen konuların, kullanılan araç ve gereçlerin ,gerçekleştirilen yöntem ve tekniklerin sonuçlarını daha somut,daha net görebilmeleri için ölçme yaparlar.Öğrenimin verimi ve başarının belirlenmesinde ölçme büyük yer tutar.Ölçme somuttur ve nesneldir.Başarıların sayısal özelliklere dönüşmesidir.Değerlendirme ölçme sonucunda ulaşılan yargıdır.Başarıyı ve kaliteyi hedefleyen okullarda dönem sınavları,genel değerlendirme gibi sınavlar yapılır.ulaşılan somut sonuçlar ile uygulanan öğretim programlarının değerlendirilmesi,davranış ve hedeflerin ulaşılabilir olup olmadığı görülür.Sınav değerlendirmeleri sağlıklı yapılmalı, geçerlilik ve güvenilirlik olmalıdır.Her öğrenci birebir değerlendirilmeli,öğrencinin motivasyonu dikkate alınmalıdır.¹

Eğitim sisteminde neler değerlendirilmektedir dediğimizde öğrencide bulunması gereken bilişsel,duyuşsal,psiko-motor davranışlar,eğitim kurumlarının kapasitesi, öğrenci ve öğretmen sayısı,öğrenme öğretme tekniklerinin yerinde kullanımı,öğretim teknolojisi ve materyallerin kullanımı,uygulanan programın çıktılarının sisteme göre değerlendirilmesi ve sistemin değerlendirme öğesinin değerlendirilmesidir.² Bu değerlendirmeler içindeki yerini öğretim teknolojisi ve materyallerin kullanımı da almıştır. Bu değerlendirmelerle en yüksek verimliliğe ulaşma hedeflenmektedir.

3.2.Türk Eğitim Sisteminde Eğitim Teknolojilerinin Kalitesi

21.yüzyılda toplumların ve ülkelerin gelişmesi için en önemli araçlardan biri eğitimidir. Çünkü ancak eğitimde de teknolojiyi kullanarak, daha kaliteli bir eğitim verilebilmekte ancak bu şekilde kalkınmış ve kendine yeter bir devlet olunabilmektedir.

Eğitim yeryüzünde çok önemli bir yere sahip olan insanda istenilen yönde davranış geliştirme uğraşdır. Kaliteli eğitim bireyleri birçok alanda yetiştirerek, bilgi sahibi yaparak, onlara sorumluluk kazandırmadır. Kaliteli eğitimde bireyin toplumsallaşması ve meslek edinmesi , demokrasi ve vatandaşlık bilinci edinmesi de hedeflenmektedir.

---

¹ Çağlayan,a.g.k.,ss.110-112.

² Tan,Ş.-Erdoğan,A., a.g.k.,s.10.

Türk eğitim sistemi 1973 yılında kabul edilen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile düzenlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 42. maddesine göre, herkes eğitim görme hakkına sahiptir. Türk eğitim sisteminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini, Atatürk İnkılap ve İlkeleri ile ana yasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; Ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; İnsan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektedir. Bunun yanında özel amaç olarak, yurttaşları beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde geliştirmiş bir kişiliğe ve karaktere hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektedir.¹

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu Türk eğitim sistemi örgün ve yaygın olmak üzere iki alt sisteme ayrılmıştır. Örgün eğitim, okullarda bir planla verilen; okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimden oluşan bir sistemdir. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim tamamen Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğunda yükseköğretim YÖK'ün işbirliğindedir.²

Yaygın eğitim örgün eğitim ile birbirini tamamlayacak gereğinde aynı vasıfları kazandırılabilir ve birbirinin her türlü imkanlarından yararlanacak biçimde bir bütünlük içinde düzenlenmektedir. Yaygın eğitim genel ve mesleki teknik olmak üzere iki temel bölümden meydana gelir. Bu bölümler birbirini destekleyici bir biçimde hazırlanır.³

Türk eğitim sisteminin temel sorunları göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'de okuryazar oranı, okullaşma oranı, kaliteli iş gücünü karşılayacak mesleki eğitim, kaliteli öğretmen eğitimi hedeflenenden oldukça geridedir. Özellikle de gelişmiş ülkelerdeki eğitim kalitesi ve okullaşma oranları göz önünde bulundurulursa eğitim sistemindeki

---

¹ <http://www.edebice.com/eser.asp?id=2521/12.11.2007>.

² <http://www.edebice.com/eser.asp?id=2521/12.11.2007>.

³ <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/takvim/egitimsistemi.htm/12.06.2008>.

sorunlar daha net ortaya çıkmaktadır.O halde bizlerde eğitimimizdeki sorunlarımızın neler olduğunu gerçekçi yaklaşımlarla bulmalı ve işe eğitimde teknolojiyi kullanarak başlamalıyız. Bunların bilimsel getirilerini öğrenip, uzun ve nihayetinde sonuçları acımasızca karşımıza çıkacak yolumuzda bilinçli olmalıyız.

AB eğitim sistemi ile hedeflenen eğitim kalitesi ile Türkiye eğitim sisteminde eğitimde yakalanan kalitenin yakınlığının neler olduğuna bakalım.

Birlik ülkelerinden birinde kullanılan ve olumlu sonuçlar elde edilen bir eğitim sistemi, birliğin çıkarları için diğer ülkelerde de kullanılabilir. Birlik ülkeleri maddi yapılarına uygun eğitim sistemi uygulanmakta serbesttirler. Karşılıklı görüş alışverişi ve dayanışma vardır.

Birlik eğitim politikalarının bir amacı da, mesleki eğitimle teknik iş gücünün endüstrideki değişimlere uyumunu sağlamaktır. Eğitim teknolojileri ile bu amaçları gerçekleştirebilmek için hazırlanan ve sürekli geliştirilen programlara örnek olarak Sokrates (genel eğitim programı), Leonardo da Vinci Avrupa gençliği (mesleki eğitim programı), Youth (gençlik programı) verilebilir. Büyüme oranlarında düşme, işsizlik artışı, yatırımlar da azalma, sermaye payının arttırılması için ise AR-GE çalışmalarını geliştirilmiştir. ¹ Birlik durgunluktan kurtulmak için 2000 yılında Avrupa Birliği Lizbon stratejisi ile 2010 yılına kadar “ Avrupa Eğitim Alanı” oluşturulmasını hedeflemiştir. Bilgi zeminli, güçlü bir ekonomi ve sosyal bütünlük içermektedir. Bu strateji de slogan “Hayat Boyu Eğitim”dir. Yine Avrupa Birliği 2004 yılında düzenlenen Brüksel Zirvesi’nde “Beyaz Kitabı” yeni stratejisi olarak kabul etmiştir. Beyaz Kitap kapsamında işsizliği önleyici önlemler alınması yer almıştır. ² Bütünüyle eğitimlerindeki kalite anlayışı bireylere kazandırılan amaçlar ile geleceğe dönük iş ve ekonomik güç bağlamındadır. Türk eğitim sisteminde de böyle bir yol izlenebilir.

Türk eğitim sistemindeki kalite sürecinde eğitim-öğretimdeki sorunlar saptanırken ve çözümler ortaya konurken uzak geleceği görmek ve bununla bağlantılı olarak yakın geleceği planlamak gerekmektedir. Uygulamaları değerlendirerek eksik, ve sorunlu alanlara çağa uygun cevaplar bulunması, izlenmesi gerekir. Dönütler doğrultusunda eğitim konusunda yeni bir vizyon oluşturulup, vazgeçilmez unsur olan teknolojiyi kullanarak sonuçlar değerlendirilmelidir.

¹ File://F:/Avrupa Birliği Eğitim Programları; Leonardo da Vinci Arşivler.htm/ 15.06.2008.

² http://www.meb.gov.tr / duyurular/duyurular2006/takvim/egitimsistemi.htm//12.06.2008.

Sağlıklı ve güçlü bir toplum için Türk eğitim sisteminin iyi düzenlenmiş kurallara ihtiyacı vardır. Eğitim sistemimiz hızla değişen toplumsal gereksinimleri yakalamakta geç kalmamalıdır. Eğitimcilerin kendi alanlarında istekli çalışmaları, gereksinimlerinin karşılanmaması ve gelirlerinin yetersizliği ile toplum içindeki konumlarının zayıfladığı ve de eğitim kalitesinin düştüğünü belirtmekte fayda vardır. Türk eğitim sistemi çerçevesinde kaliteli ve çağdaş bir nesil yetiştirilmek isteniyorsa eleştirel düşünme, demokratik davranış, bilimsel bilgi ve teknoloji üretme, atılganlık ve saygı gibi unsurların, bireylere eğitimin kalitesi için verilmesi şarttır.

Eğitimde eğitim teknolojileriyle kaliteye ulaşmada, sistemimizdeki en temel sorun öğrenci merkezli bir eğitim sistemine tam manasıyla geçilememiş olunmasıdır. Eğitim ve öğretimde var olan teknolojiye geçilmekte geç kalınmakta bu da Avrupa Birliği ülkelerine de yetişmekte geç kalındığı anlamına gelmektedir. Eğitim için yapılan harcamalar ve ayrılan bütçe oldukça azdır. Türk eğitim sistemin başarıya ulaşması için eğitim alanında kaynak üretmek ve yaratmak zorundayız. Avrupadaki şu anda kullanılan eğitim teknolojisini acaba biz kaç yıl sonra göreceğiz? Sorusunu artık düşünmemeli, teknolojinin eğitime girmesi alanında hızlı ve akılcı adımlara başlamalıyız. Artık bizim ülkemizde de yaşam boyu eğitim anlayışının yerleşmesi gerekmektedir.

Eğitimde istenen kalite ve verim için öğrenciyi motive eden ölçme değerlendirme yöntemleri uygulanmalıdır. Böylece eğitim kadrosu bir yandan kendini sürekli geliştirmek zorunda hissedecek diğer yandan, bireyin demokratik tavır ve değerleri kazanmasında çok önemli rol oynayacaktır. Öğretmenler ve yeni yetişen öğretmenler üzerinde daha çok durulmalıdır. Eğitimde yapılacak değişimlerde aceleci ve zorlayıcı olmamalı, teknolojinin getirilerinden faydalanarak, toplumumuza uygun bir şekilde sisteme girmelidir.¹

Türk eğitim sisteminde eğitim teknolojilerinin takip edilmesinin yanı sıra, Türk eğitim kurumları sadece ulusal çıkar ve ihtiyaçları değil aynı zamanda Avrupa'nın ihtiyaçlarını da dikkate alarak yapılandırılmalıdır. Okullar yönetim biçiminden program içeriğine kadar AB vatandaşlarına hitap edecek şekilde düzenlenmelidir. Bu da eğitim anlayışına ve standartlarının yeniden gözden geçirilmesi anlamını taşımaktadır. AB'ye

---

¹ www.forumta.com/universite-odev-istekleri/156410-ab-egitim-politikalari-ve-tr-egt-pol.html/18.03.2008.

uyum sürecinde Avrupalık bilinci ve Avrupa vatandaşlığı önemlidir. Türk eğitim sisteminde vatandaşlık bilinci şimdiye kadar ulusal değerler ve hedefler doğrultusunda kazandırılmıştır. Ancak Türk insanı değerlerini ve kültürünü yaşatıp korurken, Avrupalı olmanın bilincine ve sorumluluğuna da sahip olmalıdır. Bu nedendir ki; Türk eğitim sistemi Avrupalık bilincinin kazandırılmasında önemli bir rol oynayacaktır.¹

3.3. Kaliteli Eğitimde Öğretmenin Rolü ve Görevleri

Bu bölümde kaliteli eğitim ve kaliteli eğitimde öğretmenin rolü, kaliteli eğitimde öğrenci özelliklerinin belirlenmesinin öneminden, zaman yönetiminin önemi ve öğretmenin eğitim ortamını hazırlamada yeri ve sahip olması gereken niteliklerden bahsedilecektir.

Eğitim sistemi içerisinde öğretmenler önemli bir yere sahiptirler. Onlarsız hiçbir araç gereç kaliteli ve yüksek verimli bir eğitim gerçekleştiremez. Öğretmenler iyi bir yönlendirici ve iyi bir rehberdir. İyi yetiştirilmiş öğretmen seçeceği öğretim materyaliyle iyi bir öğretim gerçekleştirecektir. Hiçbir materyalin veremeyeceği saygı, nezaket gibi toplumsal değerleri öğretmen sınıf ortamında vermek için gayret gösterendir.

Bunun yanı sıra kaliteli eğitim için, gelişen teknolojinin eğitimde yoğun olarak kullanılmaya başlanması da eğitimin amaçlarını gerçekleştirmesinde öğretmenin rolünü azaltmamıştır. Çünkü eğitim sadece bilgi aktarımı değildir. Aksine eğitim yaşayan, ve gelişen bir yapıya sahiptir. Öğretmenler, öğrencilerin özgürleşmesi, demokrasi bilinci kazanması, yaratıcı üretken bireyler olabilmesi ve kendilerini ifade edebilmesi gibi sosyal alana ait konularda da önemli bir görevi üstlenirler ve üstlenmelidirler.

Eğitim sisteminde kaliteli bir eğitim isteniyorsa öğretmenler göz ardı edilemez. Eğitimin çeşitli fonksiyonlarını yerine getirmesi için nitelikli bir öğretim kadrosuna gereksinim vardır. Bu nedenle öğretmenliğe gereken değer verilmeli, öğretmen olacakların seçilmelerine, yerleştirilmelerine ve doyumlarını sağlamaya dönük sağlıklı uygulamalar yaşama geçirilmelidir. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine ve onların görevlerini isteyerek yapmalarına olanak sağlayan koşullarla, toplumsal gelişim arasındaki bütünlük her zaman için düşünülmelidir.²

¹ <http://www.worldwide.edu/index.html/18.03.2008>.

² http://www.odevarsivi.com/dosya.asp?=gor&dosya_no=14949/20.06.2008.

Eğitimin kalitesinde öğrenci sayısı oldukça önemli bir yere sahiptir. Kalabalık sınıflarda verimlilik azalmaktadır. Her türlü olumsuzluğa rağmen eğitimin en önemli unsuru olan Avrupa Birliği (AB) eğitim sistemleri konusunda 2000 yılı verilerine göre yapılan bir araştırmada, Türkiye ve AB Ülkelerinde öğretim düzeylerine göre bir öğretmene düşen ortalama öğrenci sayısı incelenmiş ve okul öncesi ve ortaöğretim seviyesinde Türkiye ile AB ülkeleri arasında belirgin bir fark görülmemekle birlikte, ilköğretim seviyesinde Türkiye’de öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 30 öğrenci iken, AB ülkeleri ortalaması, 16 öğrenci olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları Tablo 2’dedir.

Tablo:2. Türkiye ve AB Ülkelerinde İlköğretimde Bir Sınıfa Düşen Ortalama Öğrenci Sayısı (2000 Yılı Verileri)

Türkiye ve AB Ülkeleri	Öğrenci/Sınıf
Türkiye	31
Almanya	22
Avusturya(1999)	20
Belçika	20
Danimarka	19
Finlandiya	20
Fransa	23
Hollanda	24
İngiltere	-
İrlanda	-
İspanya	21
İsveç	-
İtalya	18
Lüksemburg	16
Portekiz	20
Yunanistan	18
AB Ülkeleri Ortalaması	20

Kaynak: Titrek,Ü., Etkili Sınıfın Etkin Yönetiminde Sınıf Ortamı,YayımlanmamışYüksek Lisans Projesi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007, s.48.

Öğretmenin eğitim etkinliklerindeki etkin rolü önem taşımaktadır. Hizmet alanları ile olan ilişkileri açısından öğretmenin görev ve sorumlulukları; alan hakimiyeti açısından araştırma, planlama, program ve öğretim materyalleri geliştirme, öğrenme öğretme sürecini yönetme ,öğrenci kişilik hizmetleri, kişisel ve mesleki özelliklerini bilme vb. şekilde sayılabilir. Benzeri gruplar altında belirlemek mümkündür. Öğretme öğrenme süreçleri ve bu alandaki etkinliklere ilişkin öğretmenin rolü ise öğretme- öğrenme. modelleri geliştirme, içeriği analiz ederek öğrenmeyi sağlama, disiplin sağlama, anne baba yerine geçme ,değerlendirme, güven verme, mesleksi ustalık, topluluk liderliği ve eğitim teknolojilerinden yararlanmasıdır¹.

Bu görevlerin yerine getirilebilmesi için kuşkusuz öğretilerde bir takım yeteneklerin bulunması gereği vardır. Kaliteyi yakalama gayretini taşıyan öğretilerde bulunması gereken özellikleri şöyle sıralamak mümkündür.

- “1. Program geliştirme yeteneği,
2. Bilgi stoklarından yararlanabilme-öğretici konuyu öğrenilecek bir disiplin olarak bilme yeteneği,
3. Tesis, araç- gereç ve bunları kullanma yeteneği,
4. Öğrenme- öğretme etkinliklerini yürütme yeteneği
5. Danışmanlık ve rehberlik yeteneği,
6. Zaman ve yer planlanması yapabilme yeteneği,
7. Ekip ile çalışma yeteneği,
8. Kendi kendine yetiştirme ve değerlendirme yeteneği,
9. Belirli alanlarda uzmanlaşabilme yeteneği vb’’²

Eğitimde kaliteyi yakalamayı hedefleyen öğretmen derslerinde teknoloji araç ve gereçlerini kullanarak; öğrencilerine öğreteceği konuyu, hedef ve davranışları sağlamaya çalışır.

---

¹ Demirel, a.g.k., ss.172-174.

² Aslan, A.K., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İzmir, 2000, ss.196-198.

3.4.Kaliteli Eğitimde Öğrenci Özelliklerinin Belirlenmesi

Kaliteyi yakalamada öğretmenin dersin başında hedeflerini belirlemesi, seçeceği yöntem, ortam ve materyallerin seçiminde öğrenci özelliklerini bilmesi önemli bir yol göstericidir. Her öğrenci birebir tanınmasa da genel özelliklerin bilinmesi daha etkili olacaktır.

Kaliteli bir eğitim istiyorsak öğrencilerde bireysel farklılıklar olduğunu unutmamalıyız. Bu farklılıklar öğrenme sürecini etkilemektedir. Farklılıkların nedenleri çevresel ve kalıtsal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.Çevresel faktörler bireyin sosyoekonomik düzeyi,içinde yaşadığı kültür,aile yapısı şeklinde çoğaltılabilir.Bireysel veya kalıtsal farklılıklarda da algılama,bilgi işleme,düşünme ve öğrenme stillerindeki farklılıklardır.¹ Fizyolojik faktörler olarak cinsiyet farklılığı, sağlık ve çevre koşulları öğrencilerde öğrenmeyi etkileyen en önemli faktörlerdendir. Sağlıkla ilgili problemler öğrenmeyi yavaşlatır. Çevre faktöründeki olumsuz veya olumlu etkiler öğrenme kalitesinde belirteç olabilir. Her birey cinsiyetine uygun davranışlar sergiler ve bu süreç öğrenmede seçicilik getirebilir. Öğrencilerinin önceden sahip oldukları veya olmadıkları bilgi ve beceriler öğrenmeyi etkiler. Öğrencilerin buldukları konumda ne bildikleri ölçülerek uygun ortam ve materyaller seçilebilir.

Yaş, öğrenim düzeyi, iş, kültürel yada sosyo-ekonomik faktörler öğrenmede başka önemli ölçülerdedir. Öğrenimde ilgi çekmek için ilgi çekici ve uyarıcı öğretim teknikleri kullanılabilir.Öğrenmede motiveyi etkileyen unsurlardan olan endişe, başarıya güdülenme, sosyal güdülenme, dikkatsizlik veya idealistlik gibi motivasyonel faktörler de vardır. Öğrenme sırasında öğrenci tarafından tercih edilen duyu organı olarak işitme, görme, dokunma vb. kullanılabilir.

3.5. Eğitim Teknolojisinde Zaman Yönetiminin Önemi

Eğitimin kalitesinin artmasında ve verimlilik alınmasında zamanın kullanımı ve yönetimi oldukça önemlidir. Zaman yönetimi, bireyin kendisini yönlendirerek olayları yönetmesidir. Sınıfta zamanın tümünün, eğitsel amaçlara yönelik etkinlikler için kullanılmasıdır. Bunu sağlamanın bir yolu sınıf süreçlerinin dikkatle planlanması zamana

---

¹ Bacanlı,H.,Gelişim ve Öğrenme, İstanbul, 2004, s.115.

bağlanmasıdır. İyi yetişmiş ve liderlik özelliklerine sahip yöneticiler, zamana hükmetme konusunda üst düzeyde yeterlilikleri olan kişilerdir. Zamana hükmetmek, zamanı kontrol altına almak, zamanı yönetmek demektir. Zamanı yönetmek, olayları olguları önceliklerine göre sıraya koyabilmektir. Örneğin, öğrenciler laboratuvarlarda ve uygulama alanlarında kendilerine sıra gelmesi için bekliyorsa, sınıf küçük gruplara ayrılarak ve iş dilimleri bu gruplara farklı zamanlarda verilerek bu zaman yitimi önlenir.¹

Etkili öğretmenler dersin nasıl başlayacağını nasıl bir yol izleyeceğini, araç gereç ve malzemelerin nasıl, ne zaman kullanılacağını, dağıtılacağını, öğrencilerle nasıl iletişim kurulacağını, ders içinde öğrenci aktivitelerine ne zaman gerçekleştireceğini, dönüt ve düzeltme işlerini nasıl yapacağını, dersi nasıl bitireceğini ve daha sonraki etkinliğin bir karşılık olmadan ne zaman başlayacağını planlamak durumundadır.²

Zamanı etkin kullanmanın en önemli koşulu planlı olmaktır. Etkili bir öğretmen, tüm öğrenme-öğretme etkinliklerini önceden planlayan öğretmendir. Bu nedenle okulda ve özellikle sınıfta geçen zamanın akademik öğrenme etkinlikleriyle geçirilmesine dikkat edilmelidir.³

3.6. Öğretmenin Eğitim Ortamını Hazırlamada Yeri ve Sahip Olması

Gereken Nitelikler

Eğitim bireyi yaşama hazırlama sürecidir. Bu da öğretmenlere eğitim ortamını düzenleme ve bireyin yararına sunma da önemli görevler yüklemektedir. Eğitim ortamı gerçek hayattan, yaşantılardan olmalıdır. Eğitim ortamı gerçek yaşamla tutarlı, somutlaştırılmış ve öğrenci için anlaşılır olmalıdır. Öğretmen, eğitim ortamını öğrenci ihtiyacına ve gerçek hayata uygun şekilde hazırlamalı ve bundan çalışmalarda faydalanabilmelidir. Öğretim hizmetinin niteliği de büyük ölçüde öğretmenin ortamdaki etkinliğine bağlıdır.

Kaliteli bir eğitim gerçekleşmesi için öğretmenin sahip olması gereken nitelikler denildiğinde; güdüleyicilik, başarıya odaklanmak, profesyonellik, öğretim etkinliklerini planlama, öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanma, etkili iletişim kurma, sınıfı

---

¹ Titrek, Ü., Etkili Sınıfın Etkin Yönetiminde Sınıf Ortamı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Projesi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007, s.52.

² Titrek, a.g.k., s.52.

³ Demirel, a.g.k., s.178.

yönetme,zamanı etkili kullanma, (Bireyin eğitim etkinliklerinde harcadığı zamanı azaltmak ancak öğretme etkinliğinin teknolojik imkanlardan yararlanılmasıyla olmaktadır.) öğrenmeleri değerlendirme,rehberlik yapma şeklinde toparlanmaktadır. ¹

Kaliteli eğitimin gerçekleşmesi , öğretmenin sınıf içindeki etkinliğinin artırılması için öğretmenin belli bir eğitim alması gerekmektedir. Belli bir konuyu öğretmek için gerekli öğretme durumlarını belirlerken belli bir davranışı kazandırmak için hangi öğretme yöntem ve tekniğinin ve hangi araç, gereçlerin, hangi bilimsel verilere dayanılarak bir araya getirileceğinin tasarlanması konusu, öğretmenin yetişme biçimine ve okuldaki araç gereç ve yer imkanlarına bağlıdır.²

Öğretmenler; insan davranışının bilimsel olarak analiziyle elde edilebilecek bilgilere sahip olmalıdır. Bilimsel bilgileri günümüzde elde etme imkanı gittikçe artmaktadır. Bu bilgiler okulların düzenlenmesinde, araç-gereçlerin geliştirilmesinde ve öğretmenin gerekli bilgilerle yetiştirilmesinde etkili olmuştur. Eğitim teknolojisinin bütün öğelerini bir araya getirip, öğrenme yaşantılarını düzenleyen öğretmen oluşu, onun sahip olması gereken nitelikleri arttırmaktadır. “Belli bir konuyu öğretmek için gerekli öğretme durumlarını belirlerken hangi bilimsel verilere dayanarak bir araya getireceğinin tasarlanması, öğretmenin yetişme biçimine ve okuldaki araç-gereç ve yer imkanlarına bağlı” olduğunu belirtmektedir.³

Öğretmenin eğitim teknolojisi ile ilişkili olan görevlerini yapabilmesi, gerek program geliştirme, gerekse eğitim teknolojisi alanlarında bilişsel, duyuşsal, psikomotor davranışlara sahip olması gereklidir. Yani öğretmen öğretim etkinliklerinde kullanılan araç-gereçlerin neler olduğu, bunların sakıncalı, avantajlı yönlerinin neler olduğunu, bunların belirlenen hedef davranışlara nasıl ulaşılabileceğini bilmesi gerekir.⁴

Bireyin yaparak yaşayarak öğrendikleri daha kalıcı izli olmaktadır. Bireyin kendi kendine öğrenmesinde öğretmenin en önemli yardımcısı olarak eğitim teknolojisi olarak

---

¹Demirel,a.g.k.,s.180.

² Çilenti,K.,Eğitim Teknolojisi ve Öğretim,Ankara,1988, s.40.

³ Çilenti K.,Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara ,1998,s.40.

⁴ Çilenti ,. a.g.k.,ss.53-54.

görülmektedir.¹ Eğitim teknolojileri öğretmenin en önemli eğitim ortamını oluşturmaktadır.

Öğretmenin; insan yetiştirme gibi çok geç ve karmaşık bir görevi vardır. Öğrenciler doğal çevrelerinde öğrenebilirler, fakat bu doğal çevrenin öğrenmeyi kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi ve donatılması gerekir. Burada öğretmenin üzerine düşen görev artmaktadır. Öğretmen süreçlere ilişkin görevini yerine getirirken öğrenci, içerik, süreçler ve araç-gereçlere ilişkin belirli işlevleri de gerçekleştirmek durumundadır. Bu nedenle de öğretmen tesis, donatım, araç-gereç ve bunları kullanabilme yetenek ve formasyonuna sahip olması gerekmektedir.²

Öğretmenin eğitim ortamını teknolojik imkanlara göre ve materyalleri eğitimin her aşamasında kullanması gerekir. Öğrenme-öğretme tekniklerinin ve öğretim ortamının düzenlenmesi, yönetilmesi; özel bir uzmanlığı ve formasyonu gerektirmektedir. Öğretmenin bütün bunları yapabilmesi bu formasyona sahip olmasına bağlıdır.

Alkan, öğretmenin öğretim araçlarına ilişkin başlıca görevlerini şöyle belirtmektedir:

- “1.İhtiyaç belirleme
- 2.Uygun araç seçme
- 3.Gerekli araçları temin etme ve geliştirme
- 4.Araçları çeşitli yönleriyle tanıma
- 5.Kullanabilme”³ demektedir.

Öğretim araçlarının seçiminde uyulması gereken bazı kriterler vardır. Bunlar; hedefe uygunluk, konuya uygunluk, öğrenciye uygunluk, temindeki kolaylık, kullanılabilirlik ve etkililik gibi sıralanabilir. Öğretim araçları daha fazla duyu organının kullanılmasında, öğrenme-öğretme etkinliklerinde zenginlik katması, öğretmen, öğrenci ve öğrenme süreçlerinde çok önemli yardımcılarıdır. Bu yardımcıların öğretmenler tarafından bilinerek aktif kullanımı sağlanmalıdır.

---

¹ Kılıç,a.g.k.,s.25.

² Alkan,C.,”Öğrenme Öğretme Durumlarının Temel Bir Ögesi Olarak Öğretim Araçları Üzerine Bir Öğretim Ünitesi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,1990, s. 511.

³ Alkan,,a.g.k.,s.511.

Öğretmenin herhangi bir konuda belirlenmiş hedef yaşantıları seçme ve öğretme durumları düzenleme görevlerini yerine getirirken dikkat etmesi gereken durumlar vardır. Öğretmen, öğrencileri hangi yaşta olursa olsun, daha önceden hiç değinilmemiş, ilgili herhangi bir yaşantı geçirilmemiş yepyeni bir konuda öğretme durumu düzenleme söz konusu olunca daima basit, somut çok sayıda duyu organını etkileyecek ve kendi kendine yetebilecek yaşantılardan işe başlamalıdır.¹

---

¹ Çilenti, a.g.k.,s.58.

BÖLÜM III

ANKET VE ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1.YÖNTEM

Amaç:

Bu çalışmanın amacı; eğitim teknolojilerinin, öğretmenin dersteki başarısında ve öğrenci üzerindeki faal öğrenme ile eğitimin kalitesini ne kadar arttırabilmekte olduğunu görebilmek.

Problem

Teknoloji toplum ve bireyler için stratejik bir güç olurken; bilim ve teknoloji çağdaş kültürün en önemli özelliği olmuştur. Bilim ve teknoloji 21.y.y.la girerken hızla gelişmekte, toplumları ve toplumsal kurumları değiştirmektedir. Büyük gelişme ve değişim ortamında eğitime de bilimsel ve teknolojik nitelik kazandırmak kaçınılmaz olmuştur. Eğitim sistemleri, plan ve programlarındaki uygulamalarda teknolojik materyallerden yararlanmadığı sürece toplumsal ve bireysel ihtiyaçlara yanıt veremez.

Toplumları geleceğe taşıyan hiç şüphesiz kaliteli eğitimidir. Bilgi ve teknolojinin daha etkin kullanılabilmesi ancak, eğitim kalitesinin yükseltilmesiyle mümkün olabilir. Bu nedenle, okullardaki eğitim ortamlarının fonksiyonelliği çok önemli bir yere sahiptir. Araç-gereç kullanımı, eğitime bilimsel bir yapı kazandırma ve eğitim ortamlarını daha verimli bir hale getirme günümüz açısından gereklidir. Çağdaş bilgi dünyasında yerimizi alabilmemiz eğitim teknolojisi, iletişim ve bilgi sistemlerini kullanmamıza bağlıdır.

Eğitim faaliyetlerinin bir amacı da birey ve toplumu mutlu kılacak etkinliklere yer vermek, bireylerin daha iyi şartlara kavuşması, kendilerini yenilemesine olanak sağlamaktır. Ancak bunun gerçekleşebilmesi eğitim sisteminin iyi bir şekilde planlanıp programlanması ile mümkündür. Yani, eğitim öğretim ortamlarının dünya eğitim standartlarına uygun hale getirilmesi, bilişim teknolojileri politikaları ve eğitim ortamlarının eğitim teknolojisi araç ve gereçleriyle zenginleştirilmesi ile olabilir.

Eğitim ve teknoloji insan yaşamında önemli bir konuma sahiptir. Eğitim, insanın doğuştan getirdiği yetilerini geliştirmede, açığa çıkarmada ve en üst düzeye getirmede önemlidir. Teknoloji ise, insanoğluna eğitimle verilen bilgi ve becerilerin , daha verimli kullanılabilmesinde,bilinçli olarak yaşama geçirilmesinde yardımcı olmuştur. Böylece eğitim ve teknoloji insanoğlunun mükemmelleştirilmesi ve geliştirilmesi, doğada ve çevresinde faal olmasını sağlamıştır.

İnsan doğal çevresinden kendiliğinden de bir şeyler öğrenebilir. Ancak bu doğal çevrenin öğrenmede etkili ve verimli biçimde düzenlenmesi gerekir. Burada eğitimin insanlığın her aşamasında olduğudur. Ama bu da planlı, programlı ve bir sistem dahilinde olmalıdır.

İleri düzeyde teknolojiye sahip olan toplumlar gelişmiş toplumlardır. Teknoloji ise 21. asra girerken inanılmaz bir hızla ilerlemektedir. İnsanlık zerindeki etkileri ise zorunluluk kapsamındadır.

Yöntem:

İzmit İli Merkez İlçede 110 ilköğretim ğretmeni üzerinde yapılan araştırmamda;

1.İlköğretim okullarında eğitim teknolojisinin eğitim ve ğretim kalitesi ile ğretmen kalitesi üzerindeki etkisi incelenmiştir.

2.Belirlenen okullarda uygulanan envanterlerde öğretmenlere yöneltilen sorularda “her zaman, çoğu zaman, bazen, hiçbir zaman” olmak üzere beşli Likert Tipi dereceleme leği ile “tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, hiç katılmıyorum” şeklinde beşli Likert leği, sınıflandırma (adlandırma) leği (nominal scale), iki seçenekli ölçek kullanılmıştır.

Yöntem ğretme için izlenecek yoldur.Yani bir amaca erişmek için izlenen,tutulan yol,usul,sistemdir.Bilimde ise yöntem belli bir sonuca erişmek için geliştirilen yollardır.¹Öđretim ve öğrenme doğru belirlenmiş yöntem, ortam ve materyallerle

---

¹ www.orfmerkezi.org/orf 01 orffnedir02.htm-15k/16.06.2008.

somutlaşır ve gerçekleşme oranı yükselir. Öğretim sürecinde izlenecek yöntem ve kullanılacak ortam ve materyallerin seçilmesiyle ilgili kaynaklarda şöyle belirtilmiştir.

Öğretimin ancak belirli yöntemlerle yapıldığı zaman istenilen davranışlar kolayca öğrencilere kazandırılabilir. Ayrıca amaçlar, elverişli bir yöntemin bulunup uygulanmasıyla bir işlerlik kazanır.¹

Çağdaş eğitim teknolojisi alanındaki gelişmelerin daha çok öğrenme-öğretme süreçlerinin etkililiğini arttırmaya, öğrenmeyi herkes için daha kolay, verimli ve kaliteli hale getirmeye yönelik olup, bu amacı gerçekleştirmek için öğrenme-öğretme etkinliklerine yeni yaklaşımları benimsemekte ve çağdaş öğrenme-öğretme yöntemleri uygulamaya koymaktadır.²

Yapılan araştırmalarda öğrenci merkezli öğretim teknikleriyle eğitim öğretim yapılan grubun, öğretmen merkezli eğitim öğretim yapan gruptan daha çok başarı ve motivasyona ulaştığı belirlenmiştir.

Sınırlılıklar:

Bu araştırma;

- 1.İzmit ili merkez ilçe ilköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenleri,
- 2.Cinsiyet yaş, eğitim düzeyi, hizmet süresi, branş, çalışılan yer ile sınırlıdır.
- 3.2006–2007 Öğretim Yılı Bahar Dönemi ile sınırlıdır.

Sayıtlar :

Öğretmenlerin eğitim teknolojilerine ilişkin benzer tutumlara sahip oldukları içtenlikle varsayılmaktadır.

Evren ve Örneklem:

Evren:

İzmit Kocaeli İlköğretim Okulları

Örneklem:

İzmit Merkez İlçe

---

¹ Rıza, E.T., Eğitim Teknolojisi Uygulamaları 1, İzmir, 1997, ss.41-42.

² Teker, N., Çağdaş Eğitim Teknolojisi Uygulamaları Olarak Bireysel Öğrenme Yöntemleri, Ankara, 1990 s.45.

Veri Toplama Araçları:

Araştırmada, araştırmacı tarafından oluşturulmuş Eğitim Teknolojileri üzerine “Anket Formu” veri toplama aracı kullanılmıştır.

Anketin geliştirilmesinde ve oluşumunda şu aşamalar izlenmiştir. Eğitim teknolojisinin eğitim-öğretim kalitesine etkilerini ölçebilecek bir ölçeğe rastlanmadığından araştırmacı ve akademik danışmanı tarafından belirlenen ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlere uygulanmıştır.

Araştırmanın örneklemi, İzmit İli Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okullarından;

- 1.23 Nisan İlköğretim Okulu
- 2.28 Haziran Yatılı İlköğretim Bölge Okulu
- 3.29 Ekim İlköğretim Okulu
- 4.50. Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu
5. Boru İlköğretim Okulu
- 6.75. Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu
- 7.Gültepe İlköğretim Okulu
- 8.Gündoğdu İlköğretim Okulu
- 9.Hızır Reis İlköğretim Okulu
- 10.İnkılâp İlköğretim Okulu
- 11.İbni Sina İlköğretim Okulu
- 12.İsmet İnönü İlköğretim Okulu
- 13.Kılıçarslan İlköğretim Okulu
- 14.Kocatepe İlköğretim Okulu
- 15.Köseköy Pakmaya İlköğretim Okulu
- 16.Leyla Atakan İlköğretim Okulu
- 17.Mehmetçik İlköğretim Okulu
- 18.Mimar Sinan İlköğretim Okulu
- 19.Öğretmen Erkan Aydın İlköğretim Okulu
- 20.Saraybahçe İlköğretim Okulu
- 21.Seka İlköğretim Okulu
- 22.Tavşantepe İlköğretim Okulu
- 23.Türk Pireli İlköğretim Okulu

24. Türkan Dereli İlköğretim Okulu
  25. Türkiye Büyük Millet Meclisi İlköğretim Okulu
  26. Ulubatlı Hasan İlköğretim Okulu
  27. Ulugazi İlköğretim Okulu
  28. Yuvacık İlköğretim Okulu
  29. Ziya Gökalp İlköğretim Okulu
  30. Alikahya Emek Day İlköğretim Okulu
  31. Alkahya Farabi İlköğretim Okulu
  32. Alikahya fatih ilköğretim okulu
  33. Alkahya İlköğretim Okulu
  34. Arslanbey Ata S.C. İlköğretim okulu
  35. Arslanbey İlköğretim Okulu
  36. Arslanbey Şevkatiye İlköğretim Okulu
  37. Dr. Ferdi Koçalt İlköğretim Okulu
  38. Acısu Türk-Fransız Kardeşlik İlköğretim Okulu
  39. Özel Atafen İlköğretim Okulu
  40. Özel Seymen İlköğretim Okulu
  41. 30 Ağustos İlköğretim Okulu
- 41 değişik okulda anket yapılmıştır.

2. ANKETİN SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde elde edilen bulgular “Kişisel Bilgiler, Öğrenci Özelliklerinin Belirlenmesi, Eğitim Teknolojisi Araç Gereçlerinin Kullanımı ve Etkileri, Yöntem Ortam ve Materyallerin Seçilmesi, Ortam ve Materyallerin Kullanımı” olmak üzere 5 başlık altında değerlendirilerek yorumlanmıştır.

Kişisel Bilgiler

Tablo 3’de İzmit İli merkez ilçedeki okullarda anket uygulanan öğretmenlerin cinsiyet dağılımı görülmektedir.

Tablo :3. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Öğretmen	
	Bay	Bayan
	f	%
Bayan	66	60,0
Bay	44	40,0
Toplam	110	100,0

Buna göre anketleri cevaplandıran öğretmenlerin % 60'ı bayan, % 40'ı baydır.

Tablo :4. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	Öğretmen	
	f	%
20–29	34	30,9
30–39	42	38,2
40–49	18	16,4
50 ve üstü	16	14,5
Toplam	110	100,0

Öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımları Tablo 4' de gösterilmiştir. Buna göre öğretmenlerin %38 'i 30–39 yaş arası, % 30'u 20–29 yaş arası, %16'sı 40–49 yaş arası, % 14'ü 50 yaş ve üstündedir.

Tablo: 5. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	Öğretmen	
	f	%
1–5 yıl	27	24,5
6–10 yıl	36	32,7
11–15 yıl	14	12,7
16–20 yıl	6	5,5
21–25 yıl	5	4,5
25 yıldan fazla	19	17,3
Toplam	107	97,3
Boş	3	2,7
Toplam	110	100,0

Tablo 5’ de öğretmenlerin hizmet sürelerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin %32’si 6–10 yıl arası, % 24,5’i 1–5 yıl arası, %17,3’ü 25 yıldan fazla, %12,7’si 11–15 yıl arası, %5,5’i 16–20 yıl arası, %4,5’i ise 21–25 yıl arası hizmet süresine sahiptir.

Tablo: 6. Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Öğretmen	
	f	%
Ön lisans	12	10,9
Lisans	88	80,0
Yüksek Lisans	9	8,2
Doktora	1	0,9
Toplam	110	100,0

Tablo 6’ da öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre dağılımı; %80’i lisans, %10,9’u önlisans, %8,2’si yüksek lisans, %0,9’u doktora olarak bulunmuştur.

Tablo: 7. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

BRANŞ	ÖĞRETMEN	
	f	%
Sınıf Öğretmenliği	53	48,2
Türkçe Edebiyat	9	8,2
Sosyal Bilgiler	8	7,3
Matematik	7	6,4
Fen Bilimleri	9	8,2
Yabancı Dil	11	10
Beceri Dersleri	10	9,1
Bilgisayar Öğretmenliği	1	0,9
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	1,8
Toplam	110	100

Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımları Tablo 7’de özetlenmiştir. Öğretmenlerin % 48,2’si sınıf öğretmeni, %10,0’ı yabancı dil, % 9,1’i beceri dersleri, % 8,2’si Türkçe Edebiyat, % 8,2’si fen bilimleri, % 7,3’ü sosyal bilgiler, %6,4’ü matematik, %1,8’i din kültürü ve ahlak bilgisi, %0,9’u bilgisayar öğretmeni branşlarındadır.

Tablo :8. Derslerinizi planlarken öğrenci özelliklerini belirliyor musunuz?

Öğrenci Özelliklerinin Belirlenmesi	f	%
Evet	99	90
Hayır	10	9,1
Boş	1	0,9
Toplam	110	100

Tablo 8’de dersleri planlarken öğretmenlerin öğrenci özelliklerini belirlemelerine ait bulgular verilmiştir. Buna göre öğretmenlerin %90,0’ı dersten önce öğrenci özelliklerini belirlediğini, %9,1’i dersten önce öğrenci özelliklerini belirlemediğini belirtmiştir. Öğretmenlerin çoğunun derslerini planlarken öğrenci özelliklerini göz önünde bulundurduklarını söyleyebiliriz.

Tablo: 9. Öğretmenlerin Hizmet öncesi eğitiminde eğitim teknolojisi eğitimi alma durumları

	f	%
Evet	45	40,9
Hayır	63	57,3
Boş	2	1,8
Toplam	110	100

Hizmet öncesi öğretmenlerin eğitiminde eğitim teknolojisi eğitimi alma durumu konusunda eğitim alıp almadıklarına ilişkin sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 9’da gösterilmiştir. Öğretmenlerin buna göre %40,9’u evet, %57,3’ hayır demiş, %1,8’i ise bu soruyu cevaplamamıştır. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet öncesi eğitimde eğitim teknolojisi eğitimi almamıştır.

Tablo: 10. Eğitim teknolojisiyle ilgili hizmet içi eğitim almak ister misiniz?

	f	%
Evet	80	72,7
Hayır	22	20,0
Boş	8	7,3
Toplam	110	100

Eğitim teknolojisi ile ilgili hizmet içi eğitim almak ister misiniz sorusuna evet diyenler %72,7, hayır diyenler %20, hiç cevap vermeyenler ise % 7,3'tur. Verilere göre ankete katılan öğretmenlerden çoğunluğu eğitim teknolojisiyle ilgili hizmet içi eğitim almak istemektedirler.

Tablo: 11. Öğretmenler derslerini planlarken ğrenci özelliklerini belirliyorlar mı?

Ankete Katılan ğretmenlerin İlgilendiği ğrenci özellikleri	f	%
Öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi	71	64,5
Öğrencilerin okuma beceri düzeyi	82	74,5
Öğrencilerin konuya aşinalı-yabancılık durumları	78	70,9
Öğrenci grubunun homojen-heterojenliği	74	67,3
Öğrencinin konuya ilişkin önceden bildikleri	78	70,9
Öğrencinin kullanacağı araç-materyal ve yöntemlerden yararlanabilme becerileri belirleme	86	78,2
Öğrencilerin öğrenmeleri sırasında iyi kullandıkları duyu organları belirleme	71	64,5
Öğrenci bilgi işleme alışkanlıklarını belirleme	71	64,5
Öğrencinin motivasyonel faktörlerini belirleme	66	60,0
Öğrencinin cinsiyet, sağlık ve evre gibi koşullardan ne şekilde etkileneceğini belirleyen psikolojik-fizyolojik faktörler	69	62,7

Ankete katılan öğretmenlerin ilgilediği ğrenci özellikleri şu amaçla sorulmuştur.Uygun teknolojilerin seçiminde kurum ve öğretmenin eğitimi destekleyip desteklemediklerini gözlemleyebilmektir.Böylelikle kurum ve öğretmenler eğitim faaliyetlerinde kullanacakları teknolojilerde birtakım ğrenci kriterlerini göz önüne aldıklarının da gözlenmesi düşünülmektedir.

Tablo 11'deki bulgulara göre ankete katılan öğretmenlerin derslerini planlarken en çok ilgilendikleri ğrenci özellikleri sırasıyla; öğrencinin kullanacağı araç-materyal ve yöntemlerden yararlanabilme becerilerini belirleme durumu (%78,2), öğrencilerin okuma becerileri düzeyi durumu (%74,5), öğrencilerin konuya aşinalık-yabancılık durumları ve öğrencinin konuya ilişkin önceden bildikleri (%70,9)'dur. Yine tabloya göre öğretmenlerin biraz daha az ilgilediği ğrenci grupları ise; ğrenci grubunun homojen-

heterojenliği durumu (%67,3), öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyi, öğrencilerin öğrenmeleri sırasında iyi kullandıkları duyu organları belirleme, öğrenci bilgi işleme alışkanlıklarını belirleme durumu (%64,5), öğrencinin cinsiyet,sağlık ve çevre gibi koşullardan ne şekilde etkileneceğini belirleyen psikolojik-fizyolojik faktörler (%62,7), öğrencinin motivasyonel faktörlerini belirleme(%60,0) dır.

Öğretmenler öğrenci özelliklerinin tümüyle çok ilgilendikleri ancak en çok ilgilenen öğrenci özelliğine baktığımızda öğrencinin kullanacağı araç-materyal ve yöntemlerden yararlanabilme becerileri, okuma beceri düzeyi, konuya aşına yada yabancı olma durumları ile konuya ilişkin önceden bildikleri öğrenme becerileriyle doğrudan ilgili özellikleridir. Diğer öğrenci özelliklerinin ayrıntılı olarak belirlenmesi de oldukça fazladır. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun ders planlarında öğrenci özelliklerinin belirlenmesi ile ilgili çalışmalarını yaptıkları söylenebilir.

Tablo: 12. Öğretim Teknolojilerinin Okulunuzdaki Bulunma Durumu

Eğitim Teknolojisi Araç ve Gereçleri		Öğretmen		Eğitim Teknolojisi Araç ve Gereçleri		Öğretmen	
		f	%			f	%
Bilgisayar	Var	102	92,7	Televizyon	Var	89	80,9
	Yok	7	6,3		Yok	12	10,9
	Boş	1	1,0		Boş	9	8,2
	Toplam	110	100		Toplam	110	100
Yazıcı	Var	101	91,8	Video	Var	83	75,5
	Yok	6	5,5		Yok	12	10,9
	Boş	3	2,7		Boş	15	13,6
	Toplam	110	100		Toplam	110	100
İnternet	Var	98	89,1	Eğitsel İçerikli Kasetler	Var	76	69,1
	Yok	7	6,4		Yok	19	17,3
	Boş	5	4,5		Boş	15	13,6
	Toplam	110	100		Toplam	110	100
Ofis Yazılımı	Var	59	53,6	Tepegöz	Var	93	84,5
	Yok	17	15,5		Yok	7	6,4
	Boş	34	30,9		Boş	10	9,1
	Toplam	110	100		Toplam	110	100
Eğitim Yazılımı	Var	44	40	Saydamlar	Var	45	40,9
	Yok	28	25,5		Yok	38	34,5
	Boş	38	34,5		Boş	27	24,5
	Toplam	110	100		Toplam	110	100
Eğitsel İçerikli Oyunlar	Var	48	43,6				
	Yok	31	28,2				
	Boş	31	28,2				
	Toplam	110	100				

Okullarda bulunan öğretim teknolojilerinden haberdar olma düzeyinin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan anket sorularına öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 12’de görülmektedir.

Öğretmenlerin %92,7’si okullarında bilgisayarın olduğunu, %6,3’ü okullarında bilgisayar olmadığını belirtirken, %1’i bu soruya cevap vermemiştir. Buna göre öğretmenlerin tamamına yakın bir kısmının okullarında bilgisayar bulunduğu gözlenmektedir.

Bilgisayarın eğitim kurumlarında büyük oranda var olması teknolojiye geçişin olduğunu göstermektedir. Bu durum okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin teknolojik araç ve gereçlere verdikleri önemi göstermektedir.

20 yıl öncesinde yöneticiler ve öğretmenler velilerle telefonla dahi iletişim kuramazken günümüzde bilgisayar ve internet yardımıyla öğrenci hakkındaki tüm bilgiler velilere kolay bir şekilde ulaştırılabilmektedir. Öğrenci notları, ödevleri, okula gelmediği günler v.b. her türlü bilgi aktarımı yapılabilmektedir.

Okul içersinde kurulan network ağları ile her bir öğrenciye tahsis edilen bilgisayarların yardımıyla aynı sınıf grubunda olan öğrenciler tek bir merkezden bilgisayar ortamında sınava tabi tutulabilirler. Sınavların sonuçları kısa sürede öğrencilere ulaştırılabilir.

Bilgisayarlar okul idaresi işlerinde de birçok kolaylık ve zaman tasarrufu sağlamaktadır. Yöneticiler tasarruf ettikleri bu zamanı farklı işlerde kullanabilmektedir.

Öğretmenlerin %91,8'i okullarında yazıcının olduğunu, %5,5'i olmadığını belirtirken, %2,7'si bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu okullarında yazıcı kullanmaktadır denilebilir.

Yazıcılar verilerin kâğıtlar üzerine aktarılmasında kullanılır. Buda öğrenci, öğretmen ve idarecinin işlerini kolaylaştırmada ve zaman tasarrufunda önemlidir. Yazıcılar öğrencilerin ödevlerinde kolaylık sağlar. Yazıcılarda eğitim içerikli şablonlar, resimler, tablolar, grafikler alınıp kullanılabilir. Okullarımızda yazıcıların olmasının görsel açıdan eğitime katkı sağladığı ve eğitim kurumlarına büyük avantajlar getirdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin %89,1'i okullarında internet olduğunu, %6,4'ü olmadığını belirtirken, %4,5'i bu soruya cevap vermemiştir. Buna göre bu soruyu yanıtlayan öğretmenlerin tamamına yakını okullarında internet olduğunu belirtmiştir.

İnternet eğitim kurumlarında öğrencilere araştırmaya yönelik ödevlerinde, performans ve proje ödevlerinde geniş bir yelpaze sunmaktadır. Günümüz bilgi çağında

öğrencilerin çok fazla bilgiyi zihinlerinde depolamaktan ziyade hangi bilgiye nerden ulaşabilecekleri konusunda internet büyük kolaylık sağlamaktadır. İnternette faydalanmaları kaçınılmazdır. Yıllık ve günlük planlara ulaşma, uygulamalarda kullanılan eğitim çalışmaları gibi birçok alanda internetin teknolojik getirisinin vazgeçilmez olduğu düşünülmektedir.

Anket sonucuna baktığımızda okulların büyük bir çoğunluğunda internetin kullanıldığını görmekteyiz. Okul yönetiminde Milli Eğitim sayfalarından duyurulara ve MEB haberleşme sitelerine ulaşılarak iletişim zinciri de sağlanmaktadır. Ayrıca okullar kendi internet sitelerini oluşturmakta ve buda okulun tanıtımı açısından kaliteyi arttırmaktadır. Bu sitelerde veliler isterlerse öğrencilerinin ders notlarına, davranış notlarına, okulla ilgili yaptıkları faaliyetlere ulaşabilmektedir.

Ofis yazılımlarının okullarında bulunma durumları hakkında öğretmenlerin %53,6'sı olduğunu, %15,5'i olmadığını belirtirken, %30,9'u cevap vermemiştir. Buna göre soruyu cevaplayan öğretmenlerin çok az bir kısmı okullarında ofis yazılımı olmadığını belirtmiştir.

Ofis yazılımları düz yazı şeklinde metin yazmada, tablolama yapmada, sunu hazırlamada, bilgiye erişimi kolaylaştırmada, web sitesi tasarlamada, mail ile haberleşmede bize katkıları bulunmaktadır. Bilişim sektörü ofis yazılımları üzerine kuruludur. Eğitim ve öğretimde de ofis yazılımları yerini almıştır. Ofis yazılımları bilgisayar kullanımında vazgeçilmezdir. Okul ve sınıf içi işlerinde öğretmen, öğrenci ve idareciler bu yazılımları kullanabilir. Teknolojiyi eğitimde uygulama bakımından ofis yazılımlarının eğitimde yerini aldığı söylenebilir.

Öğretmenlerin %40'ı eğitim yazılımlarının olduğunu, %25,5'i olmadığını belirtirken,%34,5'i bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Buna göre öğretmenler eğitim yazılımlarının olduğunu belirtmişlerdir.

Günümüzde kurumsal içerikli eğitim yazılımlarının sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Eğitim yazılımlarında farklı amaçları gerçekleştirmek için değişik yazılımlar oluşturulmaktadır. Bunlar öğrenci grubunun bilgi seviyesinin ölçümü veya bilgi aktarımı,yetişkin gruplara farklı konularda bilgi verilmesi olabilir.Eğitim ortamlarında

öğretmenlerin kullandıkları yazılımların eğitim yazılımı olduğunun farkında olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin %43,6'sı okullarında eğitsel içerikli oyunların olduğunu, %28,2'si olmadığını belirtirken, %28,2'si de bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Buna göre bu soruyu cevaplayan öğretmenlerin az bir kısmı okullarında eğitsel içerikli oyunların olmadığını belirtmiştir.

Eğitimde oyunun yeri azımsanamaz. Eğitsel içerikli oyunlarda eğitimde oyunla öğrenmeyi sağlamakta, kalıcı verimli öğrenmeler gerçekleştirmektedir. Ders oyunla işlendiği için öğrencide motivasyonu ve dikkati arttırmada önemlidir. Eğitsel içerikli oyunlarda eğitimde teknolojinin getirilerinin bir parçasıdır denilebilir.

Anket sonuçlarına göre bir kısım öğretmenin sınıflarında eğitsel içerikli oyunları kullandıkları gözlenmiştir. Öğretmenler bu oyunları kullanabilmek için ders plan ve programlarını önceden yapmalı ve konuya hakim olan eğitsel içerikli oyunları tercih etmelidir. Her derste kullanamadıkları gibi kullanabilecekleri dersleri de iyi seçmelidirler.

Öğretmenlerin %80,9'u okullarında televizyon olduğunu, %10,9'u olmadığını belirtirken, %8,2'si bu soruya cevap vermemiştir. Buna göre soruyu cevaplayan öğretmenlerin tamamına yakını okullarında televizyon olduğunu belirtmiştir.

Bu sonuçlara göre sınıflarda televizyon bulunması ve bunun eğitim amaçlı kullanıldığı gözlenmektedir. Televizyon motivasyon ve dikkat toplamak için etkili bir öğretim aracıdır. Televizyonun bundan 15 yıl önce her sınıfta olması bir hayal iken şu anda okul ve sınıflarımıza girmesi eğitimin teknoloji ile birlikteliği anlamına gelmektedir.

Televizyonu öğrenciler izlerken ekranı görebilmeleri önemlidir. Televizyon görsel ve işitsel eğitim aracıdır. Kalıcı yaşantılar kazandırır. Eğitim programları veya videokasetler aracılığıyla derslerin işlenmesi sağlanabilir.

Öğretmenlerin %75,5'i okullarında video olduğunu, %10,9'u olmadığını belirtirken, %13,6'sı bu soruya bu soruya cevap vermemiştir. Buna göre bu soruyu cevaplayan öğretmenlerin tamamına yakını okullarında video olduğunu belirtmiştir.

Eğitimde çoğunlukla videonun kullanıldığına devam edildiğini görmekteyiz. Eğitim yardımcı malzemesi olarak videokasetler geçmişte olduğu gibi günümüzde de kullanılmaya devam edilmektedir. Bilgisayar ve Cd'ler videoya rakip duruma gelmiştir. Gelecekte video kullanımının kalkacağı bunun yerine bilgisayar, projeksiyon ve Vcd cihazlarının kullanılacağı değerlendirilmektedir. Milli Eğitim tarafından okullara eğitim kasetleri gönderilmiştir. Bu kasetler ders işlenişinde büyük kolaylık sağlamaktadır.

Öğretmenlerin %69,1'i okullarında eğitsel içerikli kasetlerin bulunduğunu, %17,3'ü bulunmadığını belirtmiştir. Bu soruyu 13,6'sı cevaplamamıştır. Öğretmenlerin tamamına yakını okullarında eğitsel içerikli kasetlerin olduğunu belirtmiştir.

Bu kasetler sınıflarda videolara takılarak öğretmen gözetiminde izlenmektedir. Öğretmenler bu kasetlerden faydalanarak derslerini işleyebilirler. Bu kasetlerde ses ve görüntü kalitesi önemlidir. Bir çok okulda bulunmasına rağmen bu teknolojik aracın yerini artık eğitim CD'leri almaya başlamıştır.

Öğretmenlerin %84,5'i okullarında tepegöz olduğunu, %6,4'ü olmadığını belirtirken, %9,1'i bu soruya cevap vermemiştir. Buna göre bu soruyu cevaplayan öğretmenlerin tamamına yakını okullarında tepegöz olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin %40,9'u okullarında saydamları olduğunu, %34,5'i saydamları olmadığını belirtmiş, %24,5'i de bu soruya hiç cevap vermemiştir. Buna göre bu soruyu cevaplayan öğretmenlerin çoğunluğu okullarında saydamları olduğunu belirtmişlerdir.

Eğitim materyallerinden tepegöz saydamlarla bir yansının perdeye yansıtılmasıyla kullanılır. Bu materyali öğrenciler kendi çalışmalarını sunmakta da kullanabilirler. Öğrencinin öz güveninin gelişmesinde ve konu anlatımında önemli yer tutar. Tepegöz cihazının eğitim kurumlarının büyük bir kısmında bulunmasına rağmen tepegözle birlikte kullanan hazırlanmış saydamların az sayıda kullanıldığını söyleyebiliriz. Günümüz eğitim teknolojileri ve kalitesi düşünüldüğünde tepegöz ve saydamların yerini projeksiyon ve bilgisayarlar almıştır.

Tablo 12'deki bulgulara göre öğretmenler okullarında ğretim teknolojilerinin ağırlıklı olarak bulunduğunu belirtmektedirler.Buna göre eğitim teknolojisi araç ve gereçleri okullarımıza çoğunlukla ulaşmış ve öğretmenlerimiz bu için içine girmiş ,bu araç ve gereçlerden haberdardırlar.Eğitim ve öğretimde hızla gelişen çağa ayak uydurmak ,eğitimde istenen kaliteyi yani verimi yakalamak en son gelişen eğitim teknolojisi araç gereç ve materyallerinden haberdar olmak, ulaşmak ve onları işlevsel bir biçimde kullanmakla mümkün olabilir.

Tablo: 13. Eğitim Teknolojisi ile İlgili Sınıflarda Yer Alan Teknolojileri Kaç Tür Yarar Gerçekleştirmek İçin Tercih Edildiğini Gösteren Sıklık Dağılımı

Kaç Tür Yarar Belirleme Ölçütlerinin Tercih Edilme Sıklığı	Öğretmen		
	f	%	Σ %
1. 8 tür yarar gerçekleştirmeyi tercih edenler ve tercihleri a.Konuyu algılamasını kolaylaştırmak b.Kavramları somutlaştırmak c.Öğrencileri motive etmek d.Öğrenme Ortamını zenginleştirmek e.Öğrenmenin kalıcılığını arttırmak f.Öğretilecek konuyu ilginç hale getirmek g.Öğretimi bireyselleştirmek h.öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlamak ve zaman kazanmak	40	36,7	36,7
2. 7 tür yarar gerçekleştirmeyi tercih edenler ve tercihleri a.Konuyu algılamasını kolaylaştırmak b.Kavramları somutlaştırmak c.Öğrencileri motive etmek d.Öğrenme Ortamını zenginleştirmek e.Öğrenmenin kalıcılığını arttırmak f.Öğretilecek konuyu ilginç hale getirmek g.Öğretimi bireyselleştirmek	33	30,3	67,0
3. 6 tür yarar gerçekleştirmeyi tercih edenler ve tercihleri a.Konuyu algılamasını kolaylaştırmak b.Kavramları somutlaştırmak c.Öğrencileri motive etmek d.Öğrenme Ortamını zenginleştirmek e.Öğrenmenin kalıcılığını arttırmak f.Öğretilecek konuyu ilginç hale getirmek	21	19,3	86,3
4. 5 tür yarar gerçekleştirmeyi tercih edenler ve tercihleri a.Konuyu algılamasını kolaylaştırmak b.Kavramları somutlaştırmak c.Öğrencileri motive etmek d.Öğrenme Ortamını zenginleştirmek e.Öğrenmenin kalıcılığını arttırmak	15	13,7	100,0
Toplam	109	100	

Tablo 13'deki bulgulara göre; Öğrencilerin dersi, konuyu algılamasını kolaylaştırmak, Kavramları somutlaştırmak, Öğrencileri motive etmek, Öğrenme ortamını zenginleştirmek, Öğrenme ortamını zenginleştirmek, Öğrenmenin kalıcılığını artırmak, Öğretilecek konuyu ilginç hale getirmek, Öğretimi bireyselleştirmek, Öğrencilerin derste aktif katılımlarını sağlamak ve Zaman kazanmak şeklinde belirlenen yararlarından , sekiz tür yarar tercih eden öğretmenler en büyük grubu (%36,7), beş tür yarar tercih eden öğretmenler ise en küçük grubu (%13,7) oluşturmaktadır. Tabloda görülen bir başka bulgu ise tercih sayısı azaldıkça tercih edilme oranının düşmesidir. Örneğin 7 farklı yarar tercih eden öğretmenlerin oranı %30,3 iken, 5 farklı yarar tercih eden öğretmenlerin oranı %13,7'dir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu bekledikleri yararları belirlerken çok sayıda ölçütü dikkate almaktadır denilebilir. Buda bize eğitim teknolojisi ile ilgili sınıflarda işlenen derslerin eğitimde istenen ölçütlerdeki kaliteyi yakalamak adına öğretmenlerin birçok yarar beklentilerinin gerçekleşmesi eğitim teknolojisi ile olabileceğini göstermektedir

Tablo: 14. Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Sınıflarında Yer Alan Teknolojileri Kullanmaktan Bekledikleri Yararlar

Teknoloji Kullanmanın Yararları	f	%
Öğrencilerin Dersi, Konuyu Algılamasını Kolaylaştırmak	101	91,8
Kavramları Somutlaştırmak	95	86,4
Öğrencileri Motive Etmek	99	90,0
Öğrenme Ortamını Zenginleştirmek	100	90,9
Öğrenmenin Kalıcılığını Artırmak	104	94,5
Öğrenilecek Konuyu İlginç Hale Getirmek	97	88,2
Öğretimi Bireyselleştirmek	50	45,5
Öğrencilerin Derste Aktif Katılımını Sağlamak	86	78,2
Zaman Kazanmak	71	64,5

Tablo 14'deki bulgulara göre öğretmenlerin yaklaşık tamamı (%94,5) öğrenmenin kalıcılığını artırmak olduğunu, 91,8'i öğrencilerin dersi, konuyu algılamasını kolaylaştırdığını, %90,9'u öğrenme ortamını zenginleştirdiğini, %90,0'ı öğrencileri motive ettiğini, %88,2'si öğretilecek konuyu ilginç hale getirdiğini, %86,4' kavramları

somutlaştırdığını, %78,2'si öğrencilerin derse aktif katılımını sağlandığını, %64,5'i de zaman kazandırdığını, %45,5'i öğretimi bireyselleştirmek olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin dersi, konuyu, algılamasını kolaylaştırmak, teknolojinin getirileriyle mümkündür. Öğrenci sınıfta ve ders ortamında teknolojik araç gereçlerle öğrenme gerçekleştiriyorsa o derste daha çok dikkatini toplayabileceği için algılama yükselecektir. Teknolojik araçlar öğrenmeyi kolaylaştırmada ve karmaşıklığı basite indirgemedi önemlidir. Öğretmenlerin bu getirileri çok olan materyalleri tercih etmeleri de beklenmektedir. Anket sonuçlarında da öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitim teknolojisini derslerinde kullandıkları gözlenmektedir.

Kavramları Somutlaştırmak, öğrencinin anlamakta zorluk çekebileceği soyut kavramları somutlaştırarak anlaşılır hale getirmek. Öğretmenler tarafından istenilmektedir. Öğrenmeyi hızlandıran somut örnekler teknolojik araç ve gereçlerle gerçekleştirilebilir.

Örneğin müzik dersinde müzik aletleri yardımıyla ezgi kavramı çocuklara kolaylıkla öğretilir. Öğrenci aynı zamanda doğrudan doğruya edinilen maksatlı yaşantılarla öğrenme gerçekleştirebilir. Fen teknolojileri dersinde solungaç kavramı bir balık üzerinde somutlaştırılarak anlatılabilir.

Öğrencilerin motivasyonunda, eğitim teknolojisinin önemli bir yere sahip olduğu öğretmenler tarafından düşünülmektedir. Teknoloji araç ve gereçleri öğrenciyi derse çeker. İlgi çekici ve dikkat toplayıcı olmaları öğrencinin motivasyonunu yükseltebilmektedir. Motive olmuş bir öğrenci kitlesi bilgiyi kavrayarak kalıcı davranışlar oluşturabilir. Öğretmenin istediği hedef davranışlara ulaşması kolaylaşabilir.

Öğrenmede öğrenme ortamının zenginleştirilmesi, teknoloji sınıflarında bulunan teknolojik materyallerle gerçekleşebilmektedir. Öğretmenler bu duruma katılmaktadırlar. Öğrenmede ne kadar çok görsellik ve somutluk varsa o kadar çok kalıcılık artabilir. Öğrenci zenginleştirilmiş öğrenme ortamında ders işlemekten zevk alır ve dikkat dağılması en aza çekilebilir. Bunun farkında olan öğretmenler sınıfında ders işlerken teknolojiyle zenginleştirilmiş öğrenme ortamlarından yararlanmayı tercih etmelidirler.

Öğrenmede kalıcılığın artması istenen hedeflere ulaşmak olarak düşünülebilir. Gerçek bilgi, gerek davranış kalıcılığı öğrenme için bir hedeftir. Öğretmenler teknoloji sınıflarını kullanarak öğrenmedeki kalıcılığı artırmaya çalışabilirler. Ankete katılan öğretmenlerde böyle düşünmektedirler. Somut nesnelere öğrencinin bütün duyu organlarını kullanarak derse katılımını sağlar. Bu da birebir yaşantı ile öğrenmeyi gerçekleştirdiği için öğrenmede kalıcılığı artırabilmektedir.

Eğitim teknolojileri araç ve gereçleri öğrenilecek konuyu daha ilginç hale getirebilmektedir. Öğrencinin dikkatini toparlayamadığı zaman materyallerin dikkat çekme özelliğinden faydalanabilir. Konuyu iyi anlaşılıp, kavranması o konuya ilgilerin çekilmesiyle gerçekleşebilir. Öğretmenler derslerini işlerken konuların daha ilginç hale getirmek için eğitim teknolojisi kullandıklarını belirtmişlerdir. Örneğin sosyal bilgiler dersinde internette indirilebilecek renkli değişik coğrafya resimleri o derse ilginçlik getirebilir. Coğrafi yapıyla ilgili videolarda derse ilginçlik verebilir.

Öğretmenler öğretimi bireyselleştirmeyi teknolojik araç kullanımıyla bağlaştırmamıştır. Teknolojik araçların bir sınıfta her öğrenciye aynı düzeyde öğretim yapmadığını düşünmektedirler. Öğrenciye derste kullanılan materyaller hakkında bilgi verilirken bazı öğrencilere bu bilgileri daha fazla aktarmak gerekebilir. Her öğrenciye ileti aynı anda aynı ölçüde ulaşamayabilir. Öğretmenler bu açıdan öğretimi bireyselleştirmeyi, teknolojileri kullanarak bekledikleri yararlar içinde anket sonuçlarına göre en düşük oranda düşünmüş olabilirler.

Öğrencilerin eğitim teknolojisi sınıflarını kullanarak, derste birebir yaşayıp öğrenmeyi gerçekleştirmeleri derse aktif katılımları sayesinde olabilmektedir. Derse katılan öğrenciler araç gereçleri kullanmanın verdiği heyecanla dikkatleri sınıfa çekilmekte ve derste aktif olması sağlanabilmektedir. Derse birebir katılan öğrenci daha kolay öğrenmekte ve kalıcılık artmaktadır. Öğretmenler teknolojileri seçerken buna dikkat ettikleri ve öğrenci katılımı için gerekli gördükleri söylenebilir.

Öğretmenler öğrenciler verecekleri hedefleri bu materyaller sayesinde daha hızlı kazandırabilmektedir. Bu da öğretmene zaman kazandırabilir. Ankete katılan öğretmenler eğitim teknolojilerini kullanmaktan bekledikleri yararlar içinde en son sırada ikinci olarak zaman kazandırmayı belirtmişlerdir. Demek ki öğretmenlerimiz

teknolojilerin onlara en yüksek düzeyde zaman kazandırmadığını düşünmektedirler. Öğretmenler derse teknolojileri kullanırken, zamanın tam olarak yeterli gelmediğini düşünebiliriz.

Tablo 14'deki bulgulara genel olarak bakıldığında öğretmenlerin çoğunluğunun eğitim teknolojisi sınıflarında yer alan teknolojileri kullanmaktan bekledikleri yararlarla ilişkin olarak görüş belirttikleri görülmekte olup, bu konuda görüş belirtenlerin oranı %45–95 arasında bulunmaktadır.

Öğretmenlerin yarıdan fazlası eğitim teknolojisi sınıflarında yer alan teknolojileri kullanmaktan bekledikleri yararlar literatürde bulunan ve önerilen görüşlerle tutarlı sonuçlar elde edilmektedir denilebilir.

Yöntem, Ortam ve Materyallerin Seçimi

Ankete katılan öğretmenlerin derslerde kullanacağı yöntem, ortam materyalleri dersin başında seçme durumu, yöntem, ortam ve materyalleri seçerken dikkate alınan ölçütler, yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmenin ne gibi yararlar sağladığı ve yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmenin nedenleri bulunmaya çalışılmıştır.

Tablo :15. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersten Önce Seçme Durumu, Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Yöntemleri Dikkat Ettikleri Ölçütlerinin Dağılımı

Öğretmenlerin Katılma Durumu			f	%
		Evet		93
	Hayır		6	5,5
	Toplam		99	90
	Boş		11	10
	Toplam		110	100
Yöntem, Ortam ve Materyalleri Seçerken Yöntemlerde Dikkat Ettiği Ölçütlerin Dağılımı	Yöntemlerin dersin hedeflerine uygun olması	Evet	95	86,4
		Hayır	1	0,9
		Toplam	96	87,3
	Yöntemlerin öğrencilerin farklı öğrenme biçimlerine uygun olması	Evet	92	83,6
		Hayır	4	3,6
		Toplam	96	87,3
	Yöntemlerin ortam ve materyallerle uygun olması	Evet	92	83,6
		Hayır	1	0,9
		Toplam	93	84,5

Tablo 15'deki bulgulara göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu %84,5 derste kullanacağı yöntem, ortam vb. materyalleri dersin başına seçtiğini belirtmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin çok az bir kısmı olan %5,5'i ise bu tür faaliyetler göstermediklerini belirtmiştir. Anketi cevaplayan öğretmen bulgularına göre öğretmenlerin çoğu dersten önce hazırlıklarını yapıyorlar denebilir. Bulgulara göre öğretmenlerin derste kullanacağı yöntemleri seçerken dikkat ettiklerin ölçütlerin başında “ yöntemlerin dersin hedeflerine uygun olması” (%86,4) gelmektedir. İkinci olarak; seçilen yöntemin “yöntemlerin

öğrencilerin farklı öğrenme biçimlerine uygun olması” (%83,6) ve yöntemlerin ortam ve materyallerle uyumlu olması (%83,6) gelmektedir.

Anketler sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre, öğretmenlerin çoğu dersin başında yöntem seçerken yöntemin dersin hedeflerine uygun olmasına, öğrencilerin farklı öğrenme biçimlerine uygun olmasına ve ortam ve materyallerle uyumlu olmasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo: 16. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Ortam Formatını Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı

Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Ortam Formatını Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı	f		%
	Ortam açısından sahip olduğum olanaklara bakarım	Evet	92
Hayır		4	3,6
Toplam		96	87,3
Ortamların belirgin öğrenci özelliklerine uygun olmasına bakarım	Evet	74	67,3
	Hayır	15	13,6
	Toplam	89	80,9
Ortam formatının izlenecek hedeflere uygun olmasına bakarım	Evet	86	78,2
	Hayır	5	4,5
	Toplam	91	82,7

Tablo 16’deki bulgulara göre, öğretmenlerin derste kullanacağı ortam formatını seçerken dikkat ettikleri ölçütlerin başında “ortam açısından sahip olduğum olanaklara bakarım” (%83,6) gelmektedir. İkinci olarak; “ortam formatının izlenecek hedeflere uygun olmasına bakarım” (%78,2),üçüncü olarak da “ortamların belirgin öğrenci özelliklerine uygun olmasına bakarım” (%67,3) gelmektedir. Anketler sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre, öğretmenlerin çoğu dersin başında ortam seçerken, ortam açısından sahip olduğum olanaklara, ortam formatının izlenecek hedeflere uygun olmasına, ortamların belirgin öğrenci özelliklerine uygun olmasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo :17. Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Materyalleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı

Öğretmenlerin Derste Kullanacağı Materyalleri Seçerken Dikkat Ettikleri Ölçütlerin Dağılımı	f		%
	İçeriğin doğru ve güzel olması	Evet	93
Havır		2	1,8
Toplam		95	86,4
Kullandığı dilin açık ve anlaşılır olması	Evet	94	85,5
	Havır	2	1,8
	Toplam	96	87,3
Motivasyonu ve onun sürekliliğini sağlıyor olması	Evet	88	80
	Havır	2	1,8
	Toplam	90	81,8
Öğrenci katılımına olanak tanıyor olması	Evet	95	86,4
	Havır	1	0,9
	Toplam	96	87,3
Teknik kalitenin yeterli olmasına	Evet	75	68,2
	Havır	13	11,8
	Toplam	88	80
Materyallerin etkililiğine ilişkin kanıtların var olması	Evet	67	60,9
	Havır	15	13,6
	Toplam	82	74,5
İtiraz edebilecek önyargı ve reklam içerip içermemesine	Evet	70	63,6
	Havır	22	20
	Toplam	92	83,6
Kullanım kılavuzu ve başka belgeler sağlıyor olmasına	Evet	63	57,3
	Havır	23	20,9
	Toplam	86	78,2
Müfredata uygun olması	Evet	97	88,2
	Havır	2	1,8
	Toplam	99	90

Tablo:18. Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmelerinin Sağladığı Yararların Dağılımı

Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmelerinin Sağladığı Yararların	f	%
Hedeflerin uyumunun daha kolay sağlayabiliyorum	98	89,1
Yöntemi ortam ve materyaller arasında paralellik ve uyumluluğu sağlayabiliyorum	85	77,3
Derste zaman kazanıyorum	89	80,9
Yöntem, ortam ve materyallerin öğrenci özellikleri ile uyumunu sağlayabiliyorum	74	67,3
Derslerde daha seri ve akıcı bir biçimde kullanma olanağı yaratıyorum	89	80,9

Tablo 17'deki bulgulara göre, öğretmenlerin derste kullanacağı materyalleri seçerken dikkat ettikleri ölçütlerin başında, müfredata uygun olması %88,2, öğrenci katılımına olanak tanıyor olması %86,4, kullandığı dilin açık ve anlaşılır olması %85,5, içeriğin doğru ve güzel olması %84,5, motivasyonu ve onun sürekliliğini sağlıyor olması %80,0 olarak görülmektedir. Öğretmenlerin daha sonra da teknik kalitenin yeterli olmasına %68,2, itiraz edebilecek önyargı ve reklam içerip içermemesine %63,6, materyallerin etkililiğine ilişkin kanıtların var olması %60,9, kullanım kılavuzu ve başka belgeler sağlıyor olmasına %57,3 dikkat ettikleri yönünde bulgular saptanmıştır.

Araştırmada ortaya çıkan, öğretmenlerin çoğu derste kullanacağı materyalleri seçerken belirtilen ölçütlere uydukları ve göz önünde bulundurdıkları yönünde saptanmıştır.

Tablo 15, 16 ve 17'deki bulgulara göre öğretmenlerin çoğunun eğitim teknolojisi araç ve gereçlerini, takip edilen eğitim-öğretim, öğretmen başarı ve kalitesini artıracığı, uygun değişkenlerin dikkate alındığı yönünde bulgular saptanmıştır.

Tablo 18'deki bulgulara göre, öğretmenler yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmenin sağladığı yararları hedeflerin uyumunun daha kolay sağlayabiliyorum %89,1, derste zaman kazanıyorum % 80,9, derslerde daha seri ve akıcı bir biçimde kullanma olanağı yaratıyorum %80,9, yöntemi ortam ve materyaller arasında paralellik ve uyumluluğu sağlayabiliyorum %77,3, yöntem, ortam ve materyallerin öğrenci özellikleri ile uyumunu sağlayabiliyorum %67,3 olarak saptanmıştır.

Buna göre ankete katılanlar içinde çoğunluk yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmenin sağladığı yararları kabul etmişlerdir. Öğretmenler derslerini işlemeye geçmeden önce derste kullanacakları materyallerini belirliyorlar denilebilir.

Tablo :19. Öğretmenlerin Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmemelerine İlişkin Olarak Belirttikleri Nedenlerin Dağılımı

Yöntem, Ortam ve Materyalleri Dersin Başında Seçmeme Nedenleri	f		%
	Bu işlere ayıracak kadar zaman bulamıyorum	Evet	9
Hayır		13	11,8
Toplam		22	20
Yöntem, ortam ve materyalleri dersten önce seçmede ihtiyaç duyduğum uzman desteğini alamıyorum	Evet	13	11,8
	Hayır	9	8,2
	Toplam	22	20
Yöntem, ortam ve materyalleri seçecek kadar bir sorumluluğum olduğunu düşünmüyorum	Evet	6	5,5
	Hayır	16	14,5
	Toplam	22	20
Yöntem, ortam ve materyalleri seçmenin yararlı olacağına inanıyorum	Evet	7	6,4
	Hayır	14	12,7
	Toplam	21	19,1
Bunları seçebilecek kadar bilgi ve beceriye sahip değilim	Evet	7	6,4
	Hayır	13	11,8
	Toplam	20	18,2

Tablo 19'deki bulgularla Tablo 18'deki bulguları karşılaştırdığımızda öğretmenlerin oldukça fazla bir kısmı yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmemelerine ilişkin olarak neden belirtmişlerdir. Çünkü Tablo 19'deki bulgulara göre öğretmenlerin %5,5'i yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmediklerini belirtmişlerdir. Hâlbuki Tablo 18'deki öğretmenlerin yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmemelerine ilişkin olarak belirttikleri nedenlerden hiçbiri %5,5 oranında tercih edilmemiş ve ölçütlerin daha fazla oranda, tercih edildiği görülmüştür. Tablo 19'daki belirtilen nedenlerden en yüksek oran ise %11,8 olarak görünmüştür. Buna göre yöntem, ortam ve materyallerin dersin başında seçmeme nedenlerini belirtme oranı Tablo 19'de belirtmeyen öğretmenlerin, Tablo 18'de düşüncelerini ifade etmeyi tercih ettikleri söylenebilir.

“Yöntem, ortam ve materyalleri dersten önce seçmede ihtiyaç duyduğum uzman desteğini alamıyorum” diyenler (%11,8) en büyük grubu oluşturmaktadır. İkinci sırada “bu işlere ayıracak kadar zaman bulamadığımı” belirtenler (%8,2) olarak görünmektedir. Bu iki nedenin seçilme oranının diğerlerine göre yüksek olmasından dolayı birbirleriyle ilişkilendirdiğimizde yöntem, ortam ve materyalleri dersten önce seçmede ihtiyaç duyduğum uzman desteğini alamayanlar, bu iş için daha çok zaman ayırmaları gerekecektir. Bu iki bulgunun birbiriyle bağlantılı olduğu da söylenebilir. “ Yöntem,

ortam ve materyalleri seçmenin yararlı olacağına inanıyorum” diyenler ve “ bunları seçebilecek kadar bilgi ve beceriye sahip olmadıklarını” belirtenler (%6,4) dikkate değer bir orandadır. “ Yöntem, ortam ve materyalleri seçecek kadar bir sorumluluğum olduğunu düşünmüyorum” (%5,5) oranı a dikkat çekmektedir. Bu oran diğerlerine göre düşük de ola olumsuz ve istenmeyen bir tutum gösterenleri temsil ettiği için dikkat çekmektedir.

Tablo:20. Seçilen Ortam ve Materyallerin Kullanımı Öncesi ve Sırasında Yerine Getirilen Etkinliklerin Sayısal Dağılımı, Öğretmenlerin Yerine Getirdiği Etkinlikleri Gerçekleştirmenin Sağladığı Yararların Dağılımı

Yerine Getirilen Etkinliklerin Sayısal Dağılımı	f	%	Σ%
5 Etkinlik	52	50,9	50,9
4 Etkinlik	30	29,4	80,3
3 Etkinlik	13	12,8	93,1
2 Etkinlik	7	6,9	100
Toplam	102	100	
Seçilen Ortam ve Materyallerin Kullanımı Öncesi ve Sırasında Öğretmenlerin Yerine Getirdiği Etkinlikleri Gerçekleştirmenin Sağladığı Yararları	f	%	
İşaretlenen etkinliklere göre ortam ve materyallerden kaynaklanan sorunlar azalıyor	77	70	
İşaretlenen etkinliklere göre dersler akıcı ve zevkli geçiyor	97	88,2	
İşaretlenen etkinliklere göre öğrenme-öğretme süresi kısalıyor	80	72,7	

Tablo 20’deki bulgulara göre, öğretmenlerin seçilen ortam ve materyallerin kullanımı öncesi ve sırasında yerine getirilen etkinliklere daha çok katılım gösterdiği söylenebilir. Çünkü beş etkinlik tercih eden öğretmenler en büyük grubu (%50,9), iki etkinlik tercih eden öğretmenler ise en küçük grubu (%6,9) oluşturmaktadır. Tabloda dikkati çeken diğer bir unsur ise etkinlik sayısı arttıkça tercih edilme oranının çıkmasıdır. Örneğin dört etkinlik tercih eden öğretmenlerin oranı %29,4 iken, iki etkinlik tercih eden öğretmenlerin oranı %6,9’dur.

Bu bulgulara göre öğretmenlerin bu etkinliklere katılma durumu olarak büyük çoğunluğunun çok sayıda etkinliği dikkate aldıkları söylenebilir. Etkinliklerin az tercih edilme sebebi olarak da derslikteki öğrenci sayısı, materyal bulunup bulunmaması, ortamın nitel ve nicel şartlara uygun olup olmaması gibi olumsuzluklar neden olabilir.

Tablo 20'deki bulgulara göre seçilen ortam ve materyallerin kullanımı öncesi ve sırasında öğretmenlerin yerine getirdiği etkinlikleri gerçekleştirmenin sağladığı yararları; dersler akıcı ve zevkli geçiyor (%88,2), öğrenme-öğretme süresi kısalıyor (%72,7), ortam ve materyallerden kaynaklanan sorunlar azalıyor (%70,0) olarak görülmektedir.

Bu bulgulara göre öğretmenler seçilen ortam ve materyallerin kullanımı öncesi ve sırasında etkinlikleri gerçekleştirmenin yararına önemli ölçüde inanmaktadırlar.

Tablo: 21. Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğrencilere Olası Etkisi

ETKİLER	Öğrenci motivasyonunu artırıyor		Daha verimli kalıcı öğrenmeler sağlıyor		Öğrencilere yeni teknolojileri kullanma becerilesi kazandırıyor		Öğrencilerin yeni teknolojileri takip etmelerini sağlıyor		Öğrencilerin bilgilerinin sınırlarını zorlamasını sağlıyor		Öğrencileri yeni teknolojilere karşı pozitif tutum sergiliyor		Öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sağlıyor		Öğrencilerin farklı gelişim özelliklerine uygun öğrenme ortamları sağlıyor		Öğrencilerin kendine güvenini artırıyor		Öğrenciler öğretmenleri ile daha kolay iletişim kuruyor		Öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor		Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlıyor	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Hiç katılmıyorum																							1	0,9
Katılmıyorum	2	1,8	1	0,9	3	2,7	3	2,7	6	5,5	2	1,8			2	1,8	4	3,6	5	4,5	5	4,5	5	4,5
Kararsızım			3	2,7	7	6,4	10	9,1	14	13	4	3,6	6	5,5	16	15	16	15	21	19	10	9,1	10	9,1
Katılıyorum	54	49	51	46	49	45	50	46	47	43	55	50	50	46	52	47	48	44	49	45	54	49	56	51
Tamamen katılıyorum	50	46	51	46	4	41	43	39	36	33	44	40	49	45	35	32	35	32	30	27	36	33	33	50

Tablo 21'deki bulgulara göre eğitim teknolojisi sınıfları en yüksek oran açısından, öğrenci motivasyonunu artırma oranı katılıyorum da %49,1, daha verimli kalıcı öğrenmeler sağlama oranı katılıyorum ve tamamen katılıyorumda %46,4, öğrencilere yeni teknolojileri kullanma becerisi kazandırma oranı katılıyorum da %44,5, öğrencilerin yeni teknolojileri takip etmelerini sağlama oranı katılıyorumda %45,5, öğrencilerin sınırlarını zorlamasını sağlama oranı katılıyorumda %42,7, öğrencilerin yeni teknolojilere karşı pozitif tutum sergileme oranı katılıyorumla %50, öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sağlama oranı katılıyorumda %45,5, öğrencilerin farklı gelişim özelliklerine uygun öğrenme ortamları sağlama oranı katılıyorumda %47,3, öğrencilerin kendine güvenini artırma oranı katılıyorumda %43,6, öğrenciler öğretmenleri ile daha kolay iletişim kuruyor oranı katılıyorumda %44,5, öğrencileri araştırmaya yönlendirme oranı katılıyorumda %49,1, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama oranı katılıyorumda %50,9'dur.

Tablo 21'deki bulgulara göre öğretmenlerin yarıdan fazlası eğitim teknolojisi sınıflarının öğrencilere olası etkilerini ifade eden ölçütlerin değerlendirilmesi aşamasında olumlu düşünceler belirtmişlerdir. Tablo 21, verilen olası etkilerin öğrenci üzerinde bilgi, başarı, iletişim ve öğrenmeyi artırıcı düzeyde olduğu öğretmenlerin çoğunluğu bakımından ortak düşünce üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Eğitim teknolojisi sınıflarının öğrencilere olası etkilerinin olmadığını belirten öğretmenlerin oranının oldukça düşük düzeyde kaldığı görülmektedir.

Eğitim teknolojisi sınıfları özellikle dikkat dağınıklığı olan öğrencilerde dikkat toplamaya yardımcı olmaktadır. Bu durum derse ilgiyi artırırken öğrenci motivasyonunu da artırmaktadır. Derse motive olmuş öğrenci üzerindeki öğrenim daha kolay gerçekleşmektedir. Öğrenimin gerçekleşmesiyle de başarı ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler eğitim teknolojisi sınıflarının öğrencilere olası etkisi olarak, motivasyonun artmasıyla daha verimli, kalıcı öğrenmeler ortaya çıktığını belirtmişlerdir.

Eğitim teknolojisi sınıflarındaki araç gereçlerle işlenen derslerde öğrenci materyali görerek ve dokunarak kullanabilmektedir. Bu sayede öğrencilerin teknolojik araç gereçleri kullanma becerisi gelişmektedir. Kullandıkları yeni teknolojik araçlarla kendilerini geliştiren öğrencilerde teknolojiye karşı ilgi istek ve beceri oluştuğu için yeni

teknolojileri de takip etmekten hoşlanmaktadırlar. Öğretmenler öğrencilerin teknolojiye karşı ilgi ve istek duymalarını, onların teknolojiye karşı pozitif tutum sergiledikleri şeklinde değerlendirmektedirler.

Öğrencilere öğrenme ortamında, çeşitli araç gereçlerin kullanılması öğrenmede algılamayı kolaylaştırması nedeniyle önemlidir. Derste farklı araç ve gereçler ders etkinliklerini ilgi çekici şekle dönüştürmektedir. Öğretmenlerin ders etkinliklerinde meydana getirdiği farklılıklar zengin bir öğrenme ortamı oluşturmaktadır.

Her öğrencinin farklı algılama düzeylerine sahip olduğunu düşünen öğretmenler; öğrencilerin bu gelişim özelliklerine göre kullanacakları araç gereçlerle, uygun öğrenme ortamları oluşturduklarını belirtmişlerdir. Gelişim özellikleri dikkate alınan öğrenci kendi seviyesi çerçevesinde yönlendirilebilmektedir. Her öğrenim düzeyine hitap eden teknolojik araçlar öğrenim ortamlarını geliştirerek kaliteye katkı sağlamaktadırlar.

Öğrenci sınıf içerisinde kullanabileceği araç gereçlerle kendisini dersin içerisinde bulacaktır. Öğretmenini dikkatle dinlemesi ve söylenenleri uygulaması sonucunda dersin hedeflerine ulaştığını görmek öğrencide başarı duygusu oluşturur. Başarı kendini gerçekleştirmenin bir ögesidir. Başarıya ulaşan ve kendini gerçekleştiren bireyde kendine güven duygusu artar, derste mutlu ve huzurlu olur. Öğrenci başardığını gördüğü için ister istemez derse aktif katılım sağlar.

Öğretmenler öğrenim sağlamak amacıyla kullandıkları materyalleri öğrencileri ile iletişimlerini güçlendirmekte olduklarını belirtmişlerdir. Meraklı ve heyecanlı öğrenci gurubunun kullanacakları araç ve gereçleri öğrenebilmek için öğretmen desteğini almaları gerekmektedir. Aynı zamanda arkadaş guruplarından da bir çok konudan faydalanabilir. Çalışmalarda yapılan girişimler öğrencilerin öğretmenleriyle daha kolay iletişim kurmalarını sağlamaktadır.

Öğretmenler kullandıkları teknolojilerin öğrencileri araştırmaya yönelttiğini belirtmişlerdir. Bilgiye ulaşma yollarını öğrenen öğrenci teknoloji ile yeni bilgilere değişik kaynaklardan erişmeyi deneyecektir. Bilgi ve bilgiyi kullanmayı öğrenen öğrenci eğitimde araştırma yetisini kazanacak, zamanla bu yeti kalıcı hale gelecektir.

Tablo 22. Eğitim Teknolojisi Sınıflarının Öğretmenlere Etkisi

ETKİLER	Öğretmenin motivasyonunu artırıyor		Öğretmenin yeni bilgilere ulaşmasını kolaylaştırıyor		Öğretmene zaman kazandırıyor		Öğretmene yeni teknolojileri kullanma becerisi kazandırıyor		Öğretmenin yeni teknolojileri ile pozitif bir tutum sergilmesini sağlıyor		Öğretmene zengin bir öğretim ortamı sağlıyor		Bireysel farklılıkları dikkate almada olanaklar sağlıyor		Farklı öğretim yöntemleri kullanılmasına olanak sağlıyor		Öğretim sürecini daha dikkatli planlamayı gerektiriyor		Öğretmenin verimini artırıyor		Öğretmenin iş doyumunu artırıyor		Öğretmenin öğrencilerle iletişim kurmasını kolaylaştırıyor		Öğretmenleri araştırmaya yönlendiriyor	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
hiç katılmıyorum									2	1,8	2	1,8													1	0,9
katılmıyorum	1	0,9			5	4,5	2	1,8	2	1,8			7	6,4	2	1,8	4	3,6	1		3	2,7	8	7,3	4	3,6
kararsızım	3	2,7	3	2,7	17	16	8	7,3	4	3,6	6	5,5	19	17	9	8,2	9	8,2	12	11	14	13	12	11	7	6,4
katılıyorum	52	47	48	44	41	37	44	40	50	46	43	39	52	47	55	50	54	49	52	47	46	42	49	45	55	50
tamamen katılıyorum	50	46	50	50	40	36	51	46	47	43	55	50	26	24	40	36	38	35	40	36	43	39	35	32	39	36

Tablo 22'deki bulgulara göre, eğitim teknolojisi sınıfları öğretmenleri en yüksek olarak motivasyonlarını artırma oranı katılıyorumla %47,3 oranında, yeni bilgilere ulaşmasını kolaylaştırma oranı tamamen katılıyorumda %50,0 oranında, zaman kazandırıyor katılıyorumda %37,3 oranında, yeni teknolojileri kullanma becerisi

kazandırıyor tamamen katılıyorumda % 46,4 oranında, yeni teknolojiler ile pozitif bir tutum sergilemesini sağlıyor katılıyorumda %45,5 oranında, zengin bir öğretim ortamı sağlıyor tamamen katılıyorumda %50,0 oranında, bireysel farklılıkları dikkate almada olanaklar sağlıyor katılıyorumda %47,3 oranında, farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmasına olanak sağlıyor katılıyorumda %50,0 oranında, öğretim sürecini daha dikkatli planlamayı gerektiriyor katılıyorumda %49,1 oranında, öğretmenin verimini artırıyor katılıyorumda %47,3 oranında, iş doyumunu artırıyor katılıyorumda %41,3 oranında, öğrencilerle iletişim kurmasını kolaylaştırıyor katılıyorumda %44,5 oranında ve öğretmenleri araştırmaya yönlendiriyor katılıyorum da %50,0'dır.

Tablo 22'deki bulgulara göre öğretmenlerin yarısına yakını eğitim teknolojisi sınıflarının öğretmenlere olası etkilerini olumlu yönde değerlendirmiştir. Eğitim teknolojisi sınıflarının öğretim kalitesini ve başarısını etkilediği, öğretmenlere katkılarının az olduğunu düşünen öğretmenlerin de olduğu görülmektedir.

Eğitim sisteminin öğrenci ve öğretmen odaklı olması nedeniyle teknolojinin öğretmen ve öğrenci üzerine yaptığı olumlu veya olumsuz etkiler eğitim kalitesini belirlemektedir. Bu nedenle tablo 21 ve 22'de teknolojinin öğretmen, öğrenciler ve eğitim öğretim üzerine olan etkileri aşağıdaki şekilde yorumlanmıştır.

Eğitim teknolojileri öğrenci ve öğretmen motivasyonunu arttırmaktadır. Teknolojik eğitim araçları hem görsel hem işitsel eğitim imkanı sunduğu için dikkat dağınıklığı olan öğrencilerde dikkatlerini tek bir noktaya toparlamada yardımcı olmaktadır. Öğretmende oluşan yüksek motivasyonla başarılı bir ders sunumu gerçekleşeceği düşünülmektedir. Böylelikle öğrencide kalıcı öğrenme gerçekleşirken öğretmeninde ulaşacağı bilgilerle gelişime açık hale gelmesi sağlanabilir.

Eğitim teknolojisi araçlarının öğretmene zaman kazandırması açısından bakıldığında öğretmenlere zaman kazandırmadığı yargısına varılmıştır. Bunun sebebi olarak öğretmenlerin araç gereçleri kullanmayla ilgili bilgilerinin yetersiz olması söylenebilir. Bu da öğretmenlerin ders içinde zaman kaybına neden olabilmektedir.

Eğitim teknolojisi araç gereçleri ğretmen ve ğrenci üzerinde bu araçları kullanma becerisi geliştirdiği söylenebilir. Bu şekilde yeni teknolojiler takip edebilirler. Öğrencileri tek bir materyalle bilgi aktarılmasından ziyade farklı teknolojik araçlarla bilginin sunulması ğretmen açısından zengin bir ğretim ortamı, ğrenci açısından zengin bir öğrenim ortamı oluşturmaktadır. Bu durum eğitim teknolojisinin derslerde oldukça yararlı olduğunu göstermektedir. Eğitim kalitesinde ğretim ve öğrenme seviyesinin artması önemli olduğu için, eğitim ortamında eğitim teknolojileriyle zenginleştirilmiş öğretimin yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Öğretmenlerin ğretim teknolojisini kullanmadan önce ders planlarında daha dikkatli olmaları gerektiği söylenebilir.

Öğrencinin sınıf içerisindeki hedeflerine ulaşabilmesi için teknolojik araç gereçleri kullanması öğrencide kendine güven duygusunun oluşumuna katkı sağlamaktadır. Öğrenci kendisini daha kolay ifade edebilir, zgr düşünceler oluşturabilir, başarabileceğini görür ve derse aktif katılımı artar şeklinde söylenebilir.

Eğitim teknolojisi araç gereçleri ğretmen ve öğrencinin daha kolay iletişimde bulunmasını sağlar. Sadece işitme duyusuna değil diğer duyularında kullanılmasına yer veren bu araçlar karşılıklı iletişimi kolay kurdurarak iletişimi güçlendirdiği söylenebilir. Eğitim teknolojisi araçlarının öğrenciyi derse çekmesi ve aktif katılımını sağlaması nedeniyle arkadaşları ve ğretmeni ile iletişimini güçlendirdiği söylenebilir.

Eğitim teknolojileri geliştikçe ğretmen ve öğrencide daha farklı bilgilere ulaşma ve araştırma isteği oluşmaktadır. Öğrenci ve ğretmen bilgilere değişik teknolojik araç ve gereçleri kullanarak ulaşabilir. Motive olmuş öğrencinin araştırma isteği ile bu araç gereçleri kullanmaya yönelebileceği yargısına ulaşılabilir.

Eğitim teknolojisinin eğitimin kalitesine etkisini incelediğimizde; öğretmenlerin eğitim teknolojisi sınıflarının kendileri ve öğrencileri üzerindeki etkilerini önemsedikleri ve yarından fazlasının bu etkilerin, öğretimin başarı ve kalitesini artıracakđı düşüncesinde oldukları söylenebilir. Ayrıca eğitim teknolojisi sınıflarının hem ğretmen üzerinde hem de ğretmen değerlendirmesi ve gözetimindeki öğrencinin ğretmen gözüyle; dersteki

aktivitenin artması,motivasyon,iletişim, araştırma gibi birçok olumlu eğitim ğretim getirilerinin olduğu öğretmenler tarafından ifade edildiği düşünülebilir. Eğitim teknolojisi sınıflarının kullanılmasının eğitim ğretim kalitesini artırması ve eğitim ğretim üzerindeki etkisi göz ardı edilememelidir.

SONUÇ

Yapılan araştırmada, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, eğitim amaçlarını belirlerken çok sayıda ölçütü dikkate aldıkları tespit edilmiştir. Eğitim teknolojisi içerisinde yer alan araç ve gereçlerin öğrencilerin motivasyon seviyesini yükseltmesi nedeniyle öğrencilerin algılamasını daha kolay hale getirdiği değerlendirilmektedir. Bu materyallerin öğrencilerin derse aktif katılımına katkı sağladığı, öğrenmenin kalıcılığını arttırarak sınıftaki başarı, kalite ve verimliliği yükselttiği görülmüştür.

Öğretmenler eğitim teknolojisi sınıflarında yer alan teknolojileri kullanırken bu teknolojilerin beklediklerinden daha fazla yarar sağladığını ifade etmişlerdir. Belirlenen hedeflerde çok sayıda ölçüt ile teknolojileri kullanırken beklenen yararların fazla olması arasında paralel bir bağ olduğu yargısına varılmıştır.

Yapılan araştırmada, öğretmenlerin öğretim teknolojilerinin kullanılmasıyla ilgili bilgi, istek ve kendi düzeylerini yeterli görmedikleri anlaşılmıştır. Buna bağlı olarak öğretmenlerin verilebilecek teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılabilecekleri düşünülmektedir. Buna göre; öğretmenlerin, teknolojileri kullanma konusunda eğitime ihtiyaçları oldukları yargısına varılmıştır.

Öğrenci özelliklerinin belirlenerek eğitim kalitesinin arttırılmasıyla ilgili çalışmalarda öğretmenlerin derslerini planlarken, özel durumu olan öğrencileri dikkate aldıkları belirlenmiştir. En çok eğitim kalitesinin arttırılmasında öğrencinin kullanabileceği araç, materyal ve yöntemlerden yararlanabilme becerisine bakıldığı gözlenmiştir.

Öğretim teknolojisi için çoğunluğu gerekli olan eğitim teknolojisi araç ve gereçlerinin okullarda ağırlıklı olarak bulunduğu bilgileri elde edilmiştir. Mevcudu olan teknolojik cihazlar eğitimin kaliteli hale getirilmesinde öğretmenler tarafından kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin yarından fazlasının eğitim teknolojisi sınıflarında yer alan teknolojileri kullanmaktan bekledikleri yararlarla literatürde bulunan ve önerilen görüşlerin tutarlı sonuçlar gösterdiği belirlenmiştir.

Öğretmenlerin, okullarında bulunan öğretim teknolojilerinden bilgisayar, yazıcı, televizyon, video, tepegöz ve eğitsel içerikli video kasetlerden haberdarken, eğitim yazılımları; ofis yazılımları, eğitsel içerikli oyun yazılımları ve saydamlardan yeterince haberdar olmadıkları görülmektedir. Onlar yöntem, ortam ve materyalleri belirlemenin öğrenmenin kalıcılığını artıracaklarını, öğrenme ortamını zenginleştireceğini, öğrencileri motive edeceği gibi yararları olduğuna inanmaktadırlar.

Öğretmenlerin bir kısmı eğitim teknolojisi sınıflarında bulunduğu halde teknolojik araçların kullanım özelliklerini bilmemeleri nedeniyle sorunlarla karşılaştıkları ve buna bağlı olarak teknolojik cihazları kullanamadıkları anlaşılmaktadır. Araç gereçleri kullanma konusundaki sorunları kendilerinin çözebildikleri, ancak yüksek derecede problemlili araç ve gereçleri kullanamadıkları tespit edilmiştir. “Yöntem, ortam ve materyalleri dersten önce seçmede ihtiyaç duyduğum uzman desteğini alamama” onların bu konuda kısa süreli bir tazeleme eğitimlerine ihtiyaçları olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Öğretim teknolojilerinin etkili kullanılmama nedenlerinin başında, donanımın sayıca yetersizliği, bakımlarının yapılmadığı, teknik destek eksikliği şeklinde görülmektedir. Diğer taraftan eğitim teknolojilerinin öğretmenlerin mesleki becerilerinin gelişmesine, kişisel gelişimlerine ve öğretim yöntemlerini kolaylaştırmaya olumlu katkılar sağladığı anlaşılmaktadır.

Eğitim teknolojisi sınıflarının öğretmenlere olası etkilerinin olumlu yönde ve öğrencileri üzerindeki öğretimin başarı ve kaliteyi artıracak yönünde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin çoğu, eğitim teknolojisi araç gereçlerinin, eğitim-öğretim ile öğretmen başarı ve kalitesini artıracak yönünde hemfikirdir. Buna ek olarak öğretim materyalleri öğrencilerin derse katılımını da artırmaktadır.

Eğitim teknolojisi araç gereçleri öğrencilerin motivasyonlarını artırarak algılama kolaylığı ve derse aktif katılımı sağlamaktadır. Bu durumun eğitim kalitesini yükselttiği yargısına varılmıştır. Öğretmenler eğitim teknolojisi ile ilgili bilgi, istek ve düzeylerini geliştirmek için ilgili hizmet içi eğitim kurslarına ihtiyaçları olduğu

gözlenmiştir.Öğretmenler araç gereç ve yöntemlerden yararlanırken en çok öğrencilerin bu araçları kullanabilme becerisine bakmışlardır.Eğitim kalitesinin arttırılması amacıyla bu araçlar öğretmenler tarafından da kullanılmakta olduğu anlaşılmaktadır.Öğretmenlerin okullarında bulunan donanımlardan haberdarken,yazılımlardan yeterince haberdar olmadıkları görülmektedir.Bunun için uzman desteği ve tazeleme eğitimlerine ihtiyaçları olduğu gözlenmiştir.Diğer taraftan eğiti teknolojileri öğretmenlerin mesleki becerilerinin gelişmesine,kişisel gelişimlerine ve öğretim yöntemlerini kolaylaştırmaya olumlu katkılar sağladığı anlaşılmaktadır.Eğitim teknolojisi sınıflarının öğretmen ve öğrenci üzerinde olumlu yönde etkileri görülmüştür.Eğitim teknolojilerinin başarı ve kaliteyi artıracığı yargısına varılmıştır.

ÖNERİLER

Öğretmenlerin mevcut materyalleri kullanmayı öğrenmelerine ilişkin uzman desteğine ve hizmet içi eğitim seminerlerine ihtiyaçları vardır. Bu durum okullarda öğretim teknolojilerinin literatürde öngörülen sistematik doğrultuda kullanımını kısıtlamaktadır. Bu durum eğitim verimliliğini azaltmakta, zaman maliyetini yükseltmektedir. Eğitim teknolojileri kullanma desteğinin sağlanması gereklidir.

Öğretim teknolojilerini ders düzeyinde sistematik bir biçimde planlayarak kullanma konusunda öğretmenlerin, eğitim teknolojisi alanındaki derslere, kurslara ve seminerlere katılmaları ve tazeleme eğitimlerinin verilmesi gerekmektedir

Okullarda öğretim yöntemi, ortam ve materyallerin seçimi ve kullanımı gibi konularda öğretmenlere danışmanlık yapabilecek eğitim uzmanları görevlendirilmelidir. Aynı zamanda, teknolojilerin kullanılması ve tanınmasına yardımcı olabilecek basılı kaynaklar okullara gönderilmelidir.

Materyal kullanımının öğretmen ve öğrencilere katkıları bu araç-gereçlerin önemini göstermektedir. Okullarda yeterli araç-gereçlerin olduğu fakat problemler arttıkça kullanılmadığı gözlenmektedir. Bu sebeple; bakım ve onarım gibi konularda Milli Eğitim Bakanlığının okullara araç-gereçlerin kullanılabilirliği için ayrı bir bütçe ayırması gerekmektedir.

Eğitim teknolojisi araç-gereçlerini ilköğretimde ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunu sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu nedenle materyallerin birinci kademe kullanımıyla ilgili olarak öğrencilerin küçük olmasından dolayı mevcut eğitim teknolojisi sınıflarının her okulda hazır olması ve kullanılması gerekmektedir.

Eğitim kurumlarının bilgi teknolojilerinin sağladığı olanaklardan yararlanma konusunda gösterecekleri hız ve tutarlılık onların işlevsellik ve çağdaşlıklarının göstergesi olacaktır. Bu nedenle; sistemin geliştirilmesi ve eğitim hizmetlerinin artması, bilimsel araştırma bulgularının dikkate alınarak ilerlenmesi gerekmektedir.

Yüksek miktarlarda bütçeyle oluşturulan materyal tamamlamasıyla birlikte ‘Bilgi teknolojisi sınıfları amaçlar doğrultusunda kullanılıyor mu?’ ve ‘Öğrenci, öğretmen ve sisteme etkilerinin hangi yönde olduğu?’ şeklindeki ara değerlendirmelerle geri dönüt alınmalı ve bu alanda akademik çalışmalar yapılmalıdır.

Daha sonraki yapılacak araştırmalarda aşağıda belirtilen hususların dikkate alınmasında yarar görülmektedir.

i. Anket dar tutulmalı ve daha çok eğitim teknolojilerine yönelik olmalıdır. Ankete çok değişken alınmış olması konunun yorumlanması zorlaştırmıştır. Daha sonra yapılacak araştırmalarda bu konu dikkate alınmalı ve anket daraltılmalıdır.

ii. Bu gibi çalışmaların öğrencilerin ve okul idarecilerinin üzerinde de yapılmasının daha sağlıklı sonuçlara götüreceği değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Alkan, C., “Öğrenme Öğretme Durumlarının Temel Bir Ögesi Olarak Öğretim Araçları Üzerine Bir Öğretim Ünitesi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1990.

Alkan, C., Eğitimin Ortamlarının Düzenlenmesi, Ankara,1992.

Alkan, C., Eğitim Teknolojisi, Ankara,1997.

Alkan, C., Eğitim Teknolojisi, Ankara, 1998.

Aslan, A.K., Öğretmenlik Mesleğine Giriş,(Eğitim-Okul-Öğretmen)İzmir, 2000.

Aydın, A., Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Ankara,1999.

Bacanlı, H.,Gelişim ve Öğrenme, İstanbul, 2004.

Başaran , İ.E., Eğitim Yönetimi, Ankara,1996.

Bozkurt, G., İnsan ve Kültür, İstanbul, 1974.

Çağlayan, A., Eğitimde Kalite Yolculuğu, İstanbul, 2006.

Çilenti, K., Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1988.

Çilenti, K., Eğitimi Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1991.

- Çilenti, K., Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara, 1998.
- Demirel, Ö., Eğitim Teknolojisi, Ankara, 1996.
- Demirel, Ö.-Seferoğlu, S.-Yağcı, E., Eğitim Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara, 2001.
- Demirel, Ö., Öğretme Sanatı, Ankara, 2004.
- Ergin, A., Öğretim Teknolojisi İletişim, Ankara, 1995.
- EARGED, Eğitim Teknolojisi Kılavuzu, Ankara, 1999.
- Ertürk, S., Eğitimde Program Geliştirme, Ankara 1972.
- Ertürk, S., Öğretimi Planlama Uygulama ve Değerlendirme, Ankara, 1998.
- Kılıç, H., İlköğretimde Eğitim Durumlarının Düzenlenmesinde Yeni Eğitim Teknolojilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Niğde, 2001.
- Küçükahmet, L., Öğretim İlke ve Yöntemleri, İstanbul, 1998.
- Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Öğretmen Yeterlilikleri , Ankara, 2000.
- Numanoğlu, G., Bir Eğitim Ortamı Olarak Bilgisayardan Yararlanmada Politika ve Stratejiler, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1995.
- Rıza, E.T., Eğitim Teknolojisi Uygulamaları 1, İzmir, 1997.

Özçelik, D.A., Eğitim Bilimlerinde Çağdaş Gelişmeler, Eskişehir, 1991

Özer, A., Orta Dereceli Askeri Okullarda Görev Yapan Fen bilimleri Dersleri Öğretmenlerinin Eğitim Araçlarından Yararlanma Durumları ve Eğitim Araçlarıyla İlgili Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,1996.

Şimşek, A., Eğitimde Yeni Teknolojiler Eğitim Teknolojisine Giriş, Ankara, 1995.

Şimşek, A., Eğitim İletişimi, Eskişehir, 2000.

Şimşek, A., Eğitim İletişimi, Eskişehir,2001.

Teker, N., Çağdaş Eğitim Teknolojisi Uygulamaları Olarak Bireysel Öğrenme Yöntemleri, Ankara, 1990.

Titrek,Ü., Etkili Sınıfın Etkin Yönetiminde Sınıf Ortamı, Yüksek Lisans Projesi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007.

Top, S., Girişimcilik Keşif Süreci, İstanbul, 2006.

Tüy, M.A., Öğretim Teknolojilerinin Sistematik Kullanımına İlişkin Davranışların Çözümlemesi, Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002.

Yalın, H.İ., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara, 2000.

Yalın, H.İ., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara ,2001.

<http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.html> 12.11.2007

<http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/23.01.2008>

<http://www.odevsel.com/egitim/2298/egitim-teknolojisi.htm/17.01.2008>

<http://egitek.meb.gov.tr/egitek/tanitim.htm /22.01.2008>

<http://www.edebice.com/eser.asp?id=2521 /12.11.2007>

<http://www.main-board.com/genel-konular/92184-ogretim-nedir.htm/ 23.06.2008>

File://F:/Avrupa Birliği Eğitim Programları; Leonardo da Vinci
Arşivler.htm/27.06.2008

File://F:/Avrupa Birliği Eğitim Programları; Leonardo da Vinci Arşivler.htm/
15.06.2008

<http://www.zonguldak.meb.gov.tr/ust/projeler/bilgitek.htm/23.01.2008>

<http://www.teknomerkez.net/makale.asp?konu=37-59k/26.01.2008>

<http:// www.psikoloji.gen.tr/öğrenme/index.htm.12.11.2007>

<http://egitek.meb.gov.tr/egitek/tanitim.htm/12.06.2008>

[http://www.meb.gov.tr / duyurular/duyurular2006/takvim/egitimsistemi.htm/
12.06.2008](http://www.meb.gov.tr / duyurular/duyurular2006/takvim/egitimsistemi.htm/)

[www.forumta.com/universite-odev-istekleri/156410-ab-egitim-politikalari-ve-tr-egt-
pol.html/18.03.2008](http://www.forumta.com/universite-odev-istekleri/156410-ab-egitim-politikalari-ve-tr-egt-pol.html/18.03.2008)

<http://www.worldwide.edu/index.html/18.03.2008>

http://www.odevarsivi.com/dosya.asp?=gor&dosya_no=14949/ 20.06.2008

www.orfmerkezi.org/orf_01_orffnedir02.htm-15k/16.06.2008

http://www.tedmersin.k12.tr/index2.aspx?which_page=672&lang=tr-TR/13.06.2008

<http://www.bekirhoca.com/makaleler/makale.asp?id/13.06.2008>

http://www.odevarsivi.com/dosya.asp?islem=gor&dosya_no=1630/13.06.2008

http://talim_terbiye.mebnet.net/program-gel/21.07.2008

<http://www.forumayrinti.com/23.07.2008>

http://www.ebilge.com/3747/Teknoloji_nedir.htm/23.07.2008

www.teknoloji1.com/teknoloji_nedir/23.07.2008

http://www.enf.mu.edu.tr/ders_notlari/23.01.2008

www.canaktan.org/politika/kamuda-kalite/20.06.2008

<http://www.uludağsozluk.com/k.eğitim-ile-öğretim-arasındaki-fark/05.08.2008>

<http://www.frmtr.com/ekonomi-iktisat-ışletme/02.09.2008>

<http://www.gencliginsesi.net/modules/02.09.2008>

www.ödevsel.com./eğitim/02.09.2008

<http://www.sosyalarsivi.com/02.09.2008>

<http://www.caginpolisi.com.tr/02.09.2008>

<http://web.inonu.edu.tr./02.09.2008>

<http://www.bozok.org./modules/02.09.2008>

<http://web.bote.gazi.edu.tr/03.09.2008>

<http://tech.groups.yahoo.com/group/03.09.2008>

<http://www.koolpa.com/medya/03.09.2008>

<http://www.genbilim.com/03.09.2008>

ÖZGEÇMİŞ

15 Nisan 1979 tarihinde Ankara’da doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Anadolu’nun il / ilçelerindeki okullarda tamamladıktan sonra, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi’nden 2000 yılında mezun oldum.

2000–2002 yıllarında Bingöl-Solhan’da, 2002–2007 yıllarında İzmit ilinde sınıf öğretmeni olarak görev yaptım.

2006 yılında Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi’nde Eğitim Yönetimi ve Denetimi dalında Yüksek Lisans Eğitimine başladım. 2007 yılı Eylül ayından itibaren Çanakkale-Gelibolu Orgeneral Eşref Bitlis İlköğretim Okulu’nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Yabancı dilim İngilizcedir. Evliyim.

Zehra BOYRAZ

CV (Curriculum Vitae)

I have born in Ankara in 15th April 1979. After I have finished my primary and secondary school educations in different cities of Turkey. I have graduated from Gazi University Kastamonu Education Faculty in 2000.

From 2000 to 2002 I have worked in Bingöl-Solhan. From 2002 to 2007 I have worked in İzmit as primary class teacher.

In 2006 I have started High Licence Programme in Beykent University Social Sciences Department about Education Management and Inspection branch.

I have been working in 75. Yıl Cumhuriyet Primary School since September 2007.

My foreign language is English. I am married.

Zehra BOYRAZ

EKLER

ANKET FORMU

Değerli meslektaşım;

Bu araştırma, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programında yürütülen İlköğretim Okullarında Görevli Öğretmenlere yönelik “Türk Eğitim Sisteminde Eğitim Teknolojisinin Eğitim- Öğretim ve Öğretmen Kalitesine Etkisini” incelemek amacıyla yüksek lisans tezi alan çalışması ile ilgili araştırmayı kapsamaktadır.

Bu amaçla hazırlanan aşağıdaki anket sorularını lütfen dikkatlice okuyarak cevaplandırınız. Belirteceğiniz görüş ve değerlendirmelerinizin ilköğretim okullarında önemli katkılarda bulunacağı kanaatindeyiz.

İlginiz ve değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Danışman: Dr. Zülfikar ÖZKAN

Zehra BOYRAZ
Beykent Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz? ( ) 01. Bayan ( ) 02. Bay
2. Yaşınız? ( ) 01. 20-29 ( ) 02. 30-39
( ) 03. 40-49 ( ) 04. 50 ve üstü
3. Eğitim düzeyiniz? ( ) 01. Ön Lisans ( ) 02. Lisans
( ) 03. Yüksek Lisans ( ) 04. Doktora
4. Hizmet süreniz ( ) 01. 1-5 yıl ( ) 02. 6-10 yıl
( ) 03. 11-15 yıl ( ) 04. 16-20 yıl
( ) 05. 21-25 yıl ( ) 06. 25 yıldan fazla
5. Branşsınız?
1. ( ) Sınıf Öğretmenliği
  2. ( ) Türkçe Edebiyat
  3. ( ) Sosyal Bilgiler (Tarih, Coğrafya, Vatandaşlık ve İnsan Hakları)
  4. ( ) Matematik
  5. ( ) Fen Bilimleri (Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji)
  6. ( ) Yabancı Dil
  7. ( ) Beceri Dersleri (Resim, Müzik, Beden Eğitimi)
  8. ( ) Bilgisayar Öğretmenliği
  9. ( ) Başka varsa lütfen belirtiniz.....
6. Hizmet öncesi eğitiminizde eğitim teknolojisi eğitimi aldınız mı?
( ) 01. Evet ( ) 02. Hayır
7. Eğitim teknolojisi ile ilgili hizmet içi eğitimi almak ister misiniz?
( ) 01. Evet ( ) 02. Hayır

BÖLÜM II

ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

8. Derslerinizi planlarken öğrenci özelliklerini belirliyor musunuz?
( ) 01. Evet ( ) 02. Hayır

Bu soruya cevabınız “Hayır” ise, 9. soruyu cevaplamayınız.

9. Derslerinizi palanlarken aşağıdaki öğrenci özelliklerinden hangilerini belirliyorsunuz.
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

01. Sosyo-ekonomik düzeyleri
( ) Evet ( ) Hayır
02. Okuma beceri düzeyleri
( ) Evet ( ) Hayır
03. Konuya aşinalık – yabancılık durumları
( ) Evet ( ) Hayır
04. Grubun homojenliği- heterojenliği
( ) Evet ( ) Hayır
05. Konuya ilişkin önceden bildikleri
( ) Evet ( ) Hayır
06. Kullanılacak araç-materyal ve yöntemlerden yararlanabilme becerileri
( ) Evet ( ) Hayır
07. Öğrencilerin öğrenme sırasında kullanmayı tercih ettikleri yada daha iyi kullanabildikleri duyu organları
( ) Evet ( ) Hayır
08. Bilgi işleme alışkanlıkları (Soyut, somut, düzenli, düzensiz)
( ) Evet ( ) Hayır
09. Endişe, başarıya güdülenme, sosyal güdülenme, dikkatsizlik yada idealistlik gibi motivasyonel faktörler
( ) Evet ( ) Hayır
10. Öğrencilerin cinsiyet, sağlık ve çevre gibi koşullardan ne şekilde etkileneceklerini belirleyen psikolojik/fizyolojik faktörler.
( ) Evet ( ) Hayır
11. Başka varsa lütfen belirtiniz.

BÖLÜM III

EĞİTİM TEKNOLOJİSİ ARAÇ GEREÇLERİNİN KULLANIMI VE ETKİLERİ

10. Eğitim teknolojisi araç gereçlerinin kullanımı konusunda kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz?

( ) Tamamen ( ) Oldukça ( ) Orta düzeyde ( ) Az ( ) Hiç

11. Tablo 1 de yer alan Öğretim Teknolojilerinin okulunuzdaki bulunma durumu ve tarafınızdan kullanılma sıklığı nedir? Uygun kutucukları (X) işareti koyarak belirtiniz.

Tablo 1

Teknolojiler	(a) Okulda Bulunma		(b) Kullanılma Durumu			
	Var	Yok	Her Derste	Çoğu Derste	Bazı Derlerde	Hiçbir Derste
1. Bilgisayar						
2. Yazıcı						
3. Ofis Yazılımları						
4. Eğitim Yazılımları						
5. Eğitsel içerikli Oyunlar						
6. İnternet						
7. Televizyon						
8. Video						
9. Tepegöz						
10. Eğitsel içerikli video kasetler						
11. Saydamlar						

12. Eğitim teknolojisi ile ilgili sınıflarda yer alan teknolojileri daha çok hangi amaçları gerçekleştirmek için kullanıyorsunuz. ?

01. Öğrenme-Öğretme ortamlarını yeni teknoloji ile desteklemek.

( ) Evet ( ) Hayır

02. Öğrencilere yeni bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını tanıtmak

( ) Evet ( ) Hayır

03. Bilgi kaynağına erişimi sağlamak

( ) Evet ( ) Hayır

04. Ders içeriğini sunmak

( ) Evet ( ) Hayır

05. Eğitim materyali hazırlamak

( ) Evet ( ) Hayır

06. Ölçme-değerlendirme araçları geliştirmek

( ) Evet ( ) Hayır

07. Örnek ve alıştırmayı yapmak

- ( ) Evet ( ) Hayır
08. Ödev etkinlikleri sağlamak
( ) Evet ( ) Hayır
09. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

13. Eğitim teknolojisi sınıflarda yer alan teknolojileri kullanmaktan ne tür yararlar bekliyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

01. Öğrencilerin dersi, konuyu algılamasını kolaylaştırmak
( ) Evet ( ) Hayır
02. Kavramları somutlaştırmak
( ) Evet ( ) Hayır
03. Öğrencileri motive etmek
( ) Evet ( ) Hayır
04. Öğrenme ortamını zenginleştirmek
( ) Evet ( ) Hayır
05. Öğrenmenin kalıcılığını artırmak
( ) Evet ( ) Hayır
06. Öğretilecek konuyu ilginç hale getirmek
( ) Evet ( ) Hayır
07. Öğretimi bireyselleştirmek
( ) Evet ( ) Hayır
08. Öğrencilerin derste aktif katılımlarını sağlamak
( ) Evet ( ) Hayır
09. Zaman kazanmak
( ) Evet ( ) Hayır
10. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

14. Okulunuzun eğitim teknolojisi sınıflarındaki araç ve materyalleri 13. soruda ifade ettiğiniz yararları sağlamada sayısal olarak ne derece yararlı buluyorsunuz.?

- ( ) Tamamen ( ) Oldukça ( ) Orta düzeyde ( ) Az ( ) Hiç

15. Okulunuz eğitim teknolojisi sınıflarındaki araç ve materyalleri 13. soruda ifade ettiğiniz yararları sağlamada nitelik olarak ne derece yararlı buluyorsunuz.?

- ( ) Tamamen ( ) Oldukça ( ) Orta düzeyde ( ) Az ( ) Hiç

16. Eğitim teknolojisi sınıflarında bulunduğu halde (varsa) kullanmadığımız öğretim teknolojilerini hangi nedenlerle kullanmıyorsunuz.? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

01. Okul yönetiminin teknoloji kullanımını destekleyici yaklaşımının olmaması

- ( ) Evet ( ) Hayır
02. Teknolojilerin kullanımı için yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaması
( ) Evet ( ) Hayır
03. Donanımın sayıca yetersiz olması
( ) Evet ( ) Hayır
04. Uygun materyalin olmaması
( ) Evet ( ) Hayır
05. Bu sınıflardaki araç ve materyallerin öğretim programını destekler nitelikte olmaması
( ) Evet ( ) Hayır
06. Kullanılamaz durumda olması
( ) Evet ( ) Hayır
07. Yararına inanmaman
( ) Evet ( ) Hayır
08. Ders saatlerinin yetersiz olmaması
( ) Evet ( ) Hayır
09. Materyal hazırlamak için yeterli zaman bulunmaması
( ) Evet ( ) Hayır
10. Yeterli teknik destek sağlanmaması
( ) Evet ( ) Hayır
11. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

17. Eğitim teknolojisi sınıflarının öğretmenlere olası etkilerini ifade eden aşağıdaki cümlelerin her birine hangi düzeyde katılıyorsunuz?

Etkiler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1.Öğretmenin motivasyonunu artırıyor.					
2.Öğretmenin yeni bilgilere ulaşmasını kolaylaştırıyor					
3.öğretmene zaman kazandırıyor.					
4.Öğretmene yeni teknolojileri kullanma becerisi kazandırıyor.					
5.Öğretmenin yeni teknolojiler ile pozitif bir tutum sergilemesini sağlıyor.					
6.Öğretmene zengin bir öğretim ortamı sağlıyor.					
7.Bireysel farklılıkları dikkate almada olanaklar sağlıyor.					
8.Farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmasına olanak sağlıyor.					
9.Öğretim sürecini daha dikkatli planlamayı gerektiriyor.					
10.Öğretmenin verimini artırıyor					
11.Öğretmenin iş doyumunu artırıyor.					
12. Öğretmenin öğrencilerle iletişim kurmasını kolaylaştırıyor.					
13.Öğretmenleri araştırmaya yönlendiriyor.					

18. Eğitim teknolojisi sınıflarının öğrencilere olası etkilerini ifade eden aşağıdaki cümlelerin her birine hangi düzeyde katılıyorsunuz?

Etkiler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1.Öğrencilerin motivasyonu artırıyor.					
2.Daha verimli kalıcı öğrenmeler sağlıyor.					
3.Öğrencilere yeni teknolojileri kullanma becerisi kazandırıyor					
4. Öğrencilerin yeni teknolojileri takip etmelerini sağlıyor.					
5.Öğrencilerin bilgilerinin sınırlarını zorlamasını sağlıyor					
6.Öğrenciler yeni teknolojilere karşı pozitif tutum sergiliyor.					
7.Öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sağlıyor.					
8. Öğrencilerin farklı gelişim özelliklerini uygun öğrenme ortamları sağlıyor.					
9.Öğrencilerin kendine güvenini artırıyor.					
10. Öğrenciler öğretmenleriyle daha kolay iletişim kuruyor.					
11.Öğrencileri araştırmaya yönlendiriyor.					
12.Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlıyor.					

BÖLÜM IV

YÖNTEM, ORTAM VE MATERYALLERİN SEÇİLMESİ

19. Derste kullanacağınız yöntem, ortam vb. materyalleri dersin başında seçiyor musunuz?
( ) 01. Evet ( ) 02. Hayır

Bu soruya cevabınız “Hayır” ise diğer soruları cevaplamadan doğrudan 22. soruya geçiniz.

20. Yöntem, ortam ve materyalleri seçerken; aşağıdakilerden hangilerine uygun davranıyorsunuz?

Yöntem seçerken

01. Yöntemlerin, dersin hedeflerine uygun olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
02. Yöntemlerin, öğrencilerin farklı öğrenme biçimlerine uygun olması.
( ) Evet ( ) Hayır
03. Yöntemlerin, ortam ve materyallerle uyumlu olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır

Ortam formatını seçerken

04. Ortam açısından sahip olduğum olanaklara.
( ) Evet ( ) Hayır
05. Ortamların belirgin öğrenci özelliklerine uygun olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
06. Ortam formatının izlenecek hedeflere uygun olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır

Materyalleri seçerken

07. İçeriğin doğru ve güzel olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
08. Kullandığı dilin açık ve anlaşılır olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
09. Motivasyonu ve onun sürekliliğini sağlıyor olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
10. Öğrenci katılımına olanak tanıyor olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
11. Teknik kalitenin yeterli olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
12. Materyallerin etkililiğine ilişkin kanıtların var olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır
13. İtiraz edilebilecek önyargı ve reklam içerip içermemesine
( ) Evet ( ) Hayır
14. Kullanım kılavuzu ve başka belgeler sağlıyor olmasına.
( ) Evet ( ) Hayır

15. Müfredata uygun olmasına.

( ) Evet ( ) Hayır

16. Başka (varsa, lütfen belirtiniz).....

21. Yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmenizin size ne gibi yararlar sağladığını düşünüyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

01. Yöntem, ortam ve materyallerle hedeflerin uyumunu daha kolay sağlayabiliyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

02. Yöntem, ortam ve materyaller arasında paralellik ve uyumluluğu sağlayabiliyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

03. Derste zaman kazanıyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

04. Yöntem, ortam ve materyallerin öğrenci özellikleriyle uyumunu sağlayabiliyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

05. Yöntem, ortam ve materyalleri derslerde daha seri ve akıcı bir biçimde kullanma olanağı yaratıyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

06. Başka (varsa, lütfen belirtiniz).....

22. Yöntem, ortam ve materyalleri dersin başında seçmiyorsanız bunun nedenleri nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

19. soruya cevabınız evet ise bu soruyu cevaplamayınız.

01. Bunları seçebilecek kadar bilgi ve beceriye sahip değilim.

( ) Evet ( ) Hayır

02. Yöntem, ortam ve materyal seçmenin yararlı olacağına inanmıyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

03. Yöntem, ortam ve materyal seçmek gibi bir sorumluluğun olduğunu düşünmüyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

04. Bunları seçmede ihtiyaç duyduğum uzman desteğini alamıyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

05. Bu işlere ayıracak kadar zaman bulamıyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

06. Başka (varsa, lütfen belirtiniz).....

BÖLÜM V

ORTAM VE MATERYALLERİN KULLANIMI

23. Seçtiğiniz ortam ve materyallerin kullanımı öncesi ve sırasında aşağıdaki etkinliklerden hangilerini yerine getiriyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.İlgi duymadığınız etkinlikler için herhangi bir işaretleme yapmayınız.)

01. Materyalleri gözden geçirmek.

Evet Hayır

02. Materyalleri hazırlamak.

Evet Hayır

03. Çevreyi hazırlamak.

Evet Hayır

04.Öğrencileri hazırlamak.

Evet Hayır

05. Öğrenme yaşantısını sağlamak.

Evet Hayır

06. Başka (varsa, lütfen belirtiniz).....

24. İşaretlediğiniz etkinlikleri gerçekleştirmenin size ne gibi yararları olmaktadır. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

01. Ortam ve materyallerden kaynaklanan sorunlar azalıyor

Evet Hayır

02. Dersler akıcı ve zevkli geçiyor.

Evet Hayır

03. Öğrenme –öğretme süresi kısalıyor.

Evet Hayır

04. Başka (varsa, lütfen belirtiniz).....